

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הנשיא הוא הכל

י"ד-י"א שבט - קבלת הנשיאות

הנשיא הוא הכל
גליון מיוחד ומוגדל
לרגל יו"ד-י"א שבט תשע"ד

גליון כ (תקבא)
שנה י"ב

מוציא לאור:
איגוד תלמידי הישיבות
המרכזי - 770 בית משיח

נערך ע"י:
ועד חיילי בית דוד
בית משיח, בית חיינו
770 איסטערן פארקווי, ברוקליו, נ.י.

להערות ותיקונים, או להצטרפות לרשימת הדיוור בדוא"ל:
vaad770@gmail.com

הנשיא הוא הכל

יו"ד-י"א שבט - קבלת הנשיאות

6 | שיחת ליל י"א שבט תשי"א - מוגה

השיחה שנאמרה לאחר מאמר "באתי לגני"

12 | "שקעה השמש"

תיאור מרטיט מהסתלקות כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ

22 | "ובקשו את דוד מלכם . . ומצאו!"

סקירה ראשונית מאלפת על "קבלת הנשיאות" ו"קבלת המלכות"

71 | הנהגות קודש

לקט מיוחד - על קצה המזלג - מימי יו"ד שבט במהלך השנים

76 | האחריות שלנו

שיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ בדבר האחריות האישית לפעול

בעריכת הקובץ הסתייענו רבות בארכיון "מכון יומני בית חיינו" ותודתנו נתונה להם

פתח דבר

ב"ה

אל אחינו אנ"ש והתמימים יחיו,

שלום וברכה

בעמדנו בערב הגדול והקדוש יו"ד-י"א שבט, שישים וארבע שנים לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,

הננו מוציאים לאור קובץ חגיגי ומוגדל "הנשיא הוא הכל". אשר יוצא לאור במתכונת סדרת 'קבצי החודש השביעי בליובאוויטש תשע"ד', אשר ב"ה צברו תאוצה רבה בין קהל אנ"ש והתמימים.

בקובץ שלפנינו: בנוסף למדורים הקבועים - דבר מלכות מתורתו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א; דברים שנשאו רבני ומשפיעי חב"ד ליובאוויטש בהזדמנויות שונות בקשר עם השליחות היחידה שנתרה; הוראות והדרכות בעבודת ה' מרבותינו נשיאנו -

• רשימה מרתקת של יהודי בשם מר נירינברגר, בו מתאר את מגוריו בתים אחדים מ-770, ואת שיחותיו המרתקות עם כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ.

• תיאור מרטיט מרגעי ההסתלקות בשבת יו"ד שבט תש"י. בליווי קטעי עיתונות, וצילומי מסמכים מרתקים.

• סקירה ראשונית ומקיפה, על השנה שבין ההסתלקות לבין קבלת הנשיאות באופן רשמי; על ההכשרות מצד הרבי; וההתעקשות והלחץ מצד קהל החסידים. סקירה מרתקת ומפורטת זו, מתארת כיצד במשך שנה שלימה, יום אחר יום, חשף הרבי בהדרגה את זרוע קדשו המנהיגה את העולם כולו ברמה.

• • •

ויהי רצון שהקובץ אכן יפעל את פעולתו ויוסיף ויחזק את אור וחום האהבה וההתקשרות הנצחית לאבינו רוענו מלכנו משיחנו שליט"א, ועוד ועיקר שנזכה תיכף ומיד ל"התוועדות הגדולה" דיום הגדול יו"ד שבט תשע"ד בבית משיח כפי שהוא מחובר לבית המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה - אזי נכריז כולנו יחד מתוך פנימיות נקודת לבבנו את ההכרזה שהיא תמצית חיינו:

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

ועד חיילי בית דוד
770 בית משיח, בית חיינו

איגוד תלמידי הישיבות
המרכזי - 770 בית משיח

בחיב צריך כל אחד לעבוד בעצמו

משיחת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בעת קבלת הנשיאות
באופן רשמי - יו"ד שבט ה'תשי"א - מוגה.

בס"ד. שיחת * יו"ד שבט ה'תשי"א**.

- תרגום מאידית -

א. ידוע שישנם חילוקים בין השנה הראשונה להסתלקות להזמן שלאח"ז, ומהם, ש"כל י"ב חודש . . נשמתו עולה ויורדת, לאחר י"ב חודש . . נשמתו עולה ושוב אינה יורדת", היינו, שאינו נמצא למטה כמקודם. ואף שחילוק זה הוא אצל כל ישראל, הן אצל יהודים פשוטים, הן אצל גדולי ישראל, וגם אצל נשיאי ישראל, מ"מ, מצד גודל מעלת הצדיקים - צדיק גוזר והקב"ה מקיים, ויתירה מזה, הקב"ה גוזר וצדיק מבטל, ועד שצדיקים יכולים לפעול שינוי במעשה בראשית¹ - יכולים הם לשנות כלל זה בהתאם לרצונם.

כלל זה (ש"לאחר י"ב חודש . . נשמתו עולה ושוב אינה יורדת") הוא אצל מי שאינו בעל-הבית על עולם ומלואו, משא"כ צדיקים שנמסרו להם מפתחות של חי', גשמים ותחיית המתים [מפתחות כאלו ששניים מהם בבת-אחת אינם נמסרים לאחד, ואעפ"כ ראינו שלצדיקים נמסרים גם מפתחות אלו בבת-אחת²], והם בעלי-בתים על הכל, הרי עאכ"כ שיכולים לבחור לעצמם את מקומם, להיות היכן שמוצאים לנכון שכך טוב יותר.

ב. ובנוגע לכ"ק מו"ח אדמו"ר - בודאי שגם עתה רצונו להיות כאן, יחד אתנו:

אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר היו ג' הענינים דאהבת ה' אהבת התורה ואהבת ישראל (קשורים זב"ז, ועד ל)דבר אחד [וכידוע מאמר רבינו הזקן ש'ואהבת לרעך כמוך" הוא כלי (פירוש

(*) הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א (באידית), ונדפס בהוספות ללקו"ש ח"ב, ס"ע 494 ואילך. כאן ניתוספו בהערות-שוליים כמה פרטים שנרשמו ע"פ סרט-ההקלטה.

(**) יום ההילולא הראשון דכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ, ויום קבלת הנשיאות (באופן רשמי) ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

(1) וכל זה מודגש עוד יותר לאחר ההסתלקות - כמארז"ל (חולין ז, ב. וש"נ) "גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהן".

(2) ובנוגע לתירוץ הקושיא בזה - לא נוגע כאן הפלפול ע"פ נגלה*.

(*) ענין זה נתבאר בארוכה בשיחת י"ב תמוז שנה זו (התוועדויות ח"ג, ע' 214 ואילך) - המו"ל.

וביאור) "ואהבת את ה' אלקיך". שלכן, מבלי לעשות חשבונות, וויתר הרבי ("ער האָט פֿאַרביגן") על הגשמיות שלו ואפילו על הרוחניות שלו בשביל אהבת ישראל³.

ומזה מובן שכן היא הנהגתו גם לאחר הסתלקותו [ע"ד מארז"ל "כיון שיצאו רוב שנותיו של אדם" בהנהגה טובה מובטח לו שכך יהי' גם לאחרי כן, ואם הדברים אמורים אצל כל אדם, כל-שכן אצל צדיק, חסיד⁵, שכל ימיו מסר את נפשו, נפשו הטבעית ואפילו נפשו האלקית] – שאף שהענינים דלמטה מעלימים ומבלבלים להענין ד"נהנין מזיו השכינה", "זיו תורתן ועבודתן" ולמעלה מזה, אעפ"כ, מוותר הרבי ורוצה גם עכשיו להיות למטה, יחד אתנו⁶.

"הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים". אינני מסלק את עצמי ח"ו מלסייע, לסייע כפי היכולת, אבל, כיון שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי, אם לא תהי' העבודה לבד, מה יועיל זה שנותנים "כתבים"?

וכיון שזהו רצונו של הרבי – בודאי יהי' יחד אתנו, וכמ"ש התוספות ש"כשהיא (הנשמה) רוצה היא יורדת"⁷.

ג. המורם מזה בנוגע לפועל: אף שנמצאים כבר לאחרי יום ההילולא הראשון – הנני נמנע לומר או לכתוב "יאָרצייט הראשון", כי, צריכים לקוות שעד לשנה הבאה יהי' כבר קיום היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר", והוא בתוכם, ובמילא לא יהי' עוד "יאָרצייט"⁸, ולכן מדייק הנני "יום ההילולא הראשון", כי, עליות (שזהו"ע ההילולא) יהיו גם לאחרי כן –

3) ובעומק יותר: כאשר מתחשבים לא רק עם טובת הענין דאהבת השם ואהבת התורה, אלא גם עם טובת הענין דאהבת ישראל, הרי, לא זו בלבד שאין הדברים בסתירה זל"ז, אלא אדרבה – ע"י "ואהבת לרעך כמוך" נעשה קשר עמוק יותר ("א טיפערער פֿאַרבונד") עם "ואהבת את ה' אלקיך".

4) ועאכו"כ בנדו"ד – לאחר ההסתלקות – שעברו כל שנותיו באופן כזה.

5) ובלשון רש"י (סוכה נג, רע"א) – "כל חסיד הוי חסיד מעיקרו".

6) כלומר: אף שמצד טובתו של הרבי עצמו, הרי, בעלותו למעלה רואה את כל הענינים של הארת אלקות כמו שהם למעלה, ללא העלמות והסתרים, ובמילא לא כדאי לו (לכאורה) להתקשר עם אלה שנמצאים בעוה"ז הגשמי, כיון שלא יתכן שהקשר לעוה"ז הגשמי לא יבלבל בשעת מעשה (לרגע עכ"פ) להתענוג מזיו השכינה כו' – אעפ"כ, מוותר הוא על הטובה שלו לטובת כלל ישראל, מפני שמודגש אצלו בכל התוקף הענין ד"ואהבת לרעך כמוך".

7) ולכן, ביחד עם כל העילויים שמתעלה הרבי למעלה מעלה, ועד לעילויים שאי אפשר להגיע אליהם אפילו ע"י אמירת קדיש... מודגש אצלו בתוקף הקשר עמנו (מצד "ואהבת לרעך כמוך"), כך, שבעליותיו למעלה לוקח עמו את כל תלמידיו, חסידיו ומקושריו, ואפילו אלה שרק היתה להם איזו שייכות אליו, שבהיותם נשמות בגופים בעלמא דין יוכלו להתעלות מדרגא לדרגא בכל הענינים שמתעסקים בהם, ובכל הענינים שרצה שיתעסקו ויפעלו בהם.

8) "דאָלאַ"י יאָרצייטן... כבר יצאו י"ח ביארצייט הראשון, ומכאן ולהבא "וועט מען פֿראַווען הילולא"ס".

וא"כ יכולה להיות ח"ו וח"ו חלישות בההתקשרות - צריכים לידע שאדרבא ואדרבא: ההתקשרות צריכה להתחזק עוד יותר, וכשם שעכשיו מתעלה הרבי בעילוי אחר עילוי, צריכים גם אנו להתאזר בכחות נוספים⁹ כדי שנוכל להילוות אליו.

[...] ט. בבואו לאמריקא אמר הרבי: "אזלת לקרתא עבד כנימוסא". כאן באמריקא אוהבים לשמוע כרוז, הצהרה ("סטייטמענט"), דבר חידוש, ומה טוב - דבר המבהיל את הרעיון. אינני יודע אם יש צורך בסדר כזה, אבל - "אזלת לקרתא עבד כנימוסא":

שלושת האהבות, אהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל, כולא חד". אי אפשר לחלק ביניהם, כיון שכולא חד, כעצם אחד. - בתורת החסידות מובא מאמרו של הבעש"ט בשם ראשונים: העצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו. ובנדוד, כיון שג' האהבות הם עצם אחד, מובן, שבכל א' מהם יש שלשתם, כי, כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו.

כשישנה אהבת ה', אבל אין אהבת התורה ואהבת ישראל, ה"ז הוראה שחסר גם באהבת ה'. לאידך גיסא, כשישנה אהבת ישראל, עם היותה מהמצוות שכליות שהשכל מחייבם, הרי, סוף סוף, מגיעים לאהבת התורה ואהבת השם. וכידוע הסיפור אודות הרבי הצמח-צדק, שע"י נתינת גמילות חסד ליהודי הגיע לענינים כאלה שלא הגיע אליהם ע"י תורה ועבודה.

9) ובדאי שכולנו יחדיו וכל אחד מאתנו בפרט מקבל כחות נוספים מהרבי - שעכשיו ישנם גם אצל כחות נוספים לגבי הכחות שהיו לו לפניו - שיוכל לפעול בכל הענינים בנקל יותר ממנו שהי' לפניו, ומתוך מיעוט ההעלמות וההסתרים מכמו שהי' לפניו. ובנוגע לפועל - כפי שהי' הרבי תובע בכל ענין עשי' בפועל - הנה, מהיום בלילה או ממחר בבוקר, צריכים לידע, שהשליחות שהטיל הרבי על כל אחד, בתוקפה עומדת, כמקודם כן עתה, ואדרבה, בתוספת-כח ביתר שאת וביתר עוז, דכיון שניתנו כחות נוספים, ה"ז סימן שצריכים להוסיף ולפעול עוד יותר, וכשיוסיפו יותר, תהי' העבודה הבאה בנקל יותר, כיון שכבר התרגלו לכך והסירו ("מ'האט דורכגעבראכן") את ההעלמות וההסתרים שהיו בעבר.

"הצהרה" ("סטייטמנט") זו צריכים להכריז ולהודיע. כאשר רואים יהודי שיש לו אהבת ה' ואין לו אהבת התורה ואהבת ישראל, צריכים לומר לו, שעליו לדעת שאהבת ה' לבדה, ללא אהבת התורה וישראל, אין לה קיום. לאידך גיסא, כשרואים יהודי שיש לו רק אהבת ישראל,

צריכים להשתדל להביאו לאהבת התורה ואהבת ה'. וכן צריכים להשתדל שפעולתו באהבת ישראל תבטא לא רק בנתינת לחם לרעבים ומים לצמאים, אלא שמצד אהבת ישראל יקרב יהודים לאהבת התורה ואהבת ה'.

וכאשר יהיו שלשת האהבות יחדיו, יהי' זה "חוט המשולש" ש"לא ינתק".

אצלנו – לא ימשך הדבר שנים ח"ו, אלא יהי' במהירות. צריכים רק להשלים את העבודה עם ה"פנים קטנים", צריכים לשנות את הרגילות וההנחות, ואז יהי' הענין ד"אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין", ותושלם הכוונה העליונה.

ועי"ז תבוא גם הגאולה, שכן, כשם שהסיבה ל"גלינו מארצנו" בגלות האחרון היא בגלל ההיפך דאהבת ישראל, כך ע"י אהבת ישראל תבוא הגאולה במהרה בימינו ממש.

• • •

י. (אחד שאל בענין שליחות שהעמיס עליו כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:)

כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר נעשה בן חמש עשרה שנה, לקחו אביו אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע למזכיר בעסקנות הכלל. לאסיפת הרבנים מסויימת שהתקיימה אז (כמדומה בקובנה), שלח אדמו"ר נ"ע את כ"ק מו"ח אדמו"ר בתור נציג שלו. כיון שהרבי הי' אז צעיר, בן חמש עשרה שנה, שלח עמו אדמו"ר נ"ע את הרשב"ץ. הרשב"ץ הי' יהודי פיקח מאד, אבל, אדמו"ר נ"ע ציווהו לאמר, שלמרות ששולח אותו עמו, עליו לדעת, שככל שימעט מלהתערב, עדיף יותר ("וועט זיין אַלץ גלייכער").

(וסיים כ"ק אדמו"ר שליט"א:) ואם אז כך, כל שכן עתה: לשם מה צריכים להתערב בעניניו של הרבי?! אין צורך לתת לו עצות ולא לומר דעות. צריכים לקיים ולמלא את רצונו וככל שתתמעט ההתערבות עם "אייגענע פירושים", עדיף יותר.

• • •

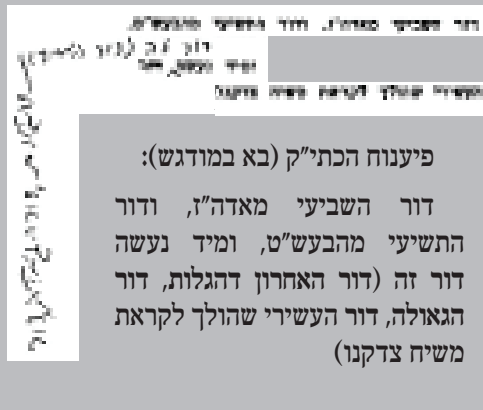
[...] יב. [אחרי המאמר אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א]:

קעת הקשיבו יהודים!

כלל בחב"ד היתה התביעה שתהי' עבודתו של כאו"א בעצמו, ולא להסתמך על הרביים. זהו ההפרש בין שיטת פולין לשיטת חב"ד, ששיטת פולין היא "וצדיק באמונתו יחי", אל תקרי יְחִי' (החי"ת בשבא) אלא יְחִי' (החי"ת בפתח), אבל אנו, חב"ד, צריכים לעבוד כולנו בעצמנו, ברמ"ח אברים ושס"ה גידים של הגוף, וברמ"ח אברים ושס"ה גידים של הנשמה.

דור השביעי – האחרון דהגלות, דור הגאולה...

לפנינו צילום כתי"ק כ"ק אד"ש מה"מ מעלי ההגהה של ד"ה "באתי לגני" (דש"פ בשלח, י"א שבט) ה'תשמ"ח:

"הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים". אינני מסלק את עצמי ("איך זאג זיך ניט אָפּ") ח"ו מלסייע, לסייע כפי היכולת, אבל, כיון שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הרי, אם לא תהי' העבודה לבד, מה יועיל זה שנותנים "כתבים", מנגנים ניגונים ואומרים לחיים.

הרבי הי' אומר לפעמים: "לייגט זיך ניט אַרײַן קײַן פּױגעלעך אין בױזעם"...

צריכים לבד להפוך את השטות דלעומת זה והרתיחה ("דער קאָך") של הנפש הבהמית – לקדושה.

יג. בנוגע להמשכן – הי' יכול לעשות משה לבדו, ועד"ז בנוגע לבית המקדש – הי' יכול לעשות דוד לבדו, אלא שרצונם הי' לזכות את כל בני". וכמו כן כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר כתב את הספר תורה לקבלת פני משיח צדקנו, אמר, שאינו רוצה לעשות זאת לבדו, אלא רצונו בהשתתפותם של כל ישראל, כדי לזכות בדבר את כלל ישראל".

ופשיטא שבעשיית הדירה לו ית' בתחתונים – צריכים להשתתף כולנו, וכל בני". כל אחד צריך לעשות בעצמו, למלא את שליחותו. נשארו רק פכים קטנים, וכשיסיימו אותם, אזי יקויים היעוד "ועלו מושיעים וגו'", היינו, שג' קליפות הטמאות ידחו ויבטלו, וקליפת נוגה, כללות העולם, תתעלה לקדושה, ותושלם תכלית הבריאה – שתהי' דירה לו ית' בתחתונים.

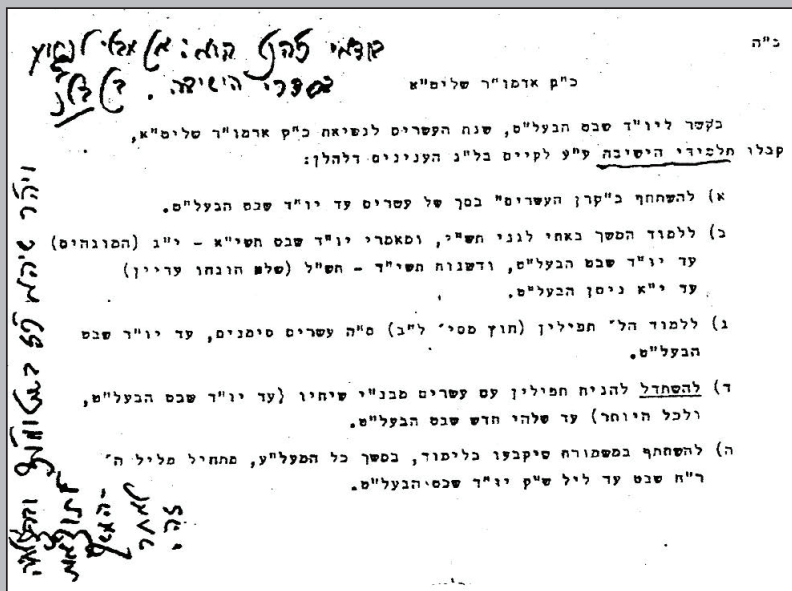
• • •

[...] טז. (צוה לנגן ניגון של כ"ק אדמו"ר הזקן – בן ד' בבות – ואחרי הניגון אמר:) כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר, שכשדובר אודות קבלת עניני נשיאות מאביו כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, ביקש, שיהי' זה בחסד וברחמים. כמו כן אמר כ"ק מו"ח אדמו"ר – בדברו אודות ביאת המשיח – שבימיו יהי' הדבר הזה. ואין קושיא בדבר – כיון שמפורש בירושלמי (והובא גם בילקוט שמעוני) שכאשר ההנהגה היא ביראה מלפניו תחת ממשלתו והנהגתו, אזי אפילו לאחר עשרים שנה חשיב שנמצא כאן.

מדוע התעכב הדבר? – סיפר לי יהודי במכתבו, שבשנת תרפ"ג שאל את כ"ק מו"ח אדמו"ר ע"ד נסיעה לאיטלי', וכ"ק מו"ח אדמו"ר השיבו: לכל עת, ויעץ לו לנסוע ללמוד בתומכי תמימים. רק עכשיו הגיע לאיטלי', וכותב לי, שעכשיו הוא מבין את דבריו של הרבי שאמר לו לפני עשרים ושבע שנים!

לקבל החלטות טובות - בלי לפגוע בסדרי הישיבה...

לפנינו מענה בכתי"ק כ"ק אד"ש מה"מ על דו"ח החלטות טובות שקיבלו תמימים על עצמם לקראת יו"ד שבט תש"ל:

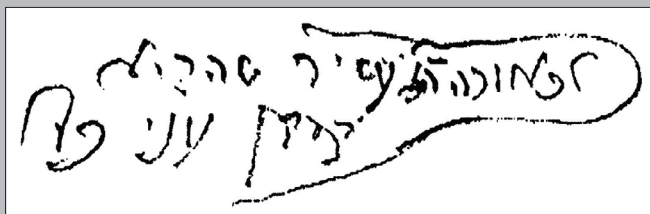

אד"ש מתח קו תחת המילים "תלמידי הישיבה" והוסיף בכתי"ק: בודאי כהנ"ל הוא: א) מבלי לפגוע בסדרי הישיבה. ב) בל"ג

ויה"ר שיהא כ"ז בשטומו"צ ובהצלחה לתוצאות - המשך לאחר זה.

קבוצת תלמידים השלוחים של אחד הסניפים של ישיבות תומכי תמימים, כתבו לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א את החלטתם לקראת יו"ד שבט, שכל אחד מהתלמידים יחזור בע"פ פרק אחד תניא, בנוסף על הפרקים שיודעים כבר בע"פ. כ"ק אד"ש מה"מ עיגל את המילים "פרק אחד", וכתב: לכאורה ה"ז עשיר שהביא קרבן עני כו'.

"מכל הכיוונים זורמים אנ"ש והתמימים,
אומרים תהילים מתובלים בדמעות, דמעות
שאין להם סוף, בכלל נדמה שבכל העולם יש
רק דמעות ותהילים כי לאיזה צד שתפנה אינך
רואה דבר חוץ מאלה. אלה עולים ואלה יורדים
ושוב עולים, אלה עומדים דומם ומסתכלים
בתהילים, אחרים חוטפים הבטה לתוך החדר,
למטה מסתובבים בפינות וזוויות אבלים
ודוממים" • תיאור מרטיט ואותנטי מרגעי
ההסתלקות של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע
בשבת פ' בא, יו"ד שבט תש"י, ובו מתוארים
בדמע ההלם למשמע בשורת האיוב, הבכיות,
אמירת התהילים, בקשת המחילה, הנהגותיו
הק' של ממלא מקומו וחתנו - כ"ק אדמו"ר
שליט"א, המכתב האחרון, ועוד • רגעי
ההסתלקות בתיאור אותנטי, ומרתק, מעטו של
א' התמימים ששהו בבית חיינו

שיק נביה השמע

ליל שבת קודש בא, אור ליו"ד שבת

לכבוד שבת יצא לאור "קונטרס י'-י"ג שבט ה'תש"י"
לימי היא"צ של הרבנית הצדקנית מרת רבקה נ"ע (יו"ד
שבט), והרבנית הצדקנית מרת שטערנא שרה נ"ע (י"ג
שבט). בהקדמה לקונטרס כותב הרמ"ש [כ"ק אדמו"ר]
שליט"א: "ע"פ פקודת כ"ק מו"ח אדמו"ר שלט"א .
ציינתי איזה מראי מקומות והערות בשולי הגליון.
רשימת מנהגי יא"צ שיש בהם חידוש באה בסוף קונטרס
ב' ניסן תש"ח .. תש"ט".

א' התמימים מעיר על טעות הדפוס שנפל ב"פתח
דבר" - חסר יו"ד ב"שליט"א".

בליל שבת, בעת לימודו הקבוע של הרב יצחק הוטנער
עם הרמ"ש שליט"א (בביתו של הרמ"ש שליט"א), סיפר
לו הרמ"ש שליט"א שפעם הי' אחד מנכדי הצמח צדק
שלא הסכים בשום אופן לקבל על עצמו את נזר הנשיאות
ולהנהיג עדה וכו' והכריחו אותו החסידים עד שהסכים
להיות רבי.

שבת

ש"פ בא, יו"ד שבט

הבוקר בשעה 7:15 לערך ביקש כ"ק אדמו"ר (שליט"א) [נ"ע] מהאחות שתוביל אותו לחדרו הק' אשר בו מקבל ל"יחידות" ואשר בו מושב קדשו במשך כל היום. הרבי שהה שם כמה רגעים, הגביה את עיניו הק' וסקר במבטו הק' את כל החדר (כמחפש איזה דבר), ומיד הורה להחזירו לחדר משכבו.

הרבי שכב על מיטתו זמן מה, ולפתע, ב-7:40 לערך, חש ברע. האחות נבהלה וטלפנה לבתו חנה, והרבי שאל אותה: "דו רופסט חנה?" [את קוראת לחנה?] (אלו היו דבריו האחרונים בעלמא דיין). הזעיקו את בני המשפחה ואת ד"ר אברהם זליגסון. כשחנה הגיעה הרגישה שרוצה הרבי להגיד לה משהו אך כבר לא יכל. ד"ר זליגסון הגיע ברבע לשמונה ומצא את הרבי במצב קריטי, הוא הזריק שתי זריקות חזקות אך ללא הועיל, לרבי נעשה מאוד קשה לנשום, מיד הזעיקו את המשטרה וכן חברה פרטית שישלחו מכונת הנשמה מלאכותית.

תיכף עם הגיעו ל-770 הורה ד"ר זליגסון להזעיק מיד את הרמ"ש [כ"ק אדמו"ר] שליט"א ואת זוגתו הרבנית ח' מושקא שתליט"א. הת' שד"ב אייכהורן רץ לביתו של הרמ"ש [כ"ק אדמו"ר] שליט"א, וכשפתחה לו הרבנית את הדלת הבחין שהיא מאד "צורודערט" ונרעשת וניכר ה' שכבר יודעת או משערת את המצב.

לאחר כמה דקות שנדמו כנצח קרבה מכונת המשטרה עם צופר מופעל ל-770 ומתוכה יצאו במרוצה השוטרים עם מיכל חמצן והפנו אותם מיד לביתו של הרבי. תיכף אחריהם הגיעה מכונת נוספת עם שני מיכלי חמצן נוספים ואמבולנס גדול עם מכונת הנשמה גדולה ומיוחדת.

למטה ליד הדלת, עומדים אנ"ש והתמימים ואומרים תהילים בבכיות. לפתע נפתחה הדלת של המעלית ומתוכה יצאו השוטרים וכלי החמצן בידיהם. הת' אלי גרוס בהיותו דובר האנגלית היחידי מבין כולם, שאל את אחד מהם מה המצב? הוא הביט עליו וענה: "גאן!" [= הלב], הוא הזדעזע לשמע הדברים ובשום אופן לא יכל להאמין, ושאל שוב, אך הפעם לא ענה מאומה. הת' הנ"ל פנה לעבר התמימים

הרב לוי אצל האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א שר הסעד הרב יצחק מאיר לוי ביקר בניו יורק את כבוד קדושת האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א נשיא חב"ד ונתקבל בכבוד מלכים. השיחה נסכה על מצב היהדות החרדית ב-א"י. האדמו"ר שליט"א אמר ידבר גדול הוא שהחרדים הם בממשלה להציל מה שאפשר לטובת היהדות, ועמדת גטורי קרתא" מבוססת על אי ידיעת הענינים ואינה בהתאם לדעת התורה.

יחידות הרב לוי יומיים לפני ההסתלקות - עתון המבשר

"הרבי מליובביץ" (במסגרת שחורה). "א שבט תש" - ידיעה ראשונה ובלעדית - עתון מעריב

כ"ק אדמו"ר שליט"א ליד ה'קבר' הטרי, עוד לפני הקמת הציון

**בליל שבת . . סיפר לו הרמ"ש
[כ"ק אדמו"ר] שליט"א שפעם
הי' אחד מנכדי הצמח צדק
שלא הסכים בשום אופן לקבל
על עצמו את נזר הנשיאות
ולהנהיג עדה וכו, והכריחו
אותו החסידים עד שהסכים
להיות רבי.**

כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיע מיד מביתו, והורה מיד שכולם ילכו למקוה, ושלא ירשו לגשת לומר תהילים אלא רק לאלו שטבלו. וכן הורה לעשות סדר שיהי' כל הזמן מגין שיאמרו תהילים למעלה גם בעת התפילה, ולאחר התפילה יתחלפו. גם הורה שישלחו שליח לכל בתי הכנסת שבבראנזוויל וכיו"ב שאנ"ש מתפללים בהם להודיע להם ע"ד ההסתלקות. הת' זושא שי' פוזנר הלך מיד להודיע בכל בתי הכנסת. אח"כ הלך כ"ק אדמו"ר שליט"א למקוה.

שעמדו לידו ואמר להם את הבשורה הכי מרה ששמעו אי פעם בחייהם.

בעודם המומים שומעים הם מלמעלה בכיות נוראות, והנה ר' יוחנן גורדון יורד מלמעלה, פונה אליהם ואומר: "יעצט קענט איר שוין זאגן דעם אנדערען תהילים" [=עכשיו אתם יכולים כבר לומר את שאר התהילים]... הם המשיכו לומר עוד מזמורים אחדים, והנה רואים את ר' שמואל לוויטין קורא לר' יוחנן גורדון שיבוא לכסות את הרבי.

בשעת ההסתלקות (בשעה 8:00) נכחו בחדר (מלבד בני המשפחה והצוות שטיפלו בו וכו') הרה"ח ר' שמואל הלוי לוויטין, הת' שלום דובער הכהן אייכהורן שי' וד"ר אברהם זליגסון (מישהו מעיר ששלושת אלו הם כהן לוי וישראל).

כשחזר ר' יוחנן לחדר בשביל לכסות את הרבי, מצא כפה מונחת על המיטה. ר' יוחנן הרים את הכיפה להניחה על ראשו הק', אך לפליאתו הבחין שראשו הק' מכוסה בכיפה (אולי נהג לישון בב' מקיפים).

של אמו זקנתו נ"ע). באמצע הדרך קרא לו הדוור השחור והודיע לו את הבשורה הנוראה, אך הוא לא האמין לו והחיש את צעדיו. כשהגיע ל-770 מצא את בית המדרש ריק, ומישהו אומר תהלים בפרוזודור, כששאל מה קרה? במקום לענות לו יעצו לו למהר למקוה. בדרך פגש כמה שכבר חוזרים מהמקוה, חלקם כבר יודעים ממה שקרה.

במקוה מצא את כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובתחילה הסתפק האם הוא יודע ממה שקרה כי על פניו הק' לא הי' ניכר כ"כ, אך מיד שמע אותו אומר ששערי המקוה יישארו פתוחים כל היום והבין שהוא יודע, "משמע אז ער האלט זיך שטארק" [= משמע שהוא מחזיק את עצמו חזק].

כ"ק אדמו"ר שליט"א הרים את ראשו מהתהילים וענה: ברמב"ם כתוב, כמדומני, שאצל כהן גדול "לובש המכנסיים תחילה... ואחר כל לובש הכתונת", ואם כך כתוב לגבי כהן גדול, צריכים לנהוג כך."

הת' מרדכי שי' דובינסקי שלא הי' נוכח באותה שעה ב-770 סיפר כי בשעה 9:30 מיהר ל-770 כי אמרו שהרבי הכ"מ ביקש אתמול בלילה שיעשו היום מנין למעלה, בו הוא יאמר מפטיר, (היום הוא היאצ"ט

עם חתימת החוברת נתקבלה הידיעה המעציבה והמחרידה על פטירתו הפתאומית של גאון ישראל וקדושו, לוחם מלחמתה של תורה במסירות נפש, כבוד קדושת אדמו"ר

יוסף יצחק שניאורסאן זצלה"ה
 הרבי מליובאוויטש

שנקטף באמצע עבודתו הפוריה הגדולה.

גדול הכאב ועמוק השבר. יחד עם משפחתו הכבודה כל בית ישראל מבכה את האבדה הגדולה.

יתומים נשארו ומי יתן לנו תמורתו.
 מאמרי-הערכה על אישיותו יופיעו באחת מן החוברות הבאות.

"עם חתימת החוברת" - עלון הפרדס

"ראשיתה של ליובאוויטש" - עתון "הצופה" מפרסם פרק מספר הזכרונות של הרבי הרי"צ.

החותם בדמע...

לפנינו מכתבו האחרון של כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע, כפי שנשלח - בלתי חתום - אל הרה"ח ר' פנחס אלטהויז ע"ה. בשולי המכתב הוסיף המזכיר מלים קצרות לפשר העניין, עליהם חתם המזכיר

ב"ה ח' שבט תש"י
ברוקלין.
ידידי וו"ח אי"א מוה"ר

פנחס שי' אלטהויז.
שלום וברכה!

הגיעה אלי השמועה כי בכפר חב"ד עובד מדריך בעניני מלאכה וכדומה אשר הולך בגילוי ראש ומדבר דברי אפיקורסות.

אף שקשה לי להאמין שדבר כזה יקרה בכפר שלנו - גם אם הוא בשליחות אחרים - ולא יודיע לי ידידי מזה, הנני לבקשו לחקור ותיכף ומיד על הענין ולהודיעני הכל בפרטיות מהמצב. ובאם ימצא כי אמת נכון הדבר, יסדר אשר תיכף יעזב המדריך ההוא את הכפר, ובאם יש צורך באחר במקומו יתמנה לזה שומר תורה ומצוות.

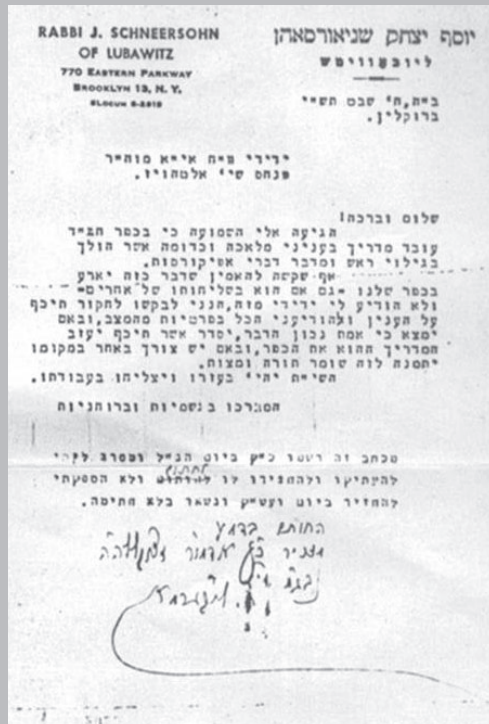
השי"ת יהי בעזרו ויצליחו בעבודתו.

המברכו בגשמיות וברוחניות

מכתב זה רשמו כ"ק ביום ה"ל ומסרו לי להעתיקו ולהחזירו לו חתום

ולא הספקתי להחזיר ביום ועש"ק ונשאר בלא חתימה החותם בדמע

מזכיר כ"ק אדמו"ר
צוקללה"ה נבג"מ זי"ע
ח. ליברמאן

קרוב לשעה 11:00 מתארגן למטה בחדר שני של ביהמ"ד מנין לתפילות שבת, כ"ק אדמו"ר שליט"א והרש"ג שי' אומרים קדיש... מקצרים בתפילה, מתפללים בלחש כבתוכחה. כ"ק אדמו"ר שליט"א והרש"ג שי' עולים לתורה.

אחרים הולכים לאכול סעודת ש"ק, אוי לאותה סעודה...

מכל הכיוונים זורמים אנ"ש והתמימים, אומרים תהילים מתובלים בדמעות, דמעות שאין להם סוף, בכלל נדמה שבכל העולם יש רק דמעות ותהילים כי לאיזה צד שתפנה אינך רואה דבר חוץ מאלה.

אלה עולים ואלה יורדים ושוב עולים, אלה עומדים דומם ומסתכלים בתהילים, אחרים חוטפים הבטה לתוך החדר, למטה מסתובבים בפנינות וזוויות אבלים ודוממים.

התפללו מנחה ואחר כך שוב ממשיכים לומר תהילים.

מוצאי שבת קודש

בצאת השבת התפללו מעריב, לפני התיבה התפלל ר' ישראל ג'ייקובסון שי' בבכיות עצומות. אחרי מעריב טלפנו מיד לרב משה דובער ריבקין (שהי' נוכח בעת הסתלקות אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע ברוסטוב ויודע את ההנהגות וכו'), הרב ריבקין מגיע ועולה עם כמה מזקני החסידים למעלה. הם סוגרים את דלת הפרוודור, ומשכיבים את כ"ק אדמו"ר הכ"מ על הקרקע בחדר ה"יחידות". סדין על הארץ, ועל הרבי עוד

התמונה האחרונה - חנוכה תש"י

למעלה בפרוודור הקטן עומדים מנין תמימים ואמרים תהילים בבכיות עצומות. לאט לאט מתחילים להגיע כל אנ"ש והתמימים. כ"ק אדמו"ר שליט"א מרשה לגשת - לומר תהילים - רק למי שטבל במקוה.

כל אחד נדחף לראות במו עיניו היכן שוכב עתה עטרת ראשינו ותפארתנו. הדלת בחדר המיטות פתוחה, התמונה ברורה, על המטה העומדת באלכסון קצת, תחת סדין לבן... הלב מתכווץ, העיניים דומעות, מחשבה רודפת מחשבה, מה קרה? איך קרה? איך זה יתכן? העיניים רטובות אצל כולם, ממשיכים לומר תהילים.

"הייתי שכנו של הרבי לויבאוויטש"

בימים שלאחר ההסתלקות, התפרמה בעיתון "מעריב" מאמר מרתק שנכתב ע"י מ.י. נירברגר, המתאר את דמותו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, בעיני האזרח האמריקאי.

"לא הייתי בברוקלין בשבת בבוקר בשעה שנסתלק הרבי מלויבאוויץ', האחרון בשושלת הליובאוויצית הגדולה. אולם אני מתאר לעצמי את השבת השחורה שעברה שם על היהודים, כשנודעה להם הידיעה על פטירתו של הרבי - שכני הגדול.

"מאז נמלט הרבי מלויבאוויץ', לאמריקה והשתקע שם, היה גר בסביבה שלי. במרחק של כמה 'גושים' מביתי עמד ארמונו הנאה שהמשיך בו במסורת האדמו"רית הגדולה. לא הרחק ממני היה גם בניין הישיבה המרכזית 'תומכי תמימים' שהקים אותה הרבי בניו יורק, וכך במשך שנים, היה לי מקום תצפית 'קדמי' - מול פני הדרמה היהודית באמריקה בימינו אלה. שכן יצר סביבו הרבי מלויבאוויץ' תנועה שהיה בה כה הרבה מן היסוד הדרמטי - עד שההסתכלות בה מקרוב היתה כשלעצמה חוויה גדולה לכל מי שענין לו במהלך החיים היהודיים באמריקה ובכל מקום אחר."

הכותב משיב על התמיהה מדוע הרבי הריי"צ הגיע לאמריקה ולא לארץ הקודש:

"מקורביו של הרבי סיפרו לי, משום מה נסע הרבי לאמריקה ולא עלה לארץ ישראל. הם הסבירו לי, שאין זה נכון מה שחשבו רבים, שלא בא הרבי לארץ ישראל משום שהיה חלילה מתנגד לרעיון בניין הארץ. כשהציעו לו לנסוע לארץ ישראל, אמר הרבי: "אין לחשוש לעתידה של היהדות בארץ ישראל, יש

<<<

סדין, ועל הסדין ה"קאפאטע" של שבת וחמשה נרות מראשותיו.

המראה של הקאפאטע השחורה מרעיד עוד יותר את כל נימי הלב, ושוב זרם דמעות ושוב תהילים.

אחד מזקני החסידים צועק שצריכים לשלוח טעלעגראם להודיע על הציון ברוסטוב. הרב מ.ל. רודשטיין מתיישב ליד הטלפון, ומטלפן בראשונה לכל מושבי אנ"ש באמריקה וקנדה שיבואו תיכף ומיד לניו יארק. למטה ב"מרכז" מטלפנים ל"וועסטערן יוניאן" (חברה השולחת מברקים) שישלחו טלגרמות בכל העולם.

הטלפון למטה אינו מפסיק לצלצל. השאלה אחידה: "האמת?" אינם רוצים להעלות על פיהם את השאלה... עונים להם שיבואו לכאן ואל ישאלו שאלות וסוגרים את הטלפון. ושוב צלצול וחוזר חלילה. הדלת הראשית אינה נסגרת - באים ובאים.

זקני החסידים מתאספים לדון בסדרי הלוי' והטהרה, ובכל בעיה פונים אל כ"ק אדמו"ר שליט"א שיחווה את דעתו.

הלילה הי' אמור להתקיים "קישורי התנאים" של הרה"ח אברהם שי' וויינגארטן. כחצי שעה לפני האירוסין נודע לו על ההסתלקות, ומיד נסע ל-770. כשבא ל-770 התחיל לברר מה עליו לעשות בקשר לאירוסין, ונכנס אל הרב שמואל לוויטין לשאול את חו"ד, אך ר' שמואל שהיה מבולבל לגמרי ענה לו שהוא אינו יודע, בצאתו מר' שמואל הוא רואה בפרוודור את כ"ק אדמו"ר שליט"א הולך לקראתו, ושואל: מה אתה עושה כאן? והורה לו לקחת שלשה ידידים ולעשות בפניהם "ווארט" (קבלת קנין) וכו'.

מחליטים שהלוי' תהי' מחר ב-12:00 בצהריים. זקני החסידים מטילים גורל

ביניהם בחלוקת עניני הטהרה וההלכה - "ראשו כתם פז" נופל בחלקו של הרה"ח ר' יוחנן גורדון, לבישת הכיפה בחלקו של הרה"ח ר' מרדכי גרונר, וכו'.

הרה"ח ר' מרדכי גרונר מודד עם הגארטל שלו את הגוף הקדוש לדעת את המדות של הקבר, הארון וכו'. למטה בביהמ"ד מפרקים את השולחנות שתלמידי התמימים לומדים עליהם ואת העמוד שעליו התפלל כ"ק אדמו"ר הכ"מ. קבוצה אחרת תופרת את התכריכים.

הפינה בזווית דרומית מזרחית ששם עומד תמיד הסטענדר של הרבי נשארה מיותמת... כל דבר קטן משפיע על הרגשות ומביא דמעות כמים...

בלילה נשארו כולם ערים, איש אינו חולם על שינה...

יום ראשון, י"א שבט

בשעה 10:30 נכנסים זקני החסידים לחדר היחידות, לעשות את הטהרה. על יד הדלת עומד כ"ק אדמו"ר שליט"א עם ספר תהילים בידו, פונה אל הרה"ח ר' מיכל פיקארסקי, שנכח במקום, מושיט לעברו את התהילים שלו ואומר עמו תהילים מתוך ספר אחד.

לפני שהלבישו את גופו הטהור התעוררה שאלה מה צריכים להלביש קודם, את הכתונת או המכנסיים, ושלחו את אחד מזקני החסידים שישאל את השאלה אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א שעמד בחוץ, כ"ק אדמו"ר שליט"א הרים

הרבי הריי"צ מגיע לדינר של תומכי תמימים

הרבי הריי"צ בחדרו באוניה - אדר ת"ש

חשש רציני לחמשת מיליוני היהודים באמריקה, לשם אני נוסע".

מר נירנברגר מספר על מפגש מיוחד של סופרים יהודיים והוא בתוכם עם הרבי הריי"צ:

"לא אשכח לעולם ערב אחד בביתו באיסטרן פארקווי בברוקלין. הרבי הזמין אליו כמה סופרים שרצה לשוחח איתם על עניינים יהודיים. בין המוזמנים היו [העיתונאי] חיים ליברמן, אהרן צייטלין, ש. ניגר, דניאל טשארני ואני הקטן. לכשבאנו אליו, הקדים רק את פנינו בברכה - היה לו קשה מאוד לדבר, אולם עיניו הבהירות הגדולות שזרעו אור מיוחד סביבן - ראו והבינו כאז ומתמיד. הוא ביקש מאת חתנו שיביא לפנינו את דיעותיו - דעות ליובאוויץ.

"דובר אז על החינוך היהודי באמריקה ועל הדור הצעיר ומה יהא גורלו, אולם ש. ניגר הצליח להפנות את השיחה למסלול ציוני. ואז באה לידי ביטוי אהדתו של הרבי למאבק בארץ. הוא ראה קדושה מיוחדת במלחמה המתנהלת בישראל. הוא לא נרתע מן האשמה שהשמיע ניגר, כי שיטות המאבק הן 'שיטות של גויים'. 'וכי זוהי המידה היחידה של גויים שמפחד ממנה ניגר?' שאל הרבי, והלכות גויים אחרות בגולה הן כשרות בעיניו?"

ומהמאבק הדתי חרדי בארץ, עובר מר נירנברגר להבנתו המיוחדת של הרבי הריי"צ ביהדות ארצות הברית:

"יודע צדיק נפש בהמתו"

"אולם הדבר הגדול אשר חייבים אנו - האדוקים והלא אדוקים, החסידים והמתנגדים כאחד ללמוד מן הרבי הנפטר, זוהי ידיעתו המעמיקה בפסיכולוגיה של היהודי האמריקני ותכונתו. דווקא את היהודי שסיגל לעצמו את אורח החיים האמריקניים, את נפש היהודי שנולד כבר באמריקה, הכיר הרבי יותר טוב מכל אחד ממנהיגי היהדות האמריקנית עצמה. אני זוכר את הלעג, ובמקרה הטוב ביותר את

את ראשו מהתהילים וענה: "ברמב"ם כתוב, כמדומני, שאצל כהן גדול "לובש המכנסיים תחילה. . ואחר כך לובש הכתונת", ואם כך כתוב לגבי כהן גדול, צריכים לנהוג כך".

כל אחד מזקני החסידים שהשתתף בטהרה זכה לחתיכת בד מבגדי קדשו של כ"ק אדמו"ר הכ"מ. הרב ישראל ג'ייקובסון זכה בכיפה הקטנה (הפנימית) של הרבי, והרב שמואל לוויטין זכה בכיפה הגדולה. המכוננית של הח"ק עם הארון הגיעה. הארון עשוי עץ לבן, בלי מסמרים, וחורים למטה. מכניסים את הארון לחדרו הק', ומכניסים את גופו הק' לארון. מעמידים את הארון על שתי כסאות ומכריזים שכל אנ"ש והתמימים יכנסו לבקש מחילה.

הסדר הוא: נכנסים בדלת מהפרוזדור ויוצאים מהדלת השניה, כל אחד משתדל במאמצים אדירים להיכנס. הארון פתוח ומתוכו נראים התכריכים הלבנים. מסביב לארון עומדים בני המשפחה וזקני החסידים.

אי אפשר לתאר את אשר התרחש בחדר ברגעים אלו. לא היה ילוד אשה שעמד בחדר בעיניים יבשות, זה צועק "רבי זייט מיר מוחל" [=רבי מחל לי] וזה סתם צועק "רבי", ואחר מבקש מחילה עבור כלל ישראל.

בשעה 12:30 מפנים מקום ועושים שורה, מוציאים את הארון מחדר קדשו - כ"ק אדמו"ר שליט"א מרמז שכולם ילכו מאחורי הארון - ומשם הוא נישא לפרוזדור, למדרגות. יורדים דרגה אחר דרגה, ויוצאים מהדלת הראשית לרחוב, הארון מתגלה ועל גבו פרוש הקאפאטע השחורה של שבת.

בחוץ מתאסף קהל עצום הנאמד בכ- 20 אלף איש, הדחיפות נוראות, כל אחד

מיר וועלן גיין קיין ארץ ישראל – וועלן מיר ניט גיין אן אייך" [= זהו בתנאי שבאם נלך לארץ ישראל – לא נלך בלעדיכם].

במהלך הקבורה היה דוחק עצום מגודל הלחץ התעלה האדמו"ר ר' שמעון מאמשינוב. מחמת הדחיפות היו כאלו שנעמדו על המכסה של הקבר, שהי' מונח ע"י הקבר, והורה כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה פעמים במהלך הקבורה שלא יעמדו על זה.

לאחר סתימת הגולל אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בקול את תפילת צדוק הדין מתוך הסידור, ובקושי התאפק מלבכות. לאחר זה אמרו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרש"ג שי' קדיש.

אח"כ עשו כולם "קריעה" והתיישבו לכתוב פ"נ ולהניחו על המקום הקדוש. א"א לתאר את ההתרגשות וההתעוררות של אלפי יהודים מכל החוגים שנדחפו ממש במס"נ בשביל להניח את הפ"נ על הציון הק'.

מתפללים מנחה בחדר היחידות של כ"ק אדמו"ר הכ"מ, כ"ק אדמו"ר שליט"א והרש"ג עוברים לפני התיבה במנינים נפרדים (וכך ינהגו במשך כל השנה).

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לחדרו ויושב למשך זמן מה באבילות. גם כל אנ"ש והתמימים ישבו ב"אבילות" ב-770 למשך זמן מה.

מטעם ועד המסדר נשלחה הודעה במברק למרכזי אנ"ש ברחבי תבל ובה נאמר: "סידרנו שכל אנ"ש במקומותיהם שבכל ה'שבעה' יתפלל אחד מאנ"ש לפני התיבה ותהלים קאפיטל מ"ט שחרית ומנחה. במשך השלשים לימוד ברבים בקונטרס ע"ד, ולגמור לפחות פעם אחת ברבים משניות פרקי השם בקדיש דרבנן ובכל יום לגומרם ע"י חלוקה".

מסביב לארון היו במכונית הח"ק ארבעה כסאות קטנים, זקני החסידים הרב שמואל לוויטין, הרב ישראל ג'ייקובסון והרב דובער ריבקין, נכנסו לשם (והניחו את ידיהם תחת הארון כדי שזה יהי' נחשב שנושאים את הארון). וחיפשו עוד אחד מזקני החסידים שיכנס במקום הרביעי, אך אף אחד לא הצליח לגשת מפני הדוחק העצום. כשראה כ"ק אדמו"ר שליט"א שעמד ליד הדלת את המצב הורה להת' יהודה לייב פוזנר שיכנס במקום הרביעי.

מאחורי הארון נוסעים (בלימוזין) כ"ק אדמו"ר שליט"א והרש"ג, אחריהם נוסעים בני המשפחה, זקני החסידים ועוד מאות רבות של אוטובוסים וכלי רכב פרטיים.

מתקדמים לאט לאט עד לבנין ישיבת תות"ל. ליד הישיבה המתינו כבר מאות אנשים, מאות עמדו על המרפסות וגגות הבתים. המכונית עם הארון נעצרת לרגעים ספורים, ומשם נוסעים היישר לבית העלמין שבספרינגפילד בוליווארד – לונג איילנד.

מגיעים לשער בית העלמין, מוציאים את הארון מהמכונית ונושאים אותו רגלי (מהלך מייל) מהשער עד מקום הקבורה. כ"ק אדמו"ר שליט"א אומר את התפילות שאומרים בכניסה לבית החיים – מתוך הסידור.

על יד הקבר מונחים, משני צדדיו לאורך, שני קרשים משולחן שהתמימים למדו עליו, ובראשו ובסופו מונחים קרשים מהסטענדער של הרבי הכ"מ, ולמראשות הקבר מונחת שקית עפר ארץ ישראל.

הרב בן ציון סקאליק והרב אלי' נחום שקליאר הורידו את המכסה של הארון, ירדו לקבר והתחילו להוריד את הארון בחבלים לקבר. ברגע זה אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בקול רם: "דאס איז אויף א תנאי: אז אויב

ובקשו את

ומצאו!

דוד מלכם

על מי התבטא הרבי: "אה, א עקשון?" מדוע ביקש הרבי מר' בנציון שמטוב לשרוף מכתבים של הישיבה באנגליה? על שום מה נקראו שלושה מזקני החסידים לבוא ל-770 בדחיפות? מדוע הוכרח הרב חדקוב להיכנס לחדרו של הרבי עם ה'הנחה' של שיחת ליל שמח"ת תשמ"ו? ומה קרה לאחר קרוב ל-20 שנה בהם לא ענה הרבי על דו"חות מ'שידורים' של מרכז שידורי חב"ד? • סקירה ראשונית מרתקת ומפורטת המתארת כיצד חשף הרבי בהדרגה את זרוע קדשו המנהיגה את העולם כולו ברמה, החל בשנת תשי"י-תשי"א, עד התגלותו לעין העולם כמלך המשיח בשנות הנפלאות

אין מלך בלא עם

"בשעה שהקב"ה מגלה שכינתו על ישראל, אינו נגלה עליהם כאחת מפני שאינן יכולין לעמוד באותה טובה בפעם אחת, שאם יגלה להם טובתו כאחת ימותו כולם. . צא ולמד מיוסף: בשעה שנתודע לאחיו לאחר כמה שנים, אמר להם אני יוסף אחיכם מתו כולם ולא יכלו לענות אותו וגו', הקב"ה עאכ"ו. אלא מה הקב"ה עושה מתגלה להם קמעא קמעא" (תנחומא, ריש פרשת דברים).

לא לחינם המשילו חז"ל את גאולתם של ישראל לאיילת השחר המצפצפת ובאה קמעא קמעא, ולא לחינם מפציע אור השחר אט אט, שלב אחר שלב נשלפות קרני השמש, מאירות ומחממות את העולם כולו.

שכך הוא טבע האדם, ריבוי אור הנגלה לעיניו יסנוור אותו והוא לא יוכל לסבלו. אט אט הוא פוקח את עיניו, ומתרגל בהדרגה לאור שבחויץ.

גם בגילויים הגדולים להם זוכה דורנו דור השביעי, דור הגאולה, נהג בנו רוענו ברחמיו והביאם אלינו בכפיות קטנות, עד לגילוי האור הסופי בגאולה האמיתית והשלימה.

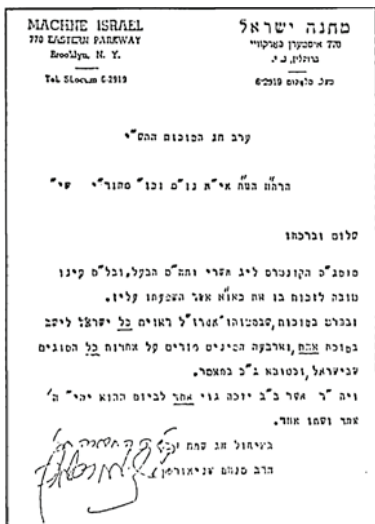
ואם בתחילה, לא אבה הרבי לאפשר מחשבה על עלותו לכס נשיאות ומנהיגות חב"ד, הרי במשך שנה שלימה, יום אחר יום, חשף הרבי בהדרגה את זרוע קדשו המנהיגה את העולם כולו ברמה.

ואם גם יותר משלושים שנה לאחר מכן, זעק הרבי בחריפות נוראית על הנסיון לפרסם את זהותו כגואלן של ישראל – הרי שעם התקרבות הזמן המיועד, פתח הרבי את האפשרויות יותר ויותר, בשיחותיו ובמענות פרטיים, עד לפרסומו בעצמו לכל העולם כולו בעידוד שירת: יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מכתבים כלליים-פרטיים בתש"ט

אם כי דיו רב נשפך אודות קבלת הנשיאות, ודומה כי כל הידוע – כבר נדפס, נתבצר מקום בו לא נגעה, משום מה, יד – על אף שהדברים אינם חבויים – והמדובר הוא נושא ספר "אגרות קודש" של כ"ק אדמו"ר שליט"א, אשר מהן משתקפת תמונה די ברורה על המתרחש באותה עת של קבלת הנשיאות, ופשוט הדבר שמסגנון הכתיבה, אם בקשה או פקודה, אם הצעה או דרישה, ניכרים השלבים בהתגלות קבלת הנשיאות בריש גלי.

כבר בחיים חיותו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ, היה כ"ק אדמו"ר שליט"א שולח (מאמצע שנת תש"ט) לקהל אנ"ש קונטרס, מאמר וכדומה, בצירוף מכתב התעוררות על נחיצות

צילום ממכתב כללי-פרטי שלחה כ"ק אדמו"ר שליט"א, ערב חה"ס ה'תש"י

לימוד המאמר ברבים והפצתו, כאשר התרבו הפונים לרבי, בקשר עם פעולותיו בעניני הכלל, או גם בירורים במנהגי חב"ד וכו', נגלה והסידות (ואפילו בקשות עצה!) - החל הרבי בכתבת אגרות שתוכנן שווה לכו"כ אנשים. וכפי שמספר מהדיר האגרות, ר' שלום דובער שי' לוין:

"מתחיל מאמצע תש"ט התרבה מספר האנשים שכ"ק אדמו"ר שליט"א כתב אליהם והתחילה שיטת ה"מכתב כללי-פרטי", היינו שכתב אגרת אחת בתוכן כללי הקשור לפרשת השבוע או ליומי דפגרא. המכתב היה משוכפל במספר עותקים.

בכל פעם שכ"ק אדמו"ר שליט"א רוצה לכתוב אגרת (קצרה) כותב הוא אותה בשולי ה"מכתב כללי-פרטי" הנ"ל, ובתחילתו מוסיף את שם הנמען. בד"כ היה נכתב שם הנמען בטופס המקורי "מוהר"ר" ולאח"ז היה משנה את האות יו"ד (אם צריך) לאות הראשונה של כל נמען".

בצורה זו כבר החלה השפעת כ"ק אדמו"ר שליט"א על החסידים, הוא היה מעוררם על התקשרות לכ"ק אדמו"ר הריי"צ, ותובע פעולות ממשיות בתעמולה על הסביבה, [במקביל מסופר שלקהל התמימים ב-770 הייתה התייחסות מיוחדת מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א, שכונה אז "הרמ"ש", ולעיתים תבע מהם ענינים מסוימים, וראה באריכות בספר "ימי מלך" ח"ב פרק "בקהל חסידים".

בין השאר ראוי לציין סיפור מיוחד שאירע באותה תקופה:

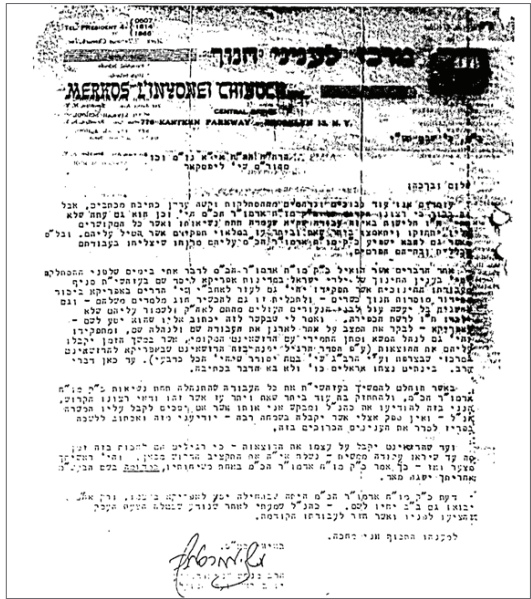
מטעם "מחנה ישראל" נשלחו בחורים מ-770 למחנות הפליטים דאנ"ש באירופה, כדי לעמוד על מצבם בגשם וברוח; ע"פ התוכניות היו אמורים לבקר במדינה מסוימת אלא שלא קיבלו אשרת כניסה אליה. בחזרתם "חקר" אותם כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות הנסיעה על כל פרטי', ועל השאלה מה היו פעולותיהם במדינה הנ"ל, ענו שלא ניתנה להם האשרה

הדרושה, כ"ק אדמו"ר שליט"א לא הירפה והוסיף להתעניין האם לפחות עברו באותו מקום ברכבת וכו', כאשר השיבו בחיוב - תמה: "וכי למה לא קפצתם מהחלון, הרי הרבי (כ"ק אדמו"ר הריי"צ) הורה לכם להגיע לשם, ואיפה המסירות נפש לקיים דברי הרבי??].

הסירוב הראשון והמפורש במכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א נמצא ביום כ"ו אדר: "הגיעני מה שכתב . . ונבהלתי בקראי . . לדרוש ממני] - קבלת הנשיאות] ענינים שלא נתנו לי ואינם בי לא מהם ולא ממינם (!)

יחד עם זאת נשאר הרבי ב"הצנע לכת", עד כדי כך שהתבטא עליו כ"ק אדמו"ר הריי"צ אז: "חתני הינו כל-כך 'הצנע לכת' שגם ממני הוא 'הצנע לכת'..."

לאחר הסתלקות הרבי הריי"צ ביו"ד שבט תש"י, 'הוכרח' הרבי 'לצאת' מן המחבוא, ולכבוש את העולם. הדבר לא קרה ברגע, ולא ביום, גם הלחצים של החסידים לא 'הפכו' את המצב, וכפי שענה אז הרבי שליט"א לכל האילוצים: אם ימשיכו כך, אברח למקום רחוק ושם כבר לא ימצאוני! ובכל אופן את הטרכה"ה העמדה (כמסופר בארוכה ב"מי מלך" ח"ג, "ימי בראשית",

המכתב הראשון שכתב הרבי לאחר סיום ה'שבעה' לר' מיכאל ליפסקער, בקשר עם השליחות למדינת מרוקו

(ועוד), עד אמירת המאמר הראשון במוצאי יו"ד שבט ה'תשי"א.

ראשית, הדבר ברור, שמרגע הסתלקות אדמו"ר הריי"צ הוכתר ממילא כ"ק אדמו"ר שליט"א וסנשיא ישראל, שהרי "לא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה" ומשה - הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון - הינו רעיא מהימנא שכל ההשפעות דרכו, וא"כ מוכרחת התכיפות שבין מלכא למלכא; אלא שישנם שלבים בהתגלות הדבר (ע"ד ה"צמצום שלא כפשוטו"), דבר שגם מוכח מהאגרות של אותה תקופה:

עם סיום ה'שבעה' קורא כ"ק אדמו"ר שליט"א לחזק את ההתקשרות ע"י לימוד מאמרי ושיחותיו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ. מתחיל את העבודה במרוקו כממלא מקום חותנו [וכפי שמספר באגרת תקנט: "אחד הדברים אשר הואיל כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ לדבר איתי בימים שלפני ההסתלקות היה בענין החינוך של ילדי ישראל במדינות אפריקא ליסד שם בעזרת"ת סניף מעבודתו החינוכית אשר תפקידו יהיה גם לעזר לאחב"י שי' הדרים באפריקא ביסוד וסידור מוסדות חינוך כשרים. . וגם להשיג כל יעשה עול לבני הנעורים העולים מהתם לאה"ק ולשמור עליהם שלא ילכדו ח"ו ברשת הכפירה. . בינתיים ניצחו אראלים כו' ולא בא הדבר בכתיבה"] ושולח לשם שלוחים, כשבר בכד פותח בהדרכת החסידים (כדלהלן).

פניה ראשונית לכללות החסידים

כ"ק אדמו"ר שליט"א מעיד, כי התדהמה עם ההסתלקות לא איפשרה כתיבת מכתבים, אולם בתום השבעה, ביום ח"י שבט ה'תשי"א, כאשר כתב את ההקדמה ללקוטי דיבורים

שיצא לאור אז – פנה הרבי לכללות החסידים: עלינו לאחז ולחזק את התקשרותנו אליו (כ"ק אדמו"ר הרי"צ) ביתר שאת וביתר עוז ע"י כך שבלמדנו את המאמרים השיחות והמכתבים ובהתעמקותנו בהוראות אשר בהם, וכמו"כ בהוראות פרטיות שקיבלו – נלך "בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נצח סלה ועד". זו היתה הקריאה הראשונה, של הרועה המנחה את צאנו.

בהחלטה כי "רצונו הקדוש של כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ . . . שלא תהיה ח"ו חלישות

באיזה עבודה שהיא שעמדה תחת נשיאותו ואשר כל המקושרים אליו יתחזקו ויתאמצו ביתר שאת ויתר עז במילו תפקידם אשר הטיל עליהם" שיגר הרבי במכתב מכ' שבט את "השליח הראשון", ר' מיכאל ליפסקר, לייסד ולסדר מוסדות חינוך במרוקו.

בכך הגשים את תוכנית כ"ק אדמו"ר הרי"צ עלי' דיבר בימיו האחרונים בעלמא דין, ובכך כבר נראה עין בעין כי כאן המשך השושלת.

**הרואה את המכתב מבין
בפשטות שהרשימה
אמורה להישאר על
שולחנו הק' של הרבי
הרי"צ בחדר היחידות,
אולם למרבה הפלא
משיב לו הרבי שליט"א:
"כבקשתו נשארה רשימת
התלמידים אצלי" אצל
שולחנו הקדוש ... דב"ק
אדמו"ר שליט"א!**

ההוראה הראשונה

החסיד הוא ר' ניסן נעמינאו שחתונת בתו נקבעה זה מכבר ל"א אדר, יום השלושים ואחד להסתלקות כ"ק אדמו"ר הרי"צ, וביקש לדעת האם וכיצד לחגוג את השמחה, כתשובה מקדים כ"ק אדמו"ר שליט"א שהמענה הינו "לפי עניות דעתי", אבל בכל זאת מורה בצורה ברורה לקיים את השמחה (אם כי רק בניגוני חב"ד וכיו"ב); כמו כן הרבי אינו מותיר מקום לספק שהוא הגה מעצמו את ההוראה, ובעצם התשובה לשאלה טמונה במאמר ההסתלקות. ובכל זאת – זו הוראה ראשונה לאחר ההסתלקות!

מסרב לענות לשאלות

במכתב מיו"ד אדר מסרב כ"ק אדמו"ר שליט"א להשיב לשאלה בקשר לעקירת דירה ומציע כי יושיב השואל שלושה מחביריו, יספר להם את המצב בפרוטרוט ויעשה כהחלטתם שתהיה "כפי שיותר טוב עבורכם בגשמיות וברוחניות".

ההסבר הפשוט לכך הוא מפתגם הבעש"ט שלשלושה אנשים יש כח גדול, וכאשר הסכימו כן בטח יהיה מזה תועלת טוב.

"אם תוכלו לבצע זאת" כותב כ"ק אדמו"ר שליט"א "היה רצוי שהן השלושה והן אתם, כמובן, תאמרו קודם ההתייעצות, פרק תהילים ולימוד חלק מהמאמר לי' שבט".

גם במכתב זה השתמש הרבי בלשון "נראה לי" ("קומט בא מיר אויס") ולא בלשון פקודה או הוראה.

מופתים ופתרון חלומות

מה"מופתים" הראשונים של תחילת הנשיאות – קריאת פ"נ בציון כ"ק אדמו"ר הריי"צ על ילד חולה, וברכה-הבטחה (ביום ח"י אדר) כי: "ראוי' זכות התעסקות אבי הנער בחינוך של ילדי ישראל להמשיך רפואה שלימה לבנו שי' בקרוב ממש" – לדידנו, סוף הסיפור ברור...

עוד מקרה מיוחד שאירע באותה תקופה: גביר שתמך בפעולות כ"ק אדמו"ר הריי"צ – כל עוד חי חיי חיותו בעלמא דיין – ועקב זאת זכה להיות בקשר עם, יבלחט"א, כ"ק אדמו"ר שליט"א, מספר במכתבו

לרבי שליט"א על חלום בו ראה את כ"ק אדמו"ר הריי"צ, והוא אמר לרבי הריי"צ: "מאז הסתלקותכם פעלו כבר משהו", ועתה מבקש הוא לדעת את פשר דבר.

במכתב התשובה מכ' אדר, מפרט הרבי שליט"א את הפעולות שנעשו אחר ההסתלקות (משמע: בזכותו ועל ידו של כ"ק אדמו"ר שליט"א!) אשר בדאגה למצב ילדי מרוקו השוהים בצרפת (בדרך לישראל), מטפלים במחנות המעבר במארסיי, בעיני חינוך הדרושים להם (ע"י ר' שלמה מטוסוב (ע"ה)), סיפוק צרכי קדושה כתפילין, ציצית, ספרי לימוד וכו'.

כמו כן מתעדתם לפתוח מערכת חינוך במרוקו עצמה – ומסיק הרבי במכתב: במילא יכולים אתם להיות בטוחים, כי דבריכם לרבי הכ"מ [בחלום] "זינט איר זייט אוועק האט מען שוין עפעס אויפגעטאן, אכן אמת הם.

בסיום המכתב מסביר לו הרבי את שייכות הדברים אליו (שכן הוא חולם החלום): כיון שעליו לסייע ביסוד וביסוס הפעולות.

"שולחנו הקדוש" - של מי?...?

במכתב מכ"ה אדר מתגלה סיפור מענין המורה כי לפועל נהיה כ"ק אדמו"ר שליט"א, עם ההסתלקות, ממלא מקום כ"ק אדמו"ר הריי"צ: אחד עשר יום קודם יו"ד שבט, שלח המשפיע הנודע רש"ח קסלמן ע"ה רשימה מפורטת של שמות התלמידים בישיבת תורת תל

וביום ב' ניסן, יום החילול של כ"ק ארמו"ר מחורש"ב ויום חכמו בנישיאו של כ"ק סו"ת ארמו"ר חכ"ם הוא היום המסוגל לכל אחר ואחר לקבל על עצמו ועצמה ללכת ברכיהם אשר תורו, על כל השנה כולה, בקבלת בר קיסא. וע"ם תבטחם, בכתב ובעל פה. חרי זה כלי לקבל ברכתם בגמיות וברוחניות.

הצרכים צ"ע לדבר נקתי, וקלא זמר הדרי ש' בולאו זה אצתי: או זה דהיותי בה, והלכתי את החתולים של דהיותי על הדין דיוא שנהע, הוא פה אצרי. חרב מנחם שניאורסאן

וית"ר אשר ביום מסוגל זה, יהי' כל אחר ואחר מאתו כלי להספיק ולקבל תשעוה נשיאנו חכ"ם בגו"ר, ובניסן זה חס"ם יקוים יעור רגל בניסן נגאלו בניסן עתידים לחגול ע"י ס"צ בב"א.

הצרכים צ"ע לדבר נקתי, וקלא זמר הדרי ש' בולאו זה אצתי: או זה דהיותי בה, והלכתי את החתולים של דהיותי על הדין דיוא שנהע, באיחול תג כשר וכ"ם"ן או חס"ם הדין עליו ואצתי חרב מנחם שניאורסאן

קטעים ממכתבי הרבי אל זקני החסידים באנגלי: (א) ר' אברהם סענדר נעמצאו (ב) ר' יצחק דובאו במענה על ה"כתב התקשרות" ששלחו אנ"ש והת' מאנגלי' לכ"ק אד"ש

אביב לכ"ק אדמו"ר הריי"צ - ע"פ בקשתו - בצרוף שם אמם שיהיה ע"ד פ"נ. למעשה לא היה ברור אם האם הספיק הרבי הריי"צ לקרוא את הרשימה, ועל כן ביקש רש"ח מהרבי:

"בקשתי מכת"ר אם שכ"ק הכ"מ לא הספיק לפתחם, יפתחם כת"ר ויכנס לחדר שכ"ק הכ"מ מקבל אנ"ש על יחידות ויגש לשלחנו הקדוש ויצייר לפניו כמו שכ"ק יושב בחיים חיותו ויאמר לו שע"פ בקשתי - בשמי שלמה חיים בן יהודית - קורא לפניו רשימת התלמידים מתומכי תמימים ליובאוויטש אשר בתל אביב. רשימת התלמידים יחיו הנה אחר קריאתו לפני כ"ק הכ"מ נשאר מונח על שלחנו הקד[ו]ש... ידע כת"ר איך ובמה להמשיך עבודתו גם על להבא."

הרואה את המכתב מבין בפשטות שהרשימה אמורה להישאר בחדר היחידות של כ"ק אדמו"ר הריי"צ על שולחנו הקדוש, אולם למרבה הפלא משיב לו הרבי שליט"א: "כבקשתו נשארה רשימת התלמידים אצלי!" אצל שולחנו הקדוש... דכ"ק אדמו"ר שליט"א!

"ווי טראכט איר?!"

ביום רביעי ז' שבט התקיימה חתונתו של הת' יהודה לייב דובאו ולשם כך הגיע אביו, ר' יצחק דובאו (מהתמימים דליובאוויטש) ממנטשעסטער שבאנגליא, לבית חיינו, מקום מגורי בנו.

התכנון היה שבט"ו בשבט, אחר שבעת ימי המשתה, ישוב לאנגליא. אמנם שבוע, אבל גורלי מאוד: הוא הספיק בשבוע זה להכנס ליחידות אצל כ"ק אדמו"ר הריי"צ, לאחר יומיים אירעה הסתלקותו הטראגית של הרבי, וממילא - תחילת הנשיאות של כ"ק אדמו"ר שליט"א. גם לר' יצחק פנו התמימים בבקשה להפציר ברבי שליט"א שיקבל עליו את עול הנשיאות, והוא אכן עשה זאת.

ינחמנו בעתיד, מנחם בהווה

בחודש ניסן תש"י חזר הרב מאיר אשכנזי ע"ה לנוי יורק לאחר ביקור בארץ הקודש ובאמתחתו כתיב יד שהיו שייכים לאחד החסידים, משפיע בישיבת 'תומכי תמימים' בוילנא.

בין כתיב היד הייתה העתקה מרשימתו של אדמו"ר הרי"צ משנת תרצ"א, בה מסופר שבתחילת נשיאותו של אדמו"ר ה"צמח צדק", לא נסע רבי נחמיה מדוברובנא לליובאוויטש, כיון שהתקשה לקבל את נשיאותו של הרבי החדש.

באחד הלילות חלם שאדמו"ר הזקן בא אליו ושאלה מדוע אין לך רבי? שאלו ר' נחמיה: "ואת מי אקח לרבי?" ענה לו רבינו הזקן: "אברהם הוא התחלת התיקון, ונח היה צדיק, אך הוא מדריגה שלפני התיקון, ונקרא נח על שם ינחמנו, ובתיקון מנחם נח עם מ' לפניו שהוא התחלת המשנה, ומ' לאחריו שהוא סיום המשנה [ששה סדרי משנה מתחילים באות מ' ומסתיימים באות מ'] ינחמנו בעתיד, מנחם בהווה. מדברים אלה הבין רבי נחמיה שצריך לנסוע לליובאוויטש אל אדמו"ר ה"צמח צדק".

הרב אשכנזי נכנס עם כתב חסידות זה אל הרבי, וטען כי דברי אדמו"ר הזקן מהווים נבואה לדורנו זה, כיון שהרבי הוא מיוצאי חלציו - בן אחר בן - של ה"צמח צדק" ואף נקרא על שמו, הוא זה ש"ינחמנו בעתיד". משום כך עליו לקבל על עצמו את כתר הנשיאות החב"דית.

(ספר השיחות תרצ"א עמוד 244, ספר תולדות הצמח צדק).

כאשר הוא תבע מהרבי שליט"א לקבל על עצמו הנשיאות, ענה לו הרבי: "הרבי חי" (וממילא אין כל סיבה לבקש דבר שכזה), אך הוא לא הירפה: אצל כל רבותינו נשיאנו היה ענין החיים שלאחר ההסתלקות, ובכל אופן - עלה על כסאו "ממלא מקום" - טען. הרבי לא קיבל את הדברים ושאל: "זוי טראכט איר (ואמר את שמו הק') מ.ש. איז א רבי!?"

אבל, אצל הר"י דובאוו הענין נחלט, והוא החליט לעקוב אחר ההנהגות הקדושות של הרבי שליט"א:

למחרת, י"ד שבט, בעת תפלת שחרית, דייק הוא אחר כל תנועה, ולהיותו בר אוריין, אף השכיל לעמוד על ביאורו; (לבד משלוש הנהגות - א) אינו מכה על החזה באמירת "סלח לנו". (ב) מפסיק בין המשנה - "רבי חנניא בן עקשיא" (שאחר המשניות לאבל) ובין אמירת קדיש דרבנן. (ג) מניח ארבעה זוגות תפלין.

לאחר התפלה פנה הרבי אל הקהל ואמר שבהתאם לכאב ה"שבעה" יספר סיפורים מכ"ק אדמו"ר הרי"צ, להפתעת הרב דובאוו - "הכניס" הרבי את התשובות לתמיהותיו - בתוך הסיפורים.

ר' יצחק ראה בכך "רוח הקודש" גלויה (על שאלותיו שבמחשבה)!

כאשר נחת חזרה בלונדון, למחרת היום, סר לביתו של החסיד ר' בניציון שם-טוב ודיבר איתו באריכות על ענין קבלת הנשיאות ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. רב"צ שם-טוב כתב מיד

"קבילתי מכתבו... ודבריו מבהילים" - י' ניסן ה'שית

פגש הוא את הרבי שליט"א שהושיט את ידו הק' לנתינת "שלום עליכם" כנהוג, אמנם הוא כמובן לא החזיר את ידו, הרבי לא הרפה והושיט שוב את ידו לנתינת שלום, אך הוא המשיך להתעקש ולא הושיט את ידו, הרבי הפטיר (בחיוך): "אה, אן עקשו...".

[על קבלת הנשיאות]... אבל לאידך מוסיף הרבי: "והזכרתי את החתומים עליו [על "כתב ההתקשרות"]! בהיותי על הציון..."

מספרים שלאילו שאלו בתקופה זו בעניינים גשמיים (כגון עניני רפואה, פרנסה וכיו"ב) ענה בתחילה "איך ויסי גלייך מיט אייך" ... [=אני יודע בדיוק כמוכם...]. אולם לאחר שהתעקשו ושאלו שוב ושוב, נתן לבסוף את עצתו הק', אך הדגיש שזה "לא בתור רבי".

אסיפות חשאיות

במשך כל ימי ה"שלישים" לבש כ"ק אדמו"ר שליט"א את בגדי שבת ויו"ט שלו (כובע שחור, "סירטוק" ועניבה שחורה), אולם ביום ג', י"א אדר חזר ללבוש את החליפה הקצרה כפי שנהג לפני יו"ד שבט (מלבד הכובע השחור שהמשיך ללבוש אותו גם במשך כל השנה).

"כתב התקשרות" ובראשו התואר "כ"ק אדמו"ר שליט"א".

במשך יום שישי ט"ז שבט - עשה ר' בניציון תעמולה גדולה בין אנ"ש, ועד שעת הדלקת נרות - חתמו על "כתב התקשרות" כשלושים איש!

הוא הוסיף ופעל עוד בין אנ"ש והתמימים, וביום ב' אדר שלחו לרבי שליט"א "כתב התקשרות" מ"אנ"ש והתמימים דאנגליא".

[מספרים שכשהגיע המכתב לרבי, הראה אותו להרב חודוקוב ושאלו "מה דעתכם על מכתב מוזר שכזה?"] אך הרב חודוקוב ענה ברצינות שבעיניו זה לא מוזר כלל].

במענה לרב דובאווי, הוסיף הרבי בשוה"ג דהמכתב "כללי-פרטי" - בתשובה ל"כתב התקשרות" ששלחו - : "ובטח זוכר מה שדברנו בהיות כת"ר פה" - שבזה מודיע הרבי כי בעצם "אין על מה לדבר" [על קבלת הנשיאות]... אבל לאידך מוסיף הרבי: "והזכרתי את החתומים עליו [על "כתב ההתקשרות"]! בהיותי על הציון..."

הרב שמואל לוויטין עורר באחת האסיפות של זקני החסידים שיתכן והנהגה זו מראה שכ"ק אדמו"ר שליט"א מסרב בענוותנות הגדולה לקבל את נזר הנשיאות (כי עד עכשיו חשבו כולם שמזה שהתחיל ללבוש בימות החול את המעיל הארוך משמע שבאופן כללי הוא מסכים על ענין הנשיאות, ואילו עתה שלפתע חזר ללבוש את המעיל הקצר התעורר חשש שאולי אינו רוצה בכך).

ואכן, לכמה מזקני החסידים שניגשו לדבר עמו אודות ענין הנשיאות, השיב כ"ק אדמו"ר שליט"א לתדהמתם בשלילה מוחלטת! ובקשר לכך התקיימו בימים אלו אסיפות חשאיות של זקני החסידים איך להביא לידי כך שכ"ק אדמו"ר שליט"א יסכים לקבל את הנשיאות.

לי חסר חסידות ולי חסר הדרכה

במענה על כתב התקשרות, כותב כ"ק אדמו"ר שליט"א בערב ראש חודש סיון תש"י לר' ישראל נח בליניצקי מענה ארוך ומפורט. מבין הטרדות אפשרו ללמוד מעט על מה שכתב ר' ישראל נח במכתבו. להלן מענה הרבי שנכתב בכתב-יד-קודש:

מכתבו קבלתי. ונהנתי במאד מאד מה שכותב בפתחיו. אף שנתבהלתי לשנים: (א) הרחבות של הכתיבה "לנו לא חסר חסידות, לנו לא חסר הדרכה", ומקדים לזה כי "תודה לה' יש לי לב מרגיש".

(ב) מה שלוקח על עצמו לפסוק דינו של... "פך השמן של הבעל שם טוב" וחותר הדין בפשיטות, אשר "ויעמוד השמן!" - ועדיין לא עברו כשכתב זאת, ג' חודשים מיום יו"ד שבט!

ובמה שכותב בנוגע אלי, קימחא טחינא טחין. איני יודע מה סיפרו לו, ואיני אחראי בעד זה. אבל יודע ברור, לי חסר חסידות ולי חסר הדרכה ועוד ועוד. ואיני מעלים זה מזולתי... אמרתי זה מאז, ואומר אני זה גם עתה. ואני לא צריך לעבודה ככדי לשלול זאת.

(איני כותב כי חסר לי רבי, כי רצוני להיות בטוח שהרבי ינהיג אותי גם הלאה, כיוון שאם חס ושלום כו' - איך אפשר ככה) - אלא מה יהיה עם החסידים - צריך הרבי לדאוג, זו אחריות שלו.

המפצירים - מעשיהם אינם רצויים!

הסירוב ראשון והמפורש במכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א נמצא ביום כ"ו אדר: "הגיעני מה שכתב... ונבהלתי בקראי... לדרוש ממני [- קבלת הנשיאות] ענינים שלא נתנו לי ואינם בי לא מהם ולא ממינם. ואין טענתי על כת"ר באשר איני מכירו פ[נים] א[ל] פ[נים] אבל חקירה ודרישה הוי ליה לעשות מקודם. כי ד[יני] נ[פשות] בזה. וה' יזכנו כולנו להתקשר לאילנא דחיי באמת".

במכתב מאותו יום כותב הרבי; חסידות פעלה שהיכן שנמצאים - לא בודדים.. ואם "בהיות הצדיק חי ע"פ האדמה בבחי' מקום גשמי", כך, על אחת כו"כ, עתה דאשתכח

יתיר מבחיוהי גם בזה העולם המעשה, ועל עאכו"כ בצדיק שהוא רבי שהוא ממוצע המחבר בין הוי' וביניכם הוי', שאין שייך לטבע ח"ו.. אין הפסק כלל.. וגם בגשמיות" אבל חסידים לא התייאשו, וידעו שיד החסידים תהיה על העליונה...

במכתב מיו"ד ניסן ה'ש"ת, שוב מסרב הרבי: "קיבלתי מכתבו.. ודברו מבהילים. וכבר עניתי לא שזהו ענין ד[יני] נ[פשות], וידוע כמה חקירה ודרישה צריך בדיני

נפשות, וכולי האי ואולי כו'. והם כותבים ושונים [!] כו'. ובלי ספק כוונתם רצוי, אבל [מעשיהם אינם רצויים] כו' - ומה שהזכרתי את כולם בהיותי על הציון, ובל"ג, אעשה כן גם מחר - הוא אלס גוטע פריינד, ונהגתי כן זה כמה שנים בהכנסי להיכל כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ. וראה ס[פר] ח[סידים] ס' תתשכט: ופוטר את הרבים בקידוש. בבגדים חמודות שהיה לובש".

לאחד מזקני החסידים שביקש בשם כל אנ"ש והתמימים שיקבל הנשיאות, אמר שלא שמע כלום על כך מכ"ק אדמו"ר מוהרי"צ. החסיד הגיב שקשה להאמין שכך הוא. אמר לו הרבי: "אתה מחשיב אותי לשקרן!?"

ענה החסיד שזהו על דרך הידוע שכ"ק אדמו"ר מוהרש"ב היה מדבר על עצמו בשפלות בביטויים חריפים וכו', כשהיה מדובר שיקבל הנשיאות, והרי בוודאי לא היה בזה שקר ח"ו, אלא שזה מהדברים הדורשים ביאור... הרבי חייך ואמר "אויסגידרייט זיך" [=התחמקת יפה...].

פני הרבי החווירו

מספרים גם על חסיד אחר מזקני החסידים שנכנס אל כ"ק אדמו"ר שליט"א לבקשו אודות קבלת הנשיאות וכו' וכ"ק אדמו"ר שליט"א סירב. החסיד סיפר לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א כו"כ סיפורים שהי' בהם הוכחות ברורות שכ"ק אדמו"ר שליט"א הוא הראוי למלא

את מקומו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ וכו' ועליו לקבל את בקשתם של כל אנ"ש והחסידים ברחבי תבל ולקבל את הנשיאות, אולם כ"ק אדמו"ר שליט"א ביטל את הכל במחי יד.

לפתע נזכר אותו חסיד בסיפור הידוע שאירע בחתונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א שלפני החופה חגר אותו חותנו כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע באבנט, ולפני זה אמר: אינני עושה עכשיו ברכה, כי כבר כיוונתי ע"ז בבוקר בעת אמירת ברכות השחר בברכת "אזור ישראל בגבורה". ואכן איך שהחסיד התחיל לספר את הסיפור הזה, החווירו פני כ"ק אדמו"ר שליט"א ונהיו לבנים, ושתק ולא הגיב מאומה.

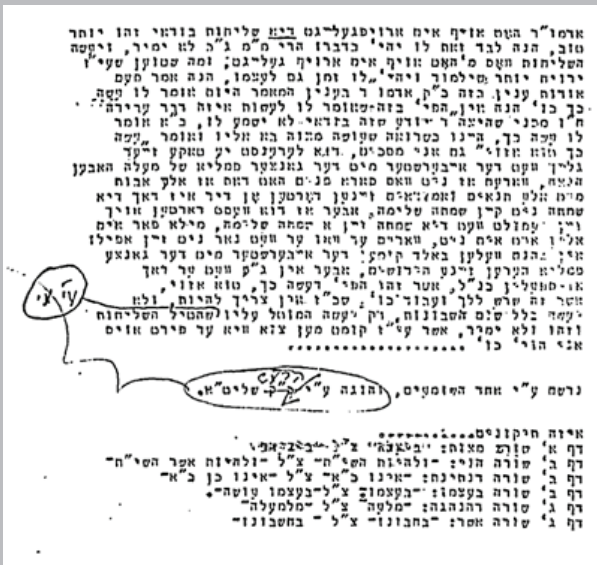
גם רמזים קלים דחה הרבי, אם כי לא באותה תקיפות: על שאלתו ה"תמימה" של ר' שלום שי' פוזנר שכתב: "הלא אי אפשר עתה לשאול את כ"ק אדמו"ר כשיש ספק בהנהגה" - כותב כ"ק אדמו"ר שליט"א: "אם יעמוד חזק בהתקשרותו אליו, מבלי לשים לב לפיתויי היצר וישלח השאלה על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ - וועט דער רבי געפינען א וועג ווי עם צו ענטפערן" [וימצא הרבי דרך לענות על שאלתו].

"מה חושבים, שיהיו מאמרים חדשים?"

הרה"ת שניאור זלמן גורארי' סיפר שבאחד הימים נכנס אל כ"ק אדמו"ר שליט"א וביקש שכ"ק אדמו"ר שליט"א יקבלו ל"יחידות", כי רוצה לשאול שאלות מסויימות. כ"ק אדמו"ר שליט"א הביט עליו בתמהון ושאלו (בצחוק) "איר מיינט דאס מיט אן אמת?" [=אתם מתכוונים לכך באמת?]. ... הוא השיב שאינו מתבדח "אין נשמה-זאקען" [=בעניני נשמה], ואכן מתכוון לזה ברצינות. כ"ק אדמו"ר שליט"א הרצין, התיישב במקומו, וענה לו על שאלותיו.

התמים צבי הירש גאנזבורג שהתעסק בהגהת המאמרים וכו' סיפר שכאשר נכנס אל כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבל את הגהותיו והערותיו על הקונטרס שעומד להו"ל לפורים, שאל את כ"ק אדמו"ר שליט"א: ומה יהי אחרי כן? ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א: "ס'איז פאראן נאך א חלק פון דעם המשך" [=ישנו חלק נוסף מהמשך].

הרבי מוחק את התואר...

ז' תמוז ה'תש"י:
היום יצא לאור,
בפעם הראשונה,
במימוגרף
השיחה הראשונה
שכ"ק אדמו"ר
שליט"א הגייה
- ר"ד מהתוועדות
שבת מברכים סיון.

ה"מניח" ה'ת"יב.
שכתב את השיחה
סיפר, שבשולי
השיחה נדפסה
הערה מהמו"ל
בלשון זה: "נרשם
ע"י אחד השומעים
והוגה ע"י כ"ק

שליט"א", וכאשר הכניסו אל כ"ק אדמו"ר שליט"א את הטופס המודפס, הבחין בזה, ומחק את התואר "כ"ק" וכתב "הרמ"ש", ומיד הורה לגנוז את כל הטפסים ולהדפיסם מחדש בהשמטת מילים אלו.

(ימי בראשית עמ' 187)

ושאל שוב: ומה יהי אחרי זה? וענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (בנימה תקיפה): "וואס מיינט מען, ס'וועלן זיין נייע מאמרים!?" [=מה חושבים, יהיו מאמרים חדשים!]. הת' הנ"ל לא ידע את נפשו ויצא מהיכל קדשו בפיק ברכיים.

הרבי נאנח: "גם אתם מהאנשים האלו?"

הת' יהודה לייב שי' פוזנר סיפר שכאשר חזר מביתו (בפיטסבורג) לאחר חג חפסח ונכנס ל"770", פגשו כ"ק אדמו"ר שליט"א והושיט את ידו הק' לנתינת שלום עליכם כנהוג, אמנם הוא כמוכן לא החזיר את ידו, כ"ק אדמו"ר שליט"א לא הרפה והושיט שוב את ידו לנתינת שלום, אך הוא המשיך להתעקש ולא הושיט את ידו, כ"ק אדמו"ר שליט"א הפטיר (בחידוך): "אה, אן עקשן..."

מספרים שמאורע דומה אירע לאחדים מזקני החסידים כמו הרה"ח מרדכי גרונר, הרה"ח יוחנן גורדון וכו', שכאשר נכנסו פעם ל"770", פגשו בכ"ק אדמו"ר שליט"א שקיבל אותם באמירת "שלום עליכם" והושיט להם את ידו הק' והם כמוכן סירבו להושיט את ידיהם, נאנח כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר: "גם אתם מהאנשים האלו..."

לוחצים? זהו הוכחה שיש כוחות

הרה"ת ר' יוסף וויינברג סיפר שבתחילת חודש אייר הוא חזר מאה"ק, ונכנס לכ"ק אדמו"ר שליט"א למסור את בקשתם של אנ"ש בארץ הקודש שכ"ק אדמו"ר שליט"א יאות לקבל ע"ע את הנשיאות. פני כ"ק אדמו"ר שליט"א הרצינו והוא התבטא "אבער מ'דארף האבן הוראות" (היינו מכ"ק אדמו"ר הכ"מ).

הרב וויינברג אזר אומץ וסיפר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שבישיבת תות"ל בווארשא כיהן כר"מ ר' דוד טייבלום, שהי' חסיד קאצק, ירא שמים גדול ומפורסם בצדקותו, משנפטר האדמו"ר מקאצק נתנו חסידי קאצק את עינם בר' דוד וביקשוהו ליטול עטרת האדמו"ר והלה סירב, אולם משגברו עליו הלוחצים החליט לשאול את פי כ"ק אדמו"ר הריי"צ.

הוא נכנס ל"יחידות", ומיד בהכנסו הורה לו כ"ק אדמו"ר הריי"צ לשבת. הוא סירב באמרו כי מעולם לא ישב ב"יחידות", נענה כ"ק אדמו"ר הריי"צ ואמר לו כי לא ישמע את דבריו עד אשר ישב. הוא סיפר לרבי הריי"צ את כל פרטי המעשה. אמר לו הרבי"א אז טשעפי'ן זאך צו איז דאס א הוכחה אז ס'איז פאראן כוחות" ... [=כאשר יהודים 'לוחצים' זו הוכחה שישנם כוחות]...

בליל ח' אייר נכנסו קבוצה מחשובי אברכי אנ"ש (ובניהם הרב אלי' נחום שקליאר, הרב מרדכי מענטליק, הרב יצחק דובער אושפאל, הרב יוסף וויינברג, ועוד) אל כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמרו לו שמתמסרים אליי בלב ונפש. ואמר להם כ"ק אדמו"ר שליט"א: וואס איך מעג און האָב, וועל איך געבען, און דאס וואס איך האָב ניט און טאר ניט, קען איך ניט און וויל איך ניט [= מה שמותר ויש לי - אתן, ומה שאין לי ואסור לי - איני יכול ואיני רוצה].

מחד גיסא: לשרוף הגליונות. ומחד גיסא: מקבל ל"יחידות".

מספרים שהרה"ח בן ציון שמיטוב, הדפיס "סטיינשערי" של ישיבת תות"ל באנגלי', שבכותרת הגליון כתב שהישיבה היא "תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א" ושלה מכתב אישי אל אם כ"ק אדמו"ר שליט"א הרבנית מרת חנה ע"ה על גליון כזה, ומיד נתקבל מברק מכ"ק אדמו"ר שליט"א (משוחזר עפ"י הזכרון):

"השתוממתי לראות את השם [. הרב מ. ש. (באנגלית)] - מודפס בגליונות ישיבת תומכי תמימים לונדון. דרישתי בכל תוקף לשרוף את הגליונות הנדפסים מכבר ולחדול מלעשות עוד גליונות כאלה בלי רשות מפורש ממני".

א' הת' שי' סיפר שבאותם ימים הקיש על דלת חדרו של כ"ק אדמו"ר שליט"א וכשקיבל את רשות הכניסה נכנס ואמר שהוא רוצה "יחידות" אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א. הרבי שליט"א חגר את הגארטעל, ניגש לחלון והוריד את הוילון, התיישב במקומו (המיוחד ל"יחידות") ופרץ בבכי...

הרבי פונה אל כלל חסידי חב"ד!

במכתב מיו"ד אייר, פונה הרבי לכלל חסידי ליובאוויטש: "בעוד יומיים נגמרים ימי הבחנה [- תשעים יום -] מיום הסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, איני יודע אם צריך לעשות התוועדות לתכלית זו, ובטח אין כל המקומות שוים בזה, אבל הצד השווה שבכל המקומות וש בכל אחד ואחד, שצריך לעשות חשבון צדק להתבונן, אשר חיי רוחו אשר שבק לנו, וצ"ל גדל והולך גידולין גידולין.

"KEHOT"
Publication Society
 770 EASTERN PARKWAY
 BROOKLYN, N. Y.

הוצאת ספרים
 . קהת
 770 אסטון פארקווי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג' תמוז ה'ת"ש
 הרב"ח הר"ח א"א נ"מ וכו' מהור"י סי'

שלום וברכה:

מופת'ם תקנונר'ם לתת הגאולה יב - יג' תמוז ה'תש"ל - וברוך' יוכה בו את כל סביבתו ככלי הברזל סוג, מתאיים לרברי כ"ק מו"ח ורמ"ד הר"ח ב"מ בפתחו (נרפס בקונטרס נט' ע' 27) ארוח גאולה זו, אשר לא נוחי בלבד גאל הקב"ה גי"ב תמוז כי אם גם את כל מחבבי חוררתנו הק', 'סודרי מצות, ונס' אשר בטח ישראל יכונה, א"ה

אשר בזה נכללו כל סוגי בני בנות ישראל! חלו טיטם בזה חורה ומצות, חלו טיטם בזה חורה או מצות, אלן טיטם בזה לא חורה ולא מצות ורק חוטר בזה ישראל יבוצה.

וכירוע אשר כנוי הוא דבר וסם המעלים ומסכה על עינינו כל הנקרא בכנוי זה, ער טאפטר טאינו טמו תעמי, גם לא קיאר טמו, גם לא טירוס טמו, גם טאינו לא בלטון טנקרא טמו, גם לא כנויו טמר עצמו אלט טנקרא כך רק על טם מסמטו, רחא ויודא רבב פ' יב. תקוני ובר דק טו, א"ה, מכוני אור כי טו. טוט' ע' חלק א"ה סקט' ט' זכ"ב, קב ונקי כלל לת, ט"ה א"ה ט' זכ"ב, גם ס"ה מאמר יט' כסלו ה'ת"ח - קונטרס קג - כ"ב.

ומכילאח
 ולא רק יוכה בקונטרס זה את הרבים אל"ה עפ"י דרישת רוק' ע"ה הטיט לפני-הם, גם יכירי לכל אשר ואחת, אשר העיקר הוא להביט מקדש והל' כבוד לטפת' ופועל, בכל אשר ואחת לכי ענינו: במוהין, במדות וכו'.

אשר גם על זה מקבלים תיחוד ובה מרתי' הורו, הוא טיט' הורו, הוא א"ה כ"ק מו"ח ארמו"ר א"ה, ומכ"ב בהקדמת קונטרס, 'מתחייא מקבלים יניק' ותיחוד לכל הענינים שלנו מכל פנינים והמעלות אשר מנו בזה מסנ'ם, ככ"ה, ג"ן (מוחלן), בעל מרוח 'תו"ח נ"ה' עיקר מרות', אריק (יסוד), רוחה"ק (כל' מלומר בנשים ועוד ועוד; מהר"ם).

ו כ ו ל ח ע ל כ ל ז ה ו ח ח ה ל ו ל ו ח ס פ כ ל ז ה
 ס ל ו ו ו כ ט י ה כ ל י א ר צ ו נ - א י ו ל ל ר י ב ר ה י ע ו מ ר
 ב ס נ י ה ר צ ו נ .

בברכת תת הגאולה
 וייתול כ"ה
 מנחם טייטלבוים

ד ט"ז

רק חבל שאין בידינו עדויות על אופן הציות למכתב זה...

במכתב מח"י אייר, נענה הרבי לבקשת ברכה לגמר קנין בית שבשעתו הסכים ע"ז כ"ק אדמו"ר הרי"צ, ומדגיש שהוא עצמו אינו מוסיף מאומה, כי-אם היות והדבר קיבל את הסכמת כ"ק אדמו"ר הרי"צ, בעבר, הרי - "דברי צדיקים קיימים לעד ובודאי יהיה הקנין בשעה טובה ומוצלחת כברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ".

לעומת זאת, בכ"ג אייר, הורה הרבי בפרטיות לפלוני, האם וכיצד לעבור הכשרה קודם כניסה למקצוע חדש.

ואכן נראה, שאותם אלו ששאלו בתום לב, ללא תיחכום וכדומה, וכאשר השאלה לא באה לאבחן "תמונת מצב" - האם הרבי מסכים לענות או לא - אזי התשובה הייתה שלמה ו"תמימה".

כמובן, כאן התבטא החילוק בין אותם מאנ"ש ששאלו, לבין אלו שאינם מאנ"ש, שאכן שאלו באמת למען השאלה, ואכן קיבלו תשובה ברורה.

"דער רבי זאל געזונט זיין"

"ומה מאד נהניתי מה שכותב בהזכירו את כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, זאל געזונט זיין. הוא מובן עפמש"ב באגה"ק סכ"ז שחיי הצדיק הם רוחניים אמונה ואהוי"ר. וידוע שהצדיק הולך מחיל אל חיל תמיד" (מענה הרבי מער"ח סיון).

- באותו מכתב בו כותב החסיד ר' אברהם פאריז על כ"ק אדמו"ר הרי"צ "זאל געזונט זיין" - דורש הוא, לאידך, מהרבי שליט"א כי יעלה על כס הנשיאות...

בתשובה על המכתב שקיבל מיו"ד ניסן, וב"נסיונות שכנוע" מפרט ר' אברהם את מעלותיו וכשרונותיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, הוא מצטט "רמזים ופרושים" מכ"ק אדמו"ר הרי"צ,

מהם משתמע, שהנשיא השביעי הוא כ"ק אדמו"ר שליט"א. ולסיום העיר בפשטות: מה יהיה המצב על כללות אנ"ש, ללא מנהיג ומורה דרך, ועל כ"ק אדמו"ר שליט"א האחריות...

וע"ז עונה לו כ"ק אדמו"ר שליט"א:

"ומה שכותב אודותיי, הנה מה מועילה הכתיבה, כשבכל זאת – אין לי את זה. על עצמי – אין צורך לחפש רמזים ופירושים. מספיקה שבבילי התבוננות קלה בנדון זה במעמדי ומצבי, כדי לדעת במה אוחזים. מה יכול לשנות אחר עם ראיות ושכל?

**הנ"ל ביקש בפעם השלישית
בשם כל אנ"ש שהרבי
שליט"א יאמר מאמר
חסידות, אז נראה חיוך
קל על פניו הק' של הרבי,
שאמר: "זה מוכרח להיות
דוקא עכשיו? . . זה יכול
להיות בהזדמנות אחרת"**

אלא, מה יהי? – הרי מה אני יודע מה חושב הרבי, זוהי אחריות, ובודאי ידאג לזה. כיצד – אינני יודע. ישנם עוד דברים שאינני יודע".

ניכר, שהדברים נכתבו תוך צער רב, כאומר: גם ידי קצרה מלהושיע...

**"זה מוכרח להיות
עכשיו?..."**

באמצע ההתוועדות של חג השבועות, קם החסיד ר' אלי' סימפסאן, מזקני החסידים

וממזכיריו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ, והכריז בשם כל אנ"ש שי' "די רייד איז גוט אבער מיר ווילן האבן חסידות" [= השיחות הם טובים מאוד, אך אנו רוצים לשמוע מאמר דא"ח], אולם הרבי לא הגיב מאומה. הנ"ל אמר הרבה "לחיים" ונעמד שוב וביקש שהרבי יאמר דא"ח, ושוב לא הגיב הרבי. לאחר שיחה נוספת קם הנ"ל בפעם השלישית וביקש בשם כל אנ"ש שהרבי שליט"א יאמר מאמר חסידות, אז נראה חיוך קל על פניו הק' של הרבי, שאמר: "דארף נישט זיין דוקא יעצט, עס קען זיין אנאנדער מאל" [=זה מוכרח להיות דוקא עכשיו? זה לא חייב להיות דוקא עכשיו, זה יכול להיות בהזדמנות אחרת].

חלום פלאי

בתחילת השבוע שלאחר חג השבועות, סיפר הרב סימפסאן שהוא חלם חלום, והנה הוא יושב בהתוועדות גדולה עם הרבי הריי"צ באולם גדול, הרבי הריי"צ מתוועד מאוד "געשמאק", ולפתע שואל אותו הרבי הריי"צ מדוע הקהל כ"כ שבור? ענה הרב סימפסאן: נו, אדרבא? אמר לו הרבי הריי"צ "איך האב געלאזט מיין מ. (שמו השני של כ"ק אדמו"ר שליט"א) ער איז ראוי צו דעם", והמחזה הזה חזר על עצמו ב' ג' פעמים.

לאחרי הפארבריינגען נכנס הרבי הריי"צ לחדר מיוחד וביקש מהרב סימפסאן לסגור את הדלת ואמר לו: "רוף אריין ר' מ. (שמו השני של כ"ק אדמו"ר שליט"א) איך וויל אים מסמך זיין", ואמר זאת עוד הפעם, וכשהלך הרב סימפסאן לפתוח את הדלת שבביל לקרוא לרבי

שליט"א, התעורר מהחלום (הרב סימפסאן טען שהסיבה לכך שהתעורר היא כי לא היתה לו הזכות לראות את הענין הנ"ל).

כאשר הרב סימפסאן סיפר את החלום לרבי, נענה הרבי ואמר: כנראה חשבת על זה כל היום... אך הרב סימפסאן המשיך לטעון שדוקא היה טרוד באותו היום ולא חשב ע"ז, והרבי הגיב: "איך פיל עס ניט" [= אני אינני מרגיש זאת].

**הודפסו "סטיישנערי" של
ישיבת תות"ל באנגלי,
כשבכותרת נכתב: "תחת
נשיאות כ"ק אדמו"ר
שליט"א", ומיד נתקבל
מברק מכ"ק אדמו"ר
שליט"א: "דרישתי בכל
תוקף לשרוף את הגליונות
הנדפסים מכבר ולחדול
מלעשות עוד גליונות כאלה
בלי רשות מפורש ממני"**

"חשובה לי כל ידיעה ברורה ומפורטת"

יום י"ט סיון נושא בתוכו הפכים: במכתב אחד מדייק הרבי שלא להוסיף על ברכת כ"ק אדמו"ר הריי"צ, כי הוא (הרבי שליט"א), כביכול, אינו שייך לברך. וכאשר הזכיר עבור ילד ב"ציון" לרפואה שלימה וכו', מדגיש ש"הרבי [הריי"צ].. ממשיך להשפיע ברכות בהמצטרך.. לכאו"א", והוא עצמו, כביכול, לא עביד ולא מידי.

ובמכתב שני מיום זה, נראה שהרבי עוסק

בעניני כל בני", ודורש בטובת כל אחד מהם:

"בזמן הזה רבו העולים מצפון אפריקא לאה"ק, והיות שממילא הבלבול היה גדול, הן בגשמיים - מיקום שיכוני מעברות וכו' - והן ברוחניות - אם משום שההורים תמימים היו, או משום שהילדים לא נמצאו תחת השגחת הוריהם, והשלישית כמובן, בארצנו הקדושה, אם בהוראה למוסדותנו שעליהם לעסוק בחינוכם, ואם ע"י שמעורר דעת הקהל, באשר למצב איום זה.

גם בצורה אישית דיבר הרבי עם בעלי גישה והשפעה על הממסד החינוכי שבאה"ק ועד כמה שהתאמץ בזה - יעידו הדברים שלפנינו:

"נשען על דבריו בעת שיחתנו, אכפיל בזה בקשתי אז, אשר למרות טרדותיו ועסקיו, ישתדל להוודע הפרטים מה ולהודיעני המצב בלי כחל ושרק, אפילו שרק של אהבת ישראל כי להחלטה אודות היחס לשאלות הקשורות למצב המחנות הנ"ל חשובה לי כל ידיעה ברורה ומפורטת". וכדי להוסיף על הדברים האמורים פנים אל פנים, ולעוררו יותר בחשיבות את המאמץ, מסביר הרבי:

"שמעתי מספרים, אשר פעם אמר בעל חידושי הרי"ם לחסידיו: "אם לא אפעול בכם כל שהוא יהדות, כמה גדולה תהיה הרחמנות עלי, וכמוש"נ [וירע למשה בעבורם]."

ומעין זה ובכל אחד ואחת שיכול להשפיע, באופן ישר או בלתי ישר, על מי שהוא בישראל לחזקן ביהדות או להביאו לפעולה בחיזוק היהדות, אשר צריך הוא לדעת ברור,

כ"ק אד"ש במעמד קבלת פנים לא' מאנ"ש, חודשים ספורים לאחר "שבט תשי"א

אשר הצלחתו בזה הוא אושרו ותפקידו של המשפיע עצמו, ובמילא ישתדל בזה ככל הדרוש. וע"פ דברי כ"ק מו"ח הכ"מ חזקה לעבודה שאינה חוזרת ריקם".

הא לך: כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - מנהיג העם היהודי, עוד לפני י' שבט תשי"א.

ולהעיר: בקשות לרפואה, זרע חי' וקיימא וכו' וכו', כפי שנהוג אצל כל כותבי ה"קוויטלאך" - נעשו דבר רגיל, ומיום ליום גדל מספר הפונים לרבי בעניינים אלו.

מצב די מסוכן הוא!

עצם העובדה שנשלחה לרבי הזמנה לכינוס הארצי של "אגודת ישראל באמריקה" - מלמדת שכבר היה ברור לכל, שהנשיא אחד הוא, כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ומעניין, דבר שחסידיים ראו בספק, (האם קיבל עליו הרבי את עול הנשיאות, או שלא) - נתפס דוקא בפשטות אצל חוגים אחרים, וכדבר המובן מאליו שוגרה לרבי הזמנה.

גם כאשר התקבלה ההזמנה ניתן היה לחשוב, שהרבי יתייחס אלי' בצניעות, שכביכול אין לו חלק בעניני הכלל, אולם למרבה הפלא - במכתב התשובה (ער"ח תמוז), ביקש הרבי להתוות את יסודות הכינוס, שלא לעסוק בענינים פרטיים (הגם שחשובים הם) כי-אם בדברים העיקריים שעומדים על הפרק בחיי כלל עם ישראל:

"כל שאלה בחיי עם ישראל, קלה כחמורה, דורשת שימת לב רצינית מצד כל ועידה הנקראת לדון אודות עניני תורה ויהדות. אמנם בזמן מן הזמנים עולות על הפרק שאלות כאלה, אשר יש בהם משום פיקוח נפשות, בגשמיות או ברוחניות, פיקוח נפשות יחידים או גם של רבים, ובמילא דורשות המה שימת לב מיוחדת וריכוז כל הכחות בוריות יתרה לעבודת ההצלה.

שאלה כזאת היא כעת שאלת חינוך הילדים העולים לארצנו הקדושה והצלחתם מכפירה וכלי' רוחנית ח"ו".

זו היא ה"שאלה" - בעיה - הראשונה, שאל' היסב הרבי את תשומת הלב; והבעי' השני':

"גם במדינתנו זו שאלת הצלת הנוער דורשת עבודה גדולה ורחבה, ואחד מסניפי' הוא מלחמה נגד שויון נפש הקהל, אשר נתרגל להמצב אשר רק איזה אחוזים מילדי וילדות בני ישראל מקבלים חנוך כשר, ולכל היותר מתאנחים על מצב זה האיום, ומסתפקים באנחה. ואף שעבודת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ במקצוע זה הוכתרה גם היא בהצלחה מרובה, עוד רב הדרך להגיע לתכלית הרצוי' וכחות ומאמצים מרובים דרושים להעמיד את החינוך באה"ב על בסיס נכון.

"הנני רוצה לקוות כי הועידה הארצית תעמיד את שתי השאלות הנ"ל - שאלת חינוך הילדים העולים לארצנו הקדושה ושאלת החינוך של הנוער בארה"ב אשר לע"ע רחוקים עדיין מיהדות מסורתית - על מקומם הראוי בסדר היום שלה, ונשמע קולה ותורגש השפעתה במעשים בפועל, אשר המעשה דוקא הוא העיקר". קשה לתאר איזו "ברייטקייט" דרושה מאדם שנראה ל"עולם" כ"רבי מתחיל" - בכדי לקבוע סדרן של דברים, ו"כבר" לדאוג לכלל ישראל.

- זהו מנהיג ישראל אמיתי. כאשר צריך, הרי שובר הוא את כל המוסכמות, כולל גם את רצונותיו, כי העיקר הוא עם ישראל.

צריך לדאוג לחסידים

בג' תמוז, כתב הרבי לחסיד ר' אברהם פאריז (שהיה בין ה"מנדנדים" הקבועים בענין זה) אשר כתב לרבי (בהמשך לאגרת הרבי אליו "זו אחריות הרבי [הריי"צ] וכו'), שמצד העניין של "קבלת עול", צריך הרבי שליט"א, ככל אופן, לדאוג לחסידים:

"מכתבו - בלי הוראת זמן כתיבתו - קיבלתי, איני יודע אם צדקו דבריו, אבל מצד קבלת עול טארן מען אויך נארען א אידען ובפרט א רבים". [=אבל, מצד קבלת עול אסור להשלות יהודים, ובפרט רבים].

ומעניין שכאשר עונה הרבי ביום זה לשאלה אודות נסיעה - מציג את הדברים שכביכול הוא עונה לשאלה מהי כונת כ"ק אדמו"ר הריי"צ, ועל-כך עונה הרבי ואומר, שהיות ולנסיעה הקודמת הסכים כ"ק אדמו"ר הריי"צ תוך כדי ציווי להשתדל לפעול בעניני יהדות וכו' - הרי גם עתה כן הדבר - ואם נוסע על מנת כן - "חל ע"ז הסכם כ"ק מו"ח אדמו"ר מאז".

והוא הדין לפלוני אחר - במענה לבקשת ברכה: "יהי רצון שיהיה כלי ראוי שיקוימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר על מילואן בגשמייות וברוחניות" - אך הרבי שליט"א אינו מוסיף ברכה משלו.

**הודיעו לרבי על הכינוס
עצמו, אבל לא דיווחו
על מטרתו. אין ספק
ש(כלשון הרבי הריי"צ
לאחד החסידים כי) הרביים
שייכים לחצי הפסוק "והוי'
יראה ללבב", - הרי שגלוי
וידוע לפני הרבי שנערך כנס
להכתרתו. ולמרבה ההפתעה
- התקבל מהרבי מברק ארוך
מאוד (יחסית למברקים)
לכבוד הכינוס**

כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ וכ"ק אדמו"ר שליט"א במעמד דינר לטובת תות"ל, בשנת תש"ב

נשתנו העיתים

חידוש נפלא נמצא במכתב מכ"א תמוז. לשאלת אחד בקשר לשינוי מקום דירתו ענה הרבי: "הנה כיון שבדעתו להיות כאן בעוד איזה שבועות הרי לע"ע לדעתי לא יעשה את הנ"ל וכשיהיה פה נדבר עד"ז" – הוראה שלא לעבור דירה, עד שיקבל אישור מהרבי!

אפשר להתגלגל משמחה ברחובה של עיר מה"גילויים" במכתב זה – ומה עוד, שנכונה לנו הפתעה בשולי המכתב: "זה עתה נתקבל מכתבו מכ' תמוז ואם הדבר כן הוא אשר אי אפשר להשאר בדירה.. ומחיר הבית שמציעים לו יהיה לא יותר מעשרת אלפים, יקנה אותו, ויהיה בשטומ"צ. ובטח יודיע יום הקניין שיהיה קודם לחודש מנחם-אב".

הרבי מציב בפניו תנאי (א) אינו יכול לגור בדירה הקודמת. (ב) מחיר הבית החדש לא עולה על עשרת אלפים. (ג) הקנין – קודם לחודש מנחם-אב. והוראה נוספת: להודיע על התאריך. ממש לא יאומן. עד שלולא התאריך המופיע בראש המכתב, קשה היה לומר שמדובר בקיץ תש"י!...

מהיום והלאה – כנראה – "נשתנו העתים", והחלו (ראה להלן) לצאת ולצאת תשובות.

רק תחזיק פתוח...

דבר מיוחד הוא, שלשאלת אחד האם להשתלם בלימוד השחיטה, תוך ציון בדרך אגב שאין זאת מפני שהוחלט כי פרנסתו תהיה מהשחיטה – מורה לו הרבי ביום ג' מנ"א להשתלם ולהתחיל לעבוד.

שוו לנפשכם: הוא בכלל לא ביקש, ולפתע מקבל פקודה (לא רק הסכמה...) לעבוד בשחיטה – הניתן עוד לומר שהרבי רק מחלק עצות, ואת הנשיאות שלו רואה כמי שאינה מוחלטת?

[ואם כבר "נשיאות" – הרי לנו ביטוי על התקשרות: עליו רק לעשות את המוטל עליו בשמחה ולהחזיק פתוח את צינור ההתקשרות!]

אך, לעומת זאת – ביום זה – כאשר בוחר הרבי שם לקובץ פלוני, נעשה זה בתור (1) הצעה (2) בעלמא (3) לפום ריהטא (4) ואין הכרח להסכים להצעה.

מילים מיוחדות מוצאים אנו במכתב מט"ז מנ"א: "ובודאי יהיה הכל כשורה ותחזור לאיתנה.. ואי אישר חילי אפעול ג"כ שיודיעו אח"ז, אשר אמת היה טוב, והוטב המצב". כאן כבר ישנן הבטחות ודאיות מצד הרבי, שלא חסרות אלא הודעה מההטבה בפועל...

החל מיום זה, ט"ז מנחם-אב, שיחותיו של הרבי כבר מופצות ונלמדות בקרב אנ"ש, כך שטבעי הוא שנשלחות לרבי שאלות בקשר לשיחות, וכך גם החלה הגהת השיחות, כשבהמשך עתיד הרבי לשלוח צילום משיחותיו הק' לאנשים שונים.

ביום כ"ד מנחם-אב מעורר הרבי: "בודאי עושה ופועל במסעיו בענין "נפנה" [דמי "מעמד"] אשר מלבד שזהו שליחותו, הנה נודע ונראה כן במוחש שכל דבר שיש לו אחיזה בגשמיות ג"כ, הרי הוא "בר קיימא". במכתב זה רואים שהרבי מעורר על נתינת דמי מעמד... עברו!)

מופת? - "של כ"ק מו"ח אדמו"ר!"

כפי שהוזכר לעיל, כאשר קיבל הרבי בקשה מהמשפיע ר' שלמה חיים קסלמן להניח את הפדיונות על שולחן כ"ק אדמו"ר הריי"צ, מילא הרבי את בקשתו, אלא שהניח על שולחנו שלו (של הרבי שליט"א). דברים אלו מפליאים כשלעצמם, קל וחומר, כאשר קוראים דברים נפלאים מאלה שכתב הרבי לר' שלמה חיים:

במשך קיץ תש"י הורע מצב בריאותה של רעייתו של ר' שלמה חיים, ולכן נאלצה לעבור ניתוח שיש בו סכנה. ר' שלמה חיים "נלחץ" כהוגן, ושלה כו"כ פעמים פ"נ (בצירוף כסף פדיון) בבקשת ברכה לרפואה שלימה, ואף שלח עוד מברק כאשר חשש מדחיית הניתוח – הרבי שליט"א נתן את ברכתו, וכמובן שהניתוח עבר בהצלחה מרובה.

במכתב ביקש הרבי להודיע לו מהטבת מצב הבריאות, ואכן לאחר חודש וחצי שלח ר' שלמה חיים בקשת ברכה על מצב בריאותה הלקוי בכלל, למרות הצלחת הניתוח...

על מכתב זה ענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (ההדגשות אינן במקור):

**היש פלא גדול מזה, של
"מופת" שנעשה ע"י הרבי
שליט"א – קורא: "ברכות
צדיק הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר
הכ"מ", בבחינת "הנשמות
חד הם, אלא שהגופים
מחולקים!"**

"ות"ת על הבשורה מהטבת בריאות זוגתו תי' [בדרך אגב כאשר מבקש ברכה על כללות מצב בריאותה]. והגע בעצמך: קודם הניתוח כתב כמה פעמים עם פדיונות שיעלה הניתוח יפה, וכאשר מילא הש"ת ברכות צדיק הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ והניתוח עלה יפה, הנה גם לא בישר מזה, ועתה מודיע שוב כשמצטער (על מצב בריאותה בכלל)...". עכלה"ק.

היש פלא גדול מזה, של "מופת" שנעשה ע"י הרבי שליט"א – קורא הוא: "ברכות צדיק הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ", בבחינת "הנשמות חד הם, אלא שהגופים מחולקים!"

"לא עלה זה בדעתי"

ואם החסידים מרגישים כי ה"עסק סגור" והרבי כבר קיבל את הנשיאות, כ"ק אדמו"ר שליט"א לא עמו כן: אחד מזקני החסידים, כתב לרבי מכתב בסגנון של "ממה נפשך": אם רבי אתם, אימרו חסידות ושובו על כס הנשיאות ביד רמה, ואם אינכם רבי, מדוע הנכם נוטלים פ"נים? הגם שבפועל קוראים אתם אותם על ציון כ"ק אדמו"ר הריי"צ – הרי עי"ז פטרתם את הנותן מהרהורי תשובה ושפיכת דמעות – שכן סומך עליכם, שבכוחכם "לסדר" את הענינים במקומו (כ"רבי"). ובתשובתו אליו, "מתרץ" הרבי את קושיותיו: (א) שאלה זו צריך לשאול אצל הנותנים [נותני הפ"נ], ולא אצלי. (ב) קרה זה גם בחיי כ"ק מו"ח אדמו"ר בעלמא דין, שהיו מוסרים על ידי פדיונות אליו. (ג) במה שמקשה שע"ז הנני פוטר את הנותן מהרהור תשובה ומשפיכת דמעות, הנה לא עלה זה בדעתי, ולפעמים הנני מפרט זה בביאור להנותן, ולפעמים הנני מקשר זה הקריאה [על הציון] עם הבטחת הנותן לאיזה ענין של תורה ומצוה מצד הנותן. ות"ל אשר כבר ראיתי פירות בפועל מכמה וכמה שקיימו ומקיימים הבטחתם".

צעירי הצאן? "אותם החזקתי ואותם אחזיק"

בתקופת חודש אלול נכנס ה"זלאבינער רב" – הרה"ג ר' ירחמיאל בנימינסאן כמה פעמים לרבי לבקשו שיואל לקבל את הנשיאות. באחד הפעמים שדיבר על כך עם הרבי ססירב בתוקף, טען הרב בנימינסאן: מילא אנו הזקנים עוד איכשהו נסתדר, אך הצעירים ("די יונגע"), מה יה' עם הצעירים?! נענה הרבי ואמר: "פון די יונגע האב איך זיך קיינמאל ניט

אפגעזאגט, זיי האלט איך און זיי וועל איך האלטן" [=בנוגע לצעירים אף פעם לא סרבתי, אותם החזקתי ואותם אחזיק].

בט"ז אלול מתבטא הרבי כי "עלינו כולנו לדעת כי היה לנו רבי גדול ויש לנו גם עתה רבי גדול, הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ". ביטוי זה לא מצוי כל-כך, המורה כי אכן מדובר בשני "רבי'ס" – אלא שהרבי דעתה נקרא כ"ק מו"ח אדמו"ר...

כינוס ארצי בטח יחזק ויוסיף...

בינתיים, באה"ק התאספו חסידים בכנס "ח"י אלול" ארצי להכתרת כ"ק אדמו"ר שליט"א לנשיא השביעי (מאדמו"ר הזקן). כמובן שהודיעו לרבי על הכינוס עצמו, אבל לא דיווחו על מטרתו. אין ספק ש(כלשון כ"ק אדמו"ר הריי"צ לאחד החסידים כי) הרביים שייכים לחצי הפסוק "והוי' יראה ללבב", – הרי שגלוי וידוע לפני הרבי שנערך כנס להכתרתו.

ולמרבה ההפתעה – התקבל מברק ארוך מאוד (יחסית למברקים) לכבוד הכינוס ובו המילים "בטח ימלאו תפקידם בתור צבאות הוי'" – צבא המלך!

ומה מאוד מפליא הוא שלאחר הכינוס (שנודעה לכל מהי מטרתו) כותב הרבי: "תשואות

חן על השורות האחדות] – כנראה גילה הנמען (לרבי שליט"א) טפח וכיסה טפחיים – מטעמים מובנים – ממה שאירע במהלך הכינוס] שכותב לי בדבר הכינוס שהיה בח"י אלול, ובטח, כפי המנהג עשו פרטי-כל מהשקלא וטריא והמשא ומתן שהיה שם] - רמז על רצונו בפרוטוקול מפורט...!]

ויחד עם זאת, באותו יום, כאשר רוצה הרבי לצוות על פלוני, הרי הוא מקדים לזה: "אם לקולי הוא נשמע" וכו'.

**לא קם אדם בדורנו ש"יעז"
ויפנה במכתב כללי - לכל
בני ישראל . . כולם, אמרנו,
חוץ מרבינו שליט"א, הוא
אינו רק רבי לחסידיו, אלא -
נשיא (כל) הדור.**

"הבטחה" עוד לפני ההתחלה...

כאשר נודע לרבי על מאסר פתאומי של שניים מאנ"ש, מעיד הרבי על-עצמו: "נגרמה לי עגמת נפש גדולה", ובהמשך במכתב מברכם שהיות וחודש אלול הינו "חודש הרחמים" – הרי גם בגזר הדין יהיה באופן כזה. ובשולי הגליון מוסיף [באופן שמוכן כי ברכתו היא הבטחה ששני חסידים אלו ישוחררו מהכלא]: את הנ"ל נא למסור להם ברכתי לכתובה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה ושיצאו בזה ידי חובה על כל השנה כולה ולא ידעו מעגמת נפש ח"ו, ומה לנו יתר מזה?.

וצה שכותב "אנא
 חוסו עלינו און זייט טו"
 - הרב אהרן רבי הינעל, כחות העצמיים, כחות
 ההייליים, כחות הגלויים,
 ושליחות אלוסי אחרוצ.
 וכו' וכו'.

מענה הרבי למכתבו של איצק'ע גאנזבורג בו מפציר ברבי לקבל ע"ע את הנשיאות

אל בני ובנות ישראל די בכל אתר ואתר

לא קם אדם בדורנו ש"יעזו" ויפנה במכתב כללי - לכל בני ישראל, הן משום שמרגיש כי אין לו "רוחב כתפיים" מספיק, ודי לו שיעסוק עם הקהל שסביבו, והן משום שפניית אדם פרטי לעם שלם - אינה משמעותית, ואולי אף תעורר תמיהה. כולם, אמרנו, חוץ מרבינו שליט"א, הוא אינו רק רבי לחסידיו, אלא - נשיא (כל) הדור.

כל זה נכון הוא, אך אם נעמיד לעינינו את המצב של קיץ תש"י,

כאשר הרבי חוזר ו"טוען" כי אינו אלא "חתן הרבי (הרי"צ)", ולפתע כותב "מכתב כללי" המיועד "אל בני ובנות ישראל בכל מקום שהם" בשפות לשון הקודש, אידיש ואנגלית - כדי שיתאים לכל שכבות העם - המדגיש את שייכותו לכל בני" שבדור, ומורה להדפיסו בטפסים רבים ולהפיצו!

[על כן שהמכתב הכללי שייך לכל אחד ואחד בפני עצמו, ביכולתנו ללמוד מכך שבמכתב לתלמיד הישיבות מדגיש הרבי: "הנני פונה אליכם בזה ... ביחוד, נוסף על מכתבי מח"י אלול"].

- ובזה ישנם פרטים 'מיוחדים':

א) בכל "מכתב כללי" (מעטה) החל להופיע שמו המלא של הרבי, אך הפעם, גם שם אמו, בצירוף התואר "חתנא דבי נשיאה כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבינו (מליובאוויטש) צוקללה"ה נבג"מ זי"ע הכ"מ".

ב) מתורגם על ידו לאידיש (דבר די נדיר).

עדיין "בלתי רשמי"

אולי לקורא שמתעדכן בשורות שלעיל ומרגיש שבעצם הענין "סגור", וכ"ק אדמו"ר שליט"א נשיא בגלוי (אם לא יותר מכך) - תתפס בתמיהה הדרישה החוזרת ונשנית של חסידים "לקבל על עצמו הנשיאות". אבל יש לזכור, שכל עוד כ"ק אדמו"ר שליט"א לא פתח באמירת חסידות - הכל נתפס כ"בלתי רשמי" והיה מקום לפחד וחשש. מה עוד כאשר אותה תקופה קיבל החסיד ר' איצק'ע גאנזבורג מענה מהרבי (בקשר לבקשה שהרבי יקבל ע"ע את הנשיאות): "ומה שכותב 'אנא חוסו עלינו און זייט כו'" - הרי לזה צריך להיות היכולת, כוחות העצמיים כוחות ההייליים, כוחות הגלויים, ושלמות לבושי המחשבה דיבור ומעשה וכו' וכו'".

מכתב לאדמו"רים

ביום י"ד כסלו תשי"א התקבל מכתב שבשעתו עורר הד גדול, המדובר הוא אודות ה"מכתב לאדמו"רים" (או בלשון כ"ק אדמו"ר שליט"א: "המכתב להרה"צ):

הרבי פונה אליהם בבקשה לנצל את י"ט כסלו (או גם בשבתות שלפניו ושלאחריו) בעריכת "טיש" ("מסיבה") שבו יעוררו לעבודה בהפצת המעינות (ובכלל – קביעות עתים לתורה). קיום מצוות בהידור, אהבת רעים וזיכוך המדות ע"פ תורת החסידות; על אף שהרבי שליט"א הדגיש שהוא (אינו אלא) חתנא דבי נשיאה כ"ק אדמו"ר (מליובאוויטש) זצוקללה"ה. ואכן בניו יארק לא העזו לפרסם (בכלל) את המכתב, אך – בארץ הקודש התנוסס המכתב בעיתונים, תחת הכותרת "מכתב לאדמו"רים, מאת האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א".

על שליחת המכתב והפצתו כתב הרבי: "ת"ח על טרחתו בשלוח המכתב להרה"צ שי' ותקותי שהיה בזה תועלת בענין הפצת המעינות חוצה..."

סירוב, פחות חריף מבעבר

בי"ג כסלו כתב הרבי לר' שלום פויזנר (על בקשתו שכ"ק אדמו"ר שליט"א ינהג "בסדר כמו שהיה אצל כ"ק אדמו"ר זי"ע" – באמירת חסידות וכו'): "בענין מה שכותב בהנוגע לסדר כמו שהיה אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ כו' – הנה כבר כתבתי לאחד, שהרי לזה נצרך שיהיו אצלי כוחות עצמיים המתאימים לזה, וכן בנוגע לכוחות הגלויים, וכן בנוגע לג' הלבושים במחשבה דיבור ומעשה וכו'".

אבל להעיר, שביטויים חריפים כ"דיני נפשות" וכו' – כבר לא עולים בסירובים ה"מאחרים" יותר.

בתקופה זו נרשמו גם דברים "מעודדים", וכפי שהתבטא הרבי במכתב מאותה תקופה שבין הדברים ש"מחמתם טרוד אני ביותר", הם: "הגהת הר"ד דשבת פ' בראשית [שלו עצמו!]. .. ושל שבת פ' לך", אותם מונה יחד עם קונטרס מאדמו"ר הרש"ב וכ"ק אדמו"ר הרי"צ, כממשיך דרכם!

"יעמוד אדוננו מורנו ורבינו"

לפנינו מספר קטעי יומן של א' התמימים ששהה בבית חיינו 770 במהלך חודשי חורף תשי"א, בהם ניתן להבחין בשלילה החזקה מצידו של הרבי שליט"א לקבל ע"ע את עול הנשיאות, איך הולכת ומתמעטת, ומתקרבת לקראת עידן חדש:

יום ד', שמחת תורה ה'תשי"א:

את ה"מרשות" לחתן בראשית הקריא אחד מזקני החסידים, בהתרגשות גדולה, וכשהגיע להתיבות "ועתה קום" פרץ בבכי והכריז (בפעם הראשונה) בפומבי: "יעמוד אדוננו מורנו ורבינו הרב ר'... (שמו הק'...) בהרב ר' לוי יצחק... אין מילים לתאר את ההתרגשות

העצומה שאחזה בכל הקהל ברגע זה, זה הי' נראה שהוא לא אומר זאת לבדו כי אם שכל הקהל אומר זאת יחד עמו, באותם רגעים היתה לכולם הרגשה מיוחדת, זה היה נראה כעין "הכתרה", אך על פני כ"ק אדמו"ר שליט"א לא הי' ניכר מאומה, מלבד – שבעת הברכה על התורה בכה קצת.

ערב ר"ח כסלו ה'תשי"א:

במכתבי המזכירות מער"ח כסלו תשי"א המופנים אל הרש"י ז"ל והר"מ גורארי' (אג"ק ח"ד אגרת תתי"ג) – מוזכר לראשונה התואר "כ"ק אדמו"ר הרמ"ש שליט"א" במכתב רשמי מטעם מזכירות כ"ק אד"ש.

י"ז כסלו ה'תשי"א:

פורסם בעיתון "הצופה" באה"ק מודעה בה כבר מופיע התואר "כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש שליט"א! למרות שבניו יארק עדיין לא העיזו החסידים לכתוב כן בעיתונות, משום שזה עוד לא אושר אז באופן רשמי ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א.

הכחשה – וביטולה

ליל כ"ד טבת ה'תשי"א:

היום חתמו כל אנ"ש חסידי חב"ד דארצות הברית על "כתב התקשרות" לכ"ק אדמו"ר יום ההילולא דכ"ק שליט"א על מנת למסור אותו בליל יום ההילולא דאדמו"ר הזקן, למעמד נשגב זה באו גם נציגים מקהילות אנ"ש שי' בכל רחבי ארה"ב.

הלילה אחרי תפלת ערבית, נכנסה משלחת של זקני ורבני החסידים מכל רחבי ארה"ב – שמנתה כשלושים איש – אל כ"ק אדמו"ר שליט"א למסור לו את ה"כתב" בשם כל אנ"ש ברחבי תבל.

כל הנוכחים היו שרויים בהתרגשות עצומה. זקני החסידים שזכו להכיר את כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע ואת בנו כ"ק אדמו"ר הכ"מ התרגשו במיוחד בכניסתם למסור את ה"כתב" ולהתקשר לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

כאשר נכנסו לחדר הק', שאל אותם כ"ק אדמו"ר שליט"א: "וואס ווילט איר?" וענו שרוצים לתת "מכתב", והושיטו את ה"כתב"התקשרות".

כ"ק אדמו"ר שליט"א לקח את ה"כתב" בידיו הק' ובקראו את השורה הראשונה, סגר מיד את ה"כתב", הניחו הצידה ופרץ בבכי עז, ותוך כדי בכי אמר: "פלוי גייט ארויס, דאס האט ניט קיין שייכות צו מיר..." [=בבקשה, צאו החוצה. אין לזה שום שייכות אלי...]...

יום ה', כ"ו טבת ה'תשי"א:

אין מילים לתאר את התרגשות העצומה שאחזה בכל הקהל ברגע זה, זה הי' נראה שהוא לא אומר זאת לבדו כי אם שכל הקהל אומר זאת יחד עמו, באותם רגעים היתה לכולם הרגשה מיוחדת, זה היה נראה כעין "הכתרה"

היום פורסם בעתונות היהודית בניו יארק שחסידי חב"ד ברחבי תבל קיבלו על עצמם את כ"ק אדמו"ר שליט"א כ"ממלא מקום" של כ"ק אדמו"ר הכ"מ, בתור רבי ונשיא חב"ד, וכממשיך השלשלת החב"דית מאדמו"ר הזקן. בידיעה כתוב גם כי בכ"ד טבת מסרו את ה"כתב התקשרות", ואילו "קבלת הנשיאות" הרשמית תהי' ביו"ד שבט תשי"א.

כאשר נודע לכ"ק אדמו"ר שליט"א על כך קרא מיד להרב חדקוב והורה לו לטלפן למערכות העיתונים ולמסור להם להכניס הכחשה בשמו על מה שכתבו שביו"ד שבט תהי' "קבלת הנשיאות".

הרב חדקוב נבהל מאוד, וטילפן מיד לשלשה מזקני החסידים: הרה"ח שמואל לוויטין, הרה"ח ישראל דזייקבסאהן והרה"ח שלמה אהרן קזרנובסקי וסיפר להם על ההוראה שקיבל מכ"ק אדמו"ר שליט"א והוסיף שהוא לא יטלפן מיד לעיתונים אלא ימתין כמה שעות, ובינתיים שינסו לעשות דבר מה בענין.

שלשת החסידים הנ"ל באו מיד ל"770" ונכנסו אל כ"ק אדמו"ר שליט"א. הרב קזרנובסקי פרץ בבכי ואמר: מה עושה לנו הרבי שליט"א... ובכה והתחנן לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א כמחצית השעה.

הרב שמואל לוויטין טען לכ"ק אדמו"ר שליט"א שבעיתון לא כתבו שהרבי קיבל את הנשיאות, כתבו רק שהחסידים קיבלו על עצמם את כ"ק אדמו"ר שליט"א ל"רבי" ואשר מסרו לו "כתב התקשרות" בכ"ד טבת ואת זה הרי אי אפשר להכחיש... הרב קזרנובסקי המשיך להתחנן ולבסוף ביקש מהרבי שליט"א שאף אם הוא לא מסכים לקבל את הנשיאות לפחות לא יכניס הכחשה בעיתונות... בסופו של דבר, לאחר ריבוי הפצרות ותחנונים, נענה כ"ק אדמו"ר שליט"א לבקשה זו...

יום א', ז' שבט ה'תשי"א:

הרב קזרנובסקי, מזקני החסידים, סיפר שבימים אלו חלם והנה כ"ק אדמו"ר הכ"מ בא אליו בחלומו ביחד עם כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכ"ק אדמו"ר הכ"מ פונה אל הרבי שליט"א

ואומר לו שיהי' ל"רבי", אך כ"ק אדמו"ר שליט"א מסרב, ואמר לו כ"ק אדמו"ר הכ"מ: "ויאמר ה' אל משה" (בשלח יד, טו), הקב"ה אומר לנשיא הדור, "מה תצעק אלי": "פארוואס? אתה – כ"ק אדמו"ר שליט"א – הוא נשיא הדור, "דבר אל בני ישראל" תדבר חסידות ליהודים, "ויסעו" – ותנהל אותם לקראת משיח צדקנו.

למחרת בבוקר הוא בא ל"770" והכניס פתק לכ"ק אדמו"ר שליט"א ובו כתב את פרטי החלום, כ"ק אדמו"ר שליט"א קרא לו ונתן לו "יישר כח" על כך.

זקני החסידים אומרים שמזה שכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן יישר כח להרב קזרנובסקי משמע שהוא אכן מסכים סוף סוף למלאות את בקשתם ותחינתם של כל אנ"ש ברחבי תבל לקבל את עטרת נזר הנשיאות החבד"ית באופן רשמי ובגלוי. הרב שמואל זלמנוב כותב לאה"ק:

כ"ק הרמ"ש שליט"א עדיין מסרב מלקבל עליו את הנשיאות, אבל בטחוננו בהשי"ת שיוסרו כל ההעלמות והסתרים...

סגירת מעגל

גם ממכתבי הרבי בתחילת חודש שבט תשי"א, הבינו כולם שעתידי להסגר מעגל ביו"ד שבט הקרוב.

באחד ממכתביו פונה הרבי בקריאה להתחזק בהתקשרות, ובמכתבו השני (מתאריך ר"ח שבט) בהוראות מפורטות לכלל החסידים בקשר עם יום ההילולא, המכתב הופץ בכל היכולת, ובכל מקום ומקום קויימו ההוראות בחרדת קודש, ותקוה חדשה נצנצה בלב.

בעיתונים (והפעם אף בניו יארק עצמה!)

נדפס: "סדר התנהגות עבור המעת לעת של היארצייט, ניתנו במכתבו של הרבי שליט"א"

עם כל זאת ההוראה במכתב מצטנעת תחת הפתיחה: "הנני בזה להציע"...

בט' שבט הודה הרבי לר' שמואל זלמנוב שנסע לצינונים הקדושים שבמירון צפת וטבריא. מטרת נסיעתו הייתה כדי להתפלל שהרבי יסכים לקבל על עצמו את עול הנשיאות. ועל נסיעה זו זכה לתודה כפולה ומשולשת מאת ... כ"ק אדמו"ר שליט"א!

וזה לשון המכתב: "ת"ח, מקול"ע, על שהזכירני על הצינונים באה"ק ת"ו. ואחתום בתודה על זה!..."

בסיום מכתב כללי-פרטי לר' אברהם פאריז מאותו יום, ט' שבט, (ושוב בתשובה לבקשתו שהרבי יקבל הנשיאות), כותב הרבי: ר' אברהם מ'דארף צוריק אראפבריינגען דעם רבי'ן. אזוי איז צו שווער – סיי פאר מיר, סיי פאר אייך. און ווער האט הנאה דערפון? [=ר' אברהם יש להחזיר שוב את הרבי, כך ה"ז כה קשה – הן לי והן לכם. ומי נהנה מכך?].

השי"ת עזר לנו שיש לנו רבי!

כך נכתב בשלשלת היחס שבספרו של הרבי שליט"א "היום יום": "יו"ד שבט תשי"א – מקבל הנשיאות. אומר המאמר הראשון ד"ה באתי לגני...

וכך מתואר ביומנו של א' התמימים, מליל י"א שבט תשי"א: "כשעה לאחרי תחלת ההתוועדות קם אחד מזקני החסידים, הרה"ח ר' אברהם סענדער נעמצאָוו, והכריז: "דער עולם בעט דעם רבי'ן זאָגען אַ מאמר חסידות. די רייד איז גוט אָבער דער עולם בעט חסידות, נמצא חן... דער רבי זאָל זאָגן חסידות!" [=הקהל מבקש שהרבי יאמר מאמר חסידות. השיחות הן טובות אבל הקהל מבקש חסידות.

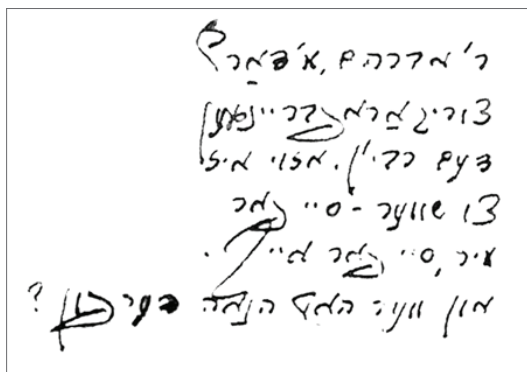
נמצא חן... שהרבי יאמר חסידות!].

"בבית המדרש השתררה דממה מוחלטת, אצל כל אחד נעצרה לרגע הנשימה, ובלבבות רועדים המתינו כולם לראות איך יגיב כ"ק אדמו"ר שליט"א על כך.

"ואכן, בשעה עשר וארבעים דקות פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א את המאמר ד"ה "באתי לגני" דכ"ק אדמו"ר נבג"מ ה'תש"י, ואמר (תוך כדי שהוא מעיין בקונטרס) "אין דעם מאמר וואָס דער רבי האָט אַרויסגעגעבן צו זיין יום חסתלקות – הויבט אָן דער רבי מיט באתי לגני" ... [=במאמר שהרבי נתן ליום הסתלקותו מתחיל הרבי ב"באתי לגני"...] והתחיל לומר להפתעת הכל, בפעם הראשונה, בניגון של מאמר "באתי לגני אחותי כלה".

"לשניות ספורות נוצרה מהומה מעצמת ההפתעה ומגודל השמחה, החלו דחיפות וכו', אך תיכף נעמד הקהל על רגליו ובביהמ"ד השתררה דממה, והאזינו להמשך המאמר "זאָגט ער אויף דערויף אין מדרש רבה (אויפן אָרט)", "לגן – אין כתיב כאן, נאָר עס שטייט "לגני, לגנוני" – דאָס הייסט "למקום שהי' עיקרו בתחילה", וואָרום "עיקר שכניה" איז דאָך "בתחתונים היתה".

בסיום המאמר, קפץ הרב נעמצאָוו הישיש על השולחן מגודל השמחה, והכריז: חסידים אמרו אחרי! עלינו לברך ברכת "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה", שהשי"ת עזר לנו שיש לנו רבי! הרב נעמצאָוו בירך ברכת "שהחיינו" בשם ומלכות וכל הקהל ענה אמן בקול אדיר

מענה הרבי לר' אברהם פריז - בסיום מכתב כללי פרטי

ובשמחה גדולה. כ"ק אדמו"ר שליט"א חייך מאוד, ופנה להרב נעמצאָו וביקשו לשתוק ולרדת מהשולחן". עד כאן התיאור בקצרה. (נכתב מהתועדות זו, ומהתקופה המיוחדת בכלל, יומנים ותיאורים רבים ונפלאים, אך אכ"מ).

ביום זה נפתחה תקופת אור חדשה, החוליה השביעית והחביבה "וכל השביעין חביבין". וכך באופן גלוי לעין

כל ובהצהרה - בשיחה לאחר אמירת המאמר - כי "אינני משתמט מלעזור, לעזור יעזור כפי היכולת", אבל, "בכלל בחב"ד תבעו שיש לעשות לבד, לא לסמוך על הרביים", ועל החסידים להמשיך ולפעול ביתר שאת וביתר עז. אף קבלת הנשיאות "אושרה" במכתב. במענה על מברק איחולים לקבלת הנשיאות, כותב הרבי (בתרגום חפשי): "את מברקו קיבלתי, והנני מודה לו על האיחולים הטובים שהוא מביע בו. במיוחד נעימה לי הבעת התקווה שכל אשר ייסד כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ועכ"י, ימשיך להיות בהצלחה. מובן מאליי שכדי שעבודה זו תוכל להתנהל בהצלחה יש צורך בשיתוף פעולה, כך שכל אחד מאתנו וכולנו יחד נוכל להמשיך את עבודת כ"ק מו"ח אדמו"ר זי"ע בהחזקת היהדות והפצת התורה בכלל ותורת החסידות בפרט".

קבלת המלכות, שלב אחרי שלב

וכימים ההם, בזמן הזה: כהאי לישראל (לר' אברהם פאריז: "צוריק אראפבריינגען דעם רבי'ן") אמר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ביום היחיד והמיוחד כ"ח ניסן תנש"א, שעל כל אחד ואחד לעשות כל שביכולתו לקירוב המשיח, ובלשונו הק': "בריינגען אראפ משיח צדקנו בפועל ממש", ואח"כ התבטא הרבי שאכן מסיום חודש ניסן תנש"א: "כלו כל הקיצין" ("קץ הימים" ו"קץ הימין") כפשוטו ממש ובודאי שתיכף ומיד בא משיח צדקנו" (ע"ד התחלת הנשיאות).

- ולכשתמצא לומר, כעין קבלת הנשיאות, נשיאות השביעית, כן היא קבלת נשיאות השמינית, נשמת משיח, ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א - שהלא הביא הרבי את דברי השדי חמד שבכל דור ישנו "אחד הראוי מצדקתו להיות גואל" - אלא שאינו בא לידי גילוי רק "לכשיגיע הזמן יגלה אליו ה' יתברך וישלחו" (ואכן זה כבר קרה, כלשונו של הרבי בש"פ וירא תשנ"ב) - וגילוי זה פועלים אנו ע"י מעשינו ועבודתינו, כהנשיאות השביעית.

ואף בגילוי זה של זהותו של משיח, צריכים היו "לרכך" את עמדתו הק':

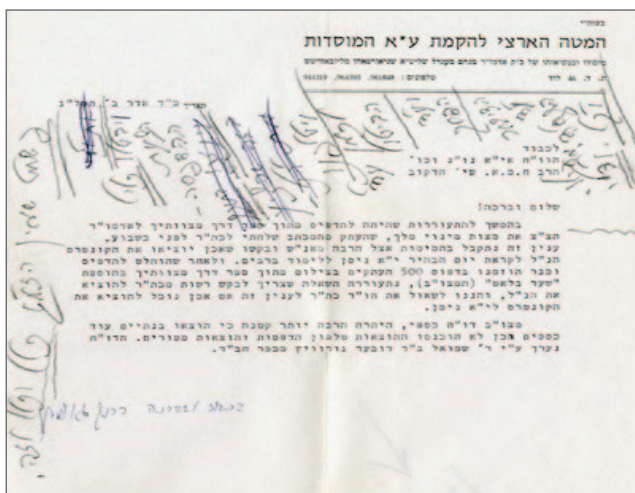
“אין הזמן גרמא לזה כלל וכלל”

בתחילה אסר הרבי כל התעסקות ב"קבלת מלכותו" כמשיח, כשהבולט מבין המענות הוא המענה החריף למטה "ע"א מוסדות" בשנת תשל"ב בקשר להצעת ר' בנציון שמטוב, שכחלק מ"ועד ע"א מוסדות" (עליו הכריז הרבי בהתועדות י"א ניסן של אותה שנה), ידפיסו את "מצוות מינוי מלך" מהספר "דרך מצוותיך" של הצמח-צדק, וכך יקבלו החסידים ע"ע את הרבי כמלך המשיח. המענה החריף (ראה צילום): "פשוט שאין הזמן גרמא לזה כלל וכלל, ויבטלו כליל הצעת ההדפסה, ויטלפנו לכאן ע"ד הביטול, וע"ד הפסק הדיבור ע"ד הקס"ד. וק"ל וד"ל", לא ציער כלל את ר' בענצ'ע, אלא ההיפך ממש. ר' בענצ'ע שמח מאוד ודייק מלשונו של הרבי "אין הזמן גרמא לזה כלל", משמע שיבוא זמן שכן יהיה מתאים לזה, ועוד והוא העיקר: הרבי אינו מכחיש את עצם עובדת היותו משיח, אלא רק כותב שעכשיו לא הגיע הזמן לזה!

במענה למכתב עם רמז בקשה שעליו לגאול את ישראל, כתב הרבי: "לכולם יש עלי טענות". כמו כן אסר הרבי להכריז ברבים את האמונה בו כמשיח, כי כתוצאה מדיבורים אלו (ניגונים, דברי דפוס וכו') נתרחקו "עשרות יהודים מתורת הבעש"ט... ולכן להוי ידוע שכל מי שממשיך בפעולות אלו – הרי הוא מנגד ולוחם עד חסידות חב"ד, נגד נשיא דורנו, הבעש"ט, עד מלכא משיחא... שרוצה וחפץ לבוא, אלא ממתין עד שיוסיפו בהפצת המעיינות חוצה, ואילו הוא – מרחיק יהודים מתורת החסידות, רחמנא ליצלן. [את המשך השיחה הורה הרבי שלא לפרסם, ורק זאת נאמר שדיבר בצעקות נוראות! ואח"כ הוסיף:] ויה"ר שלא יצטרכו לחזור על התראה זו...". (משיחת שבת בראשית תשמ"ה).

לאחר הדברים הללו נעשה "שיתוק כללי" בהקשור לזה וכולם פחדו פחד גדול, כך שאפילו חסידים בינם לבין עצמם יראו מלדבר על כך שנשיא דורנו, כ"ק אדמו"ר שליט"א, הוא משיח צדקנו.

[בקשר לזה, מעניין לציין את אשר מספר חבר "ועד להפצת שיחות" הרב שלום שי' גייקבסאן שלאחר שיחת ליל שמחת-תורה תשמ"ו (שנה בדיק לאחר השיחה החריפה שלעיל), בה אמר הרבי במילים מפורשות: "לא תהיה לי שום תרעומת אם יפרשו

אין הזמן גרמא

"משיח" כפשוטו, שכן הוא האמת שנשיא הדור הוא המשיח שבדור", פחדו המניחים שכתבו לאחר החג את השיחה להכניס משפט זה ב'הנחה', כי אחרי הכל, הרבי הרי זעק בשנה שעברה על נושא זה בחריפות. אמנם כעת אמר הרבי שלא תהיה לו תרעומת מזה, אבל..

לכסוף החליטו המניחים להכניס מילים אלו בתוך השיחה, והמזכיר הרב חדקוב נכנס לרבי עם הדפים של השיחה, ושאל: האם ניתן להכניס מילים אלו בהנחה מהשיחה? כשיצא מחדרו הק', סיפר הרב חדקוב שהרבי הרים את הדפים בשני ידיו הק' ואמר: הרי אמרתי [בשיחה] שלא תהיה לי שום תרעומת! אם-כן, כאן רואים שינוי קל מ"תרעומת" ל"לא תהיה לי שום תרעומת", אך עדיין היו בשנים אלו מענות שליליות בקשר להתעסקות בנושא זיהו המשיח ופרסומו].

בחיון: "יישר כח, יישר כח"

ביום ב' אייר תנש"א, ניגשו לרבי קבוצת חסידים בראשות ר' דוד נחשון ור' אברהם טאוב, ביציאתו מהמקוה, והגישו "פסק דין" של רבני אנ"ש מרחבי העולם, שהרבי צריך להתגלות כמלך המשיח. הרב לקח את הפס"ד, חייך ואמר: "יישר כח יישר כח".

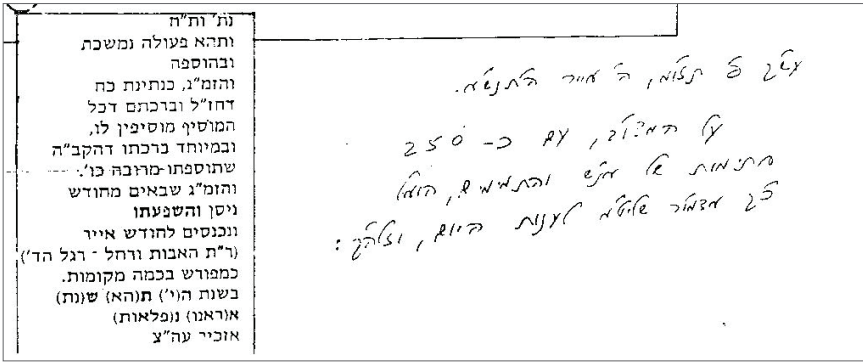
בערב שבת פ' תזו"מ, ה' אייר תנש"א, ר' דוד נחשון הכניס לרבי טופס בו חתמו כ-250 איש על נוסח של קבלת מלכותו של הרבי כמלך המשיח, מענה הרבי: "נתקבל ותשואות חן ותהא פעולה נמשכת ובהוספה והזמן גרמא .. אזכיר על הציון".

בשבת פ' תזו"מ, ו' אייר, אמר הרבי "יכולים להודות ולברך על לידת והתגלות המשיח: "שהחיינו וקימנו והגיעו לזמן הזה", והעיר הרבי ש"ברכת שהחיינו מברכים על שמחה הנרגשת בלב - דוקא על דבר שישנו בפועל עתה". והמילה "הגיענו" - "י"ל גם מלשון נגיעה, שיכולים (לא רק להראות, אלא גם) לגעת (אנרין...)"

מיד לאחר השיחה, עלה ר' דוד לקבל בקבוק 'משקה' מהרבי, והכריז "יחי אדוננו", כשהרבי מחייך. במוצאי שבת, בכניסת הרבי לתפילת מעריב ב'זאל הקטן', עודד את שירת "יחי אדוננו". למחרת בבוקר, ירד הרבי מאוחר לתפילת שחרית, והיו שמועות שהרבי ירד מאוחר עקב שירת "יחי" אמש בתפילת מעריב.

"פעולה נמשכת", על-אף השמועות...

עקב השמועות על אי שביעות רצונו של הרבי משירת ה"יחי", הכניס ר' דוד מכתב לרבי שאם לא עשה כראוי כשהכריז "יחי" ועסק בהחתמה על קבלת מלכותו של הרבי כמלך המשיח, הרי הוא נוסע לארץ מיד ומפסיק לעסוק בעניין זה. לאחר שהכניס את המכתב לרבי, עבר בחלוקת דולרים, ואמר לרבי שהוא נוסע לארץ (עקב השמועות), אך הרבי לא התייחס כלל לעניין הנסיעה, ואמר "ברכה והצלחה" ונתן דולר נוסף "כפליים לתושיה". אחריו עבר ר' אברהם טאוב (שעסק ב'קאך' מיוחד בעניין ה"יחי", יחד עם ר' דוד) וניסה הוא את מזלו ואמר לרבי שהם נוסעים לארץ, וגם כאן לא התייחס הרבי ואמר (באנגלית) "כפליים לתושיה".

מענה כ"ק אד"ש על כינוס לקבלת המלכות - ד' אייר ה'תשנ"א

"נתקבל תשואות חן תשואות חן. מצורף בזה שיוציא לאור שיחליפו במכורך - ותשואות חן מראש. ויהא בהצלחה ולבשורות טובות. אזכיר על הציון להנ"ל".

באותה חלוקת דולרים ערב ר' שמואל שמואלי, ושאל את הרבי "האם נכונה השמועה להתרחק מנחשון וחבורתו?", ענה לו הרבי: "אין לי שייכות לשמועות! אם הייתי מתעסק בשמועות, לא היה לא זמן לא להתפלל ולא לעשות שום דבר! אינני מתעסק עם שמועות, לא לכאן ולא לכאן".

נוסף על-כך, ראוי לדייק במענה של הרבי יומיים לפני-כן, ביום שישי ה' אייר, בקשר עם ההחלטות לקבלת מלכותו: "ותהא פעולה נמשכת, ובהוספה".

יומיים לאחר מכן, בח' אייר תשנ"א, כתב ר' דוד יחד עם עוד כמה מחסידי חב"ד, שבאסיפה של למעלה מעשרה עסקנים ומשפיעים הוחלט להמשיך את החתמות 'קבלת המלכות' [אע"פ שהיו שמועות שהרבי לא מרוצה מכך]. על מכתב זה - שצורפו אליו עוד חתימות - השיב הרבי: "אזכיר על הציון ויבשר טוב".

ואכן מספר ימים לאחר מכן, בט"ו אייר, עודד הרבי פעמיים את שירת "יחי אדוננו . . . מלך המשיח לעולם ועד", לאחר תפילות מנחה ומעריב.

לדרוש את שלנו!

אלא שאחר זמן, בש"פ נח תשנ"ב, כאשר ניגנו חלק קטן מהנוכחים "חיילי אדוננו . משיח צדקנו", אמר הרבי: "לכאורה הרי זה דבר מוזר, שמנגנים ניגון עם מלים כאלה. ואני יושב פה..."

"האמת היא, שהייתי צריך לקום ולצאת! ואף שיהיו כאלה שיפרשו זאת כענין של העדר הכבוד שלי, וכבוד הבריות והציבור, ובפרט ציבור שכזה - הרי אינני צריך להתחשב בדעתם של יחידים שהיא היפך המציאות...".

אם-כי שבשעתו הדברים לא פורסמו, אך הם עברו מפה לאוזן, ונגרם בלבול ובהלה. בהתוועדות חסידיים שנערכה אז בחצרות בית חיינו, הרגישו כולם, שההיסטוריה חוזרת על עצמה, וכתקופת קבלת הנשיאות כן גם עתה, עלינו לדרוש את שלנו, ויד החסידיים...

ובקשו.. ואת דוד מלכם - ומצאו!

בש"פ נח ה'תשנ"ב, הצביע הרבי מלך המשיח שליט"א על העובדה כי "כלו כל הקיצין", ובנ"י כבר עשו תשובה - "ואין הדבר תלוי אלא במשיח צדקנו עצמו". כעת, הורה הרבי, יש להוסיף בהידור ב.. קידוש לבנה!

לאור המבואר בענין הצורך העכשוי לקבל את מלכותו של הרבי כמלך המשיח, הדבר מובן בפשטות: קידוש לבנה, הוא הזמן בו מבקשים את התחדשותה של מלכות בית דוד, ואף מזכירים את הפסוק "ובקשו את ה' אלקיהם, ואת דוד מלכם", "וגם יבקשו את מלך המשיח הבא מזרע דוד ומעמו יבקשו שאלתם כי הוא ימשול בהם" (מצו"ד).

ואכן, על הדו"ח בנוגע ל'קידוש לבנה' המוני בחוצות דטרויט ענה הרבי: "ויקויים בכאו"א שי' "וביקשו את הוי' ודוד מלכם" - ומצאו. אזכיר עה"צ". (בית חיינו גליון מס' 117).

ולשלח שהודיע על עריכת קידוש לבנה שערך בכמה מקומות בשכונתו, ענה הרבי: "וקיבל עמהם בשעת מעשה פני השכינה, אזעה"צ".

בהמשך למענות אלו, מוצאים אנו את התיאור הבא במדור ה"פנינים מחלוקת השטרות לצדקה" מיום ג' כסלו תשנ"ב:

קבוצה של נשים עברו ונתנו לרבי שליט"א קופסה בו מונחים חתימות מנשי ובנות חב"ד על קבלת מלכותו של הרבי שליט"א כמלך המשיח. על הקופסה מונח כתר בו כתוב "לגיון של מלך".

המגישה את הקופסה אמרה לרבי: ברוך ה' יש המשך פעילות נפלאה בכל מכל כל במבצע "ובקשו את ה' ואת דוד מלכם - ומצאו", תחת "נשי חב"ד" בכל העולם כולו, וכל השלוחות, אנו מקבלות בזה, נשי

ובנות חב"ד, את פני משיח צדקנו - כ"ק אדמו"ר שליט"א, שיוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אמן. זה בשבילי? (= הקופסה).

הנ"ל: כן. (ונתנה את הקופסה לרבי שליט"א).

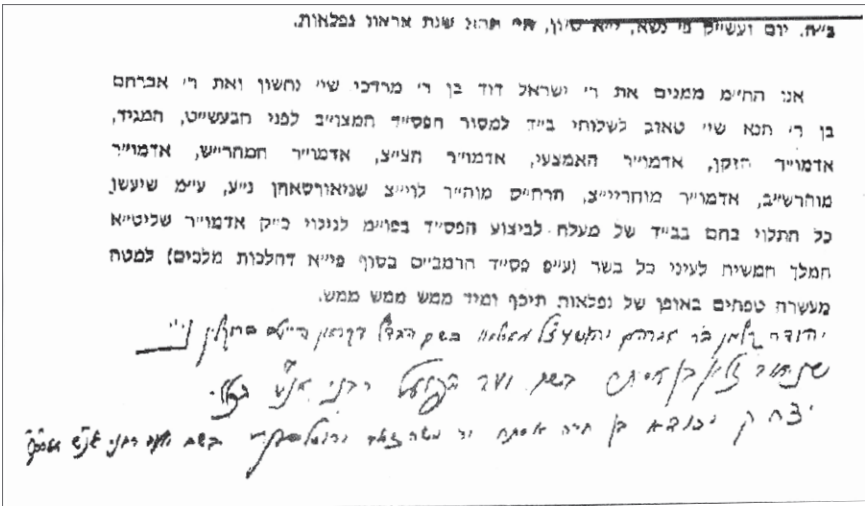
כ"ק אדמו"ר שליט"א: בשורות טובות, זה בשביל כל הענינים שצריך לשלם (עבורם) לצדקה, ושתהיה הצלחה רבה וללכת מחיל אל חיל עד שתלכו אל אלקים בציון בגאולה האמיתית והשלימה. ברכה והצלחה, הצלחה רבה. (לכל אחת מקבוצת הנשים נתן הרבי דולר נוסף).

עידודים מיוחדים לפסק-דין

לאחר חג השבועות תנש"א חתמו רבני חב"ד שבאו מכל העולם להסתופף בחצר הרבי, על פסק דין מפורט, בו צוטטה ההלכה מהרמב"ם בנוגע לסימניו של המשיח, ונקבע ש"כרוך על פי דין תורת אמת, שחל על כ"ק אדמו"ר שליט"א הלכה זו ד"בחזקת שהוא משיח", שהרי נתקיימו בכ"ק אדמו"ר שליט"א כל התנאים המנויים ברמב"ם הנ"ל".

בהמשך לזה, בי"א סיון תנש"א ניתן כתב מינוי מטעם בד"ץ של קראון-הייטס, ועד רבני חב"ד בארץ הקודש וועד הרבנים הכללי, לרב דוד נחשון ולר' אברהם טאוב - שיקריאו את הפסק דין שהרבי בחזקת משיח על 'אואהלים' - קברי רבותינו נשיאנו שברוסיה. שליחות זו היתה סודית וזכתה להתייחסויות מיוחדות ונדירות מהרבי.

מספר מענות של הרבי לשלוחים אלו (מתוך מענות רבות אחרות חיוביות ומעודדות, עליהם ניתן לקרוא בקובץ ש"ל על-ידינו "העובדות שמאחורי הפסק", חושפות את שביעות רצונו של הרבי מפעולות בסגנון זה:

הרבנים ממנים את הרב דוד נחשון להקריא את הפס"ד באוהלי רבותינו נשיאנו

ביום י"ג סיון בירך אותם הרבי לנסיעה טובה בג' שפות. בעת שהותם ברוסיה, על השאלה: האם להתעכב או לנסוע מיד למזיבוז? - ענה הרבי: לנסוע למזיבוז מיד.

ביום ה' מנחם-אב, התקבצו "מניין" חסידים ועלו לקברו של האריז"ל, שם קראו את הפסק דין רבני אנ"ש על התגלות הרבי כמלך המשיח. כשהודיעו על כך לרבי, הואיל לענות: "ויהי רצון שיפעלו כל זה פעולתם וכו'. והזמן גרמא וכו'. אזכיר עה"צ".

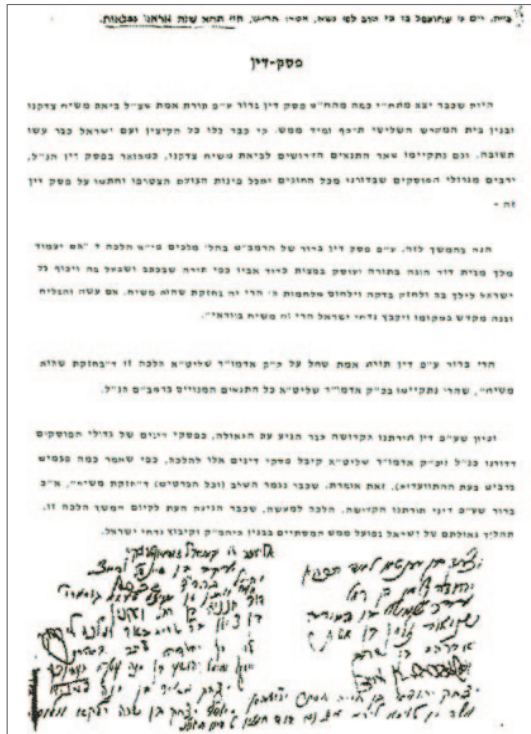
שינוי ביחס לספר "יחי המלך"

הספר הראשון בו הוסבר בהרחבה היסוד לפסק דין הרבנים שהרבי בחזקת משיח, נעשה על ידי הרב שלום דובער הלוי וולפא בספרו 'יחי המלך', שנים ארוכות לפני שיצא הפס"ד, כבר בשנת תשמ"ה. אז, היתה תגובתו של הרבי חריפה ביותר, והספר נגנז בהחלטיות.

בחודש חשוון תשנ"ב ערך הרב וולפא את ספרו מחדש, ועוד טרם נכרך הכניס את ספרו לרבי. ב"ט חשוון תשנ"ב השיב הרבי:

"נתקבל תשואות חן ותשואות חן. מצורף בזה שיוציא לאור שיחליפו במכורך - ותשואות חן מראש. ויהא בהצלחה ולבשורות טובות. אזכיר על הציון להנ"ל".

הרבי התעניין גם בקשר לקבלת "הסכמות" מגדולי ישראל על הספר 'יחי המלך' שערך הרב וולפא.

זמן קצר לאחר הופעת הספר, שאל הרב יורם אולמן, משלוחי הרבי באוסטרליה: "באם נכון הדבר" ללמוד עם אנשים זרים בספר זה, שגם מגדיר בכירור מיהו המשיח, ובאם כן מבקש הוא את ברכת הרבי שיהיה בהצלחה. הרבי השיב תשובה חיובית.

[בשנת תשנ"ג, שליח הרבי בארגנטינה, הרב צבי גרינבלאט, קיבל את הסכמת הרבי לתרגם פרק מסויים מהספר 'יחי המלך המשיח' - בו מוסברת ההלכה של בחזקת משיח ונקשרת לעובדה שהרבי הוא המשיח - ולהפיצו בכל ארגנטינה באמצעות אדם שלא נמנה על חסידי חב"ד!].

פסק דין מאסרו חג שבועות - "ה"ז בחזקת שהוא משיח"

בחודש כסלו תשנ"ב, השיב הרבי לרב דוד נחשון, על דו"ח מהחתמת אנשים על טופסי 'קבלת המלכות' ועל הרצאה שמסר בארץ הקודש בנושא "הרבי כמשיח" בערב מיוחד בו נכחו גם אישי ציבור: "ויקייים בהם מי שיש לו מאתיים רוצה ארבע מאות וכו'. אזכיר על הציון".

כינוס נשי חב"ד לקבלת המלכות

על החלטת נשי חב"ד בשכונת קראון הייטס לערוך "סעודת קבלת פנים למשיח צדקנו" בזאל הגדול ב-770, ועל התוכנית לפרסם זאת בכל העולם, וכן בעיתונות, השיב הרבי בין היתר: "נתקבל ותשואות חן. ותהא פעולה נמשכת ובהוספה".

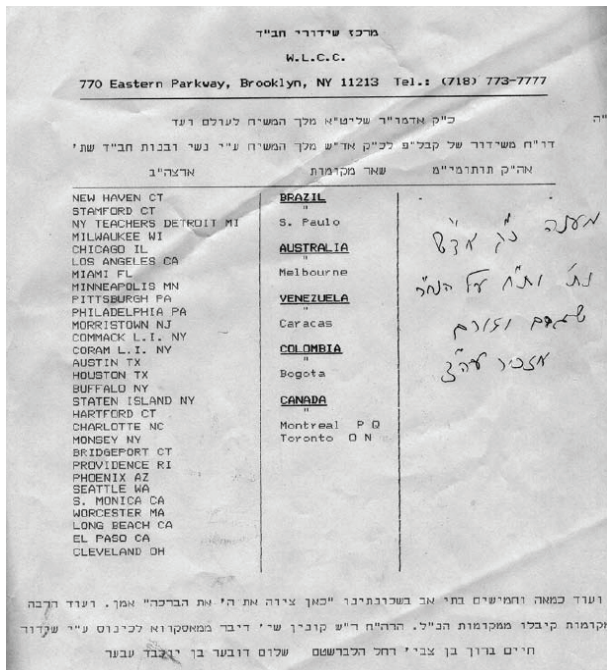
על הודעת נשי חב"ד שהכינו למשתתפות בהתוועדות זו חוברת תשורה בשם 'תורת הגאולה' ובה הדיסו משיחות הרבי, וכן שהסעודות תערכנה במקומות רבים בעולם, השיב הרבי: "נכלל בהברכה למכתב הקודם שהנ"ל המשך אלא שיהא בהליכה מחיל אל חיל, כיון שניתספו עוד ימים זכאין ופעולות זכאיות, והפעולה (היינו מעשה) עיקר. כפסק דין תורתנו הקדושה וביאורו בארוכה בדא"ח אזכיר על הציון".

באמצע הסעודה פנו נציגות הנשים לרבי וכתבו בין השאר: הוד מלכותו כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א מלך המשיח, נשי ישראל בכלל ונשי חב"ד בפרט, מוכנות לקבל את פני משיח צדקנו ולשמוע את דברי כבוד קדושתו באופן של "תורה חדשה מאתי תצא" בסעודה

שערכו לכבודו, ומתפללות שזוכה לגאולה האמיתית והשלימה עם ענני שמיא וכו' תיכף ומיד ממ"ש.

הרבי הואיל לענות להן: "וכל המברך מתברך בברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר, ובמיוחד ברכה מיוחדת בזמן מיוחד. אזכיר על הציון".

מיד לאחר הסעודה מסר הרב חיים ברוך הברשטם מ"מרכז שידורי חב"ד" דו"ח לרבי מרשימת הערים והמדינות בעולם

"נת' ות"ח על הנח"ר שגרם וגורם" - מענה ל"ק אד"ש על השידור מכינוס הנשים

כולו שהשתתפו באמצעות ה'הוק-אפ' בסעודת ה"מלוה מלכה". הדו"ח נפתח בזה הלשון (ראה צילום): "כ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח לעולם ועד! דו"ח משידור של קבלת-פנים לכ"ק אד"ש מלך המשיח ע"י נשי ובנות חב"ד תחי". הרבי ענה על הדו"ח: "נתקבל ותשואות חן על הנחת רוח שגרם וגורם, אזכיר על הציון". (חשוב לציין, שמענה נדיר זה על שידורים לרחבי העולם, הוא לאחר כמעט 20 שנה, בהם לא ענה הרבי על דו"חות אלו שקיבל מר' חיים ברוך).

במעמד החלוקת דולרים, ביום ראשון שלאחר הסעודה, ניגשו לרבי מארגנות הכינוס ואמרו: נשי ישראל 'עם קשה עורף' החליטו ללכת מחיל אל חיל עד שיקבלו את הגאולה בפועל ממש. על כך ענה להם הרבי: "בשורות טובות והצלחה רבה. ויהי רצון שיתקיימו כל הברכות בקרוב ממש". לאחר מכן נתן לכל אחת דולר נוסף ואמר: "עבור הכינוס".

הוראה: לחקות כינוסים אלו לכל העולם!

במהלך חורף תשנ"ב כתבו נשי חב"ד בלונדון על פעולותיהן בנושא משיח, וזכו למענה: "נתקבל והמצורף בזה ותשואות חן ויהא בהצלחה רבה ובטח עומדות בקשר עם נשי חב"ד תחיינה

דכאן לדעת על דבר חגיגתן כאן לאחרונה. אזכיר על הציון".

לנשי ובנות חב"ד בפריז, שכתבו שהן מתכוננות לערוך התוועדות "מלוה מלכה" לקבלת פני משיח צדקנו במוצש"ק בשלח (על פי הוראת הרבי להן לערוך זאת עוד הפעם), השיב להם הרבי בערב שבת פרשת בשלח: "ויהא בהצלחה רבה והזמ"ג. אזכיר עה"צ".

"אין זה תלוי ברצונו של המלך"

. . והרי כללות ענין המלכות הוא - ומלכותו ברצון קבלו עליהם, היינו שאין זה תלוי ברצונו של המלך (המשפיע) כי אם ברצון העם (המקבל).

(התוועדויות תשמ"ה ח"א עמ' 560)

"ומשם נמשך רצונו להיות מלך"

. . דוקא ע"י ביטול העם נעשה הכרת המלך, כיון שביטולם מגיע "לפני הוי", בעצמותו ומהותו ית', ושם מתעורר ומשם נמשך רצונו להיות מלך, ועי"ז מתהווה כל סדר השתלשלות, עד עשי' למטה (כמבואר בדרושי ר"ה).

(משיחת ש"פ במדבר ה'תנש"א, ס"ז)

"פועלים הם את המלכות"

. . מציאותו של המלך תלוי' בהעם, "אין מלך בלא עם", כלומר, אע"פ שנקראים "עם, מלשון עוממות. . רחוקים ממעלת המלך", הרי, ביחד עם זה (ואדרבה - בגלל זה) פועלים הם את המלכות - המלך.

(משיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח, ס"ד)

הרבי מסיר את הספיקות...

בארגון נשי חב"ד ירושלים היו חילוקי דעות בקשר לעריכת כינוס שמטרתו קבלת המלכות על ידי חתימות וכיו"ב, כמו שעשו כבר במספר מקומות בעולם. לכן הועלתה הצעה ששני הצדדים ישלחו לרבי את סברותיהן בשני פתקים נפרדים, שימסרו לרבי כאחד.

והגלגל חוזר: אל לנו להתייאש, .. וגם אם איננו רואים זאת כעת, הלא כשתיכף ומיד ממש, יהי' הגילוי בשלימות, נראה עין בעין – שהכל היה שווה.

כשהתקבלו הפתקים לקח הרבי בידי הקדושות את הפתק הראשון, בו נכתבה ההצעה החיובית בדבר החתימות, וענה: "ויהא בשעה טובה ומוצלחת. אזכיר על הציון".

לאחר מכן עיין הרבי במשך שניות אחדות בפתק השני (שם נכתב שפעולה זו יכולה לרחק), ביקש שוב את הפתק הראשון והניחו על השני ולאחר העיון בו, לקח את השני (השלילי) והניחו בצד, ומסר שוב את הפתק הראשון למזכיר, יחד עם ההוראה: "למסור להן את המענה" [הנ"ל].

תשובה מעניינת קיבלו נשי חב"ד בקראון הייטס על תוכנית גדולה לפרסום את זהותו של מלך המשיח בכל העולם: "תפקיד כל הנהלה והנ"ל בכלל לנהל כפי שכלם, ולא לשאלני ושאני אתבונן, שפרושו שאני מנהל, ודי (ב)הודעה כפשוט, אזכיר על הציון".

אין לדיין אלא מה שעניו רואות

בעיר לוד הזמינו את הרב שלום דובער הלוי וולפא למסור שיעור בנושא "הרבי בחזקת משיח". היו כמה שחששו מאופן הדיבור בענין זה ורצו להביא מרצה אחר, אך רב השכונה, הרב ברוך בועז יורקוביץ', אמר שאין כבר בעיה לומר שהרבי הוא מלך המשיח גם לאנשים זרים. לבסוף החליטו לשאול את הרבי מה לעשות.

בט"ז אדר א' תשנ"ב השיב הרבי: "אין לדיין (רב שעל אתר) אלא מה שעניו רואות".

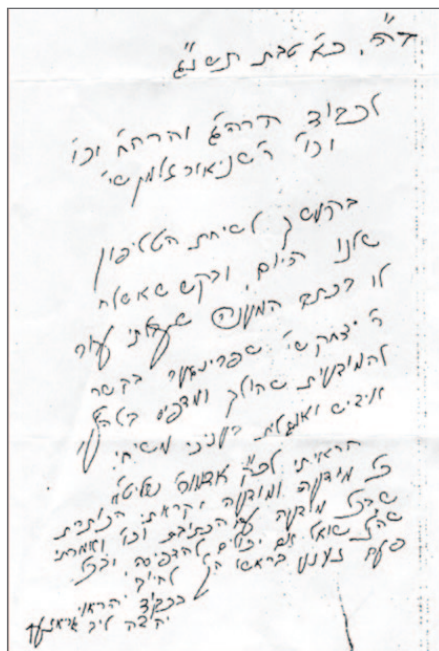
לרב חיים גוטניק, שכתב שחושש לפעול פעולות להבאת המשיח שמא אינן מתאימות לרצון הרבי, השיב הרבי: "כבר נאמר על-זה: אין לו לדיין אלא מה שעניו רואות".

מודעות בניו-יורק טיימס

הרב יצחק שפרינגר הפיץ עשרות אלפי טפסים בהם קיבלו על-עצמם אנשים נשים וטף החלטות טובות על הוספה בתורה ובמצוות. בתחילה היתה הכותרת של הטפסים "תן יד לביאת המשיח", אך לאחר זמן שינה ל"תן יד למלך המשיח". הרבי קיבל גם את הנוסח החדש בחביבות וענה תשובות מעודדות.

צילום הק"ש שהודפס באישורו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

"הראתי לכ"ק אדמו"ר שליט"א כל מודעה ומודעה ונענע לי בראשו הק' לחיוב" - מכתב הריל"ג

כשהמזכיר הרב גרונו הרקריא לרבי את נוסח המודעות שערך הרב יצחק שפרינגער, על מנת להדפיס בעיתונים (בשפות, אידיש, עברית ואנגלית), ושאל, האם אפשר להדפיס כולל האיזכור ש"הרבי הוא מלך המשיח" והסיסמא "יחי המלך המשיח" בצירוף תמונת הרבי - השיב הרבי לחיוב. (ראה צילום).

עלון למבצעים עם 'יחי אדוננו'

בחודש אדר תשנ"ג הכניסו לרבי דף של פרשת קריאת שמע מהודר עם תמונתו של הרבי כשתחתיה הכיתוב: "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד", וביקשו את ברכתו והסכמתו. הרבי [שבעבר הורה להסיר את תמונתו מדף כזה שהיה עם הכיתוב "תן יד לביאת המשיח"] השיב לחיוב.

עידוד "יחי אדוננו" לעיני העולם כולו

הודו להוי' כי טוב, אף שח"ו וח"ו איננו מסתפקים בזה, שזכינו להגלות כ"ק אדמו"ר שליט"א (ביום ב' דראש השנה תשנ"ג, שאז כל אחד ואחד מבנ"י קיבל מלכות מלך המשיח, מלכותו ברצון קבלו עליהם, מתוך בכיה והתרגשות עצומה מסטרא דא, ושמחה שהנה מלך המשיח נגלה (עתה) מסטרא דא - ובהמשך לזה, בליל שמח"ת (בעת ההקפות), כאשר

הגהת כ"ק אד"ש למחוק את תמונתו הק' מדף הק"ש

הקהל ניגן "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד" – עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה בכל גופו הק'.

והגע בעצמך, כ"ק אדמו"ר שליט"א נמנע מלדבר על עצמו, ומדגיש שוב ושוב ש"נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר", עאכו"כ בענין האמונה בו כגואל, שהזהיר והתריע כנגד זה – והנה, לא רק הסכמה, רמז לענינים אלו וכו' – שוודאי היה מרעיש כל לב, אלא עידוד – בקשה, שינגנו ביתר שאת ויתר עז ש"יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד"!!!

תפנית מיוחדת אירעה ביום יו"ד שבט תשנ"ג, לאחר שכלי התקשורת העולמיים פירסמו על קבלת מלכותו של הרבי על החסידים כמשיח, ואלפים הגיעו לבית מדרשו של הרבי להיות נוכחים בעת קבלת המלכות, ביקשו כמה עסקנים (שחששו מהענין) מהרבי שלא יצא, על מנת שלא יפרשו זאת כהסכמה לענין. הרבי לא הסכים לבקשתם בשום אופן, ונתן את הסכמתו לשידור מעידוד ה"יחי" לעיני המצלמות בכל העולם.

הרבי יצא ולעיני אלפים שהתקבצו במקום, ועוד מליוני בני אדם שצפו במאורע באמצעים אחרים, עודד את הכרזת ושירת החסידים "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד".

(ראה באריכות בקובץ שי"ל ע"י: "העובדות שמאחורי הסאטעלייט", ובו תיאור המאורע, הנאומים, מכתבי רבני ומשפיעי אנ"ש, בליווי תמונות ומסמכים בפרסום ראשון).

במשך למעלה משנה ראינו כיצד עודד הרבי בכל כוחו ממש, לאחר כל תפילה ותפילה בהשתתפותו, את הכרזת ושירת החסידים: "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד".

והא חזינן שחפץ (מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א) בכל זה יש לנו, וממילא יכולת על כל זה ניתנה לנו, אלא שבלשון הרבי, צריך להוריד זאת בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים.

אל נהיה שוטים

נתאר לעצמנו את פעולות ובקשות החסידים דאז, כאשר נלגדם עמד סירובו ההחלטי של כ"ק אדמו"ר שליט"א (לא רק סירוב לגבי הפרסום, כשאת עצם העניין הוא מאשר כמו בעניין קבלת מלכותו כמשיח, אלא הכחיש הרבי את עצם היותו "רבי", וכנ"ל בסקירה זו בארוכה), וספק בעיניהם היה אם תועלת יש במאמצייהם, אך סוף כל סוף נתקיים "יש שכר לפעולתך". יתרה מזו – אלו ש"אחרו" בהחלטתם (והתקשרו לאחר זמן), הצטערו על כך, כיון שראו שמושה אמת ותורתו אמת, והם – עמדו מן הצד.

והגלגל חוזר: אל לנו להתייאש, כל פעולה ופעולה – ומה גם כמציאות חדשה – "מצטרפת לחשבון גדול", וגם אם איננו רואים זאת כעת, הלא כשתיכף ומיד ממש, יהיה הגילוי בשלימות, נראה עין בעין – שהכל היה שווה.

ובל נהיה שוטים, לעזוב את המערכה ח"ו, או לומר "לכשאפנה אשנה", כי ראה ראינו מה עלה בסופם של המאחרים בעת קבלת הנשיאות שעמדו מן הצד. [וכן הוא ממש לגבי הכתיבה לכ"ק אדמו"ר שליט"א – שאלו שהססו לכתוב תואר "אדמו"ר" על הרבי, אז, "תפסו" בסופו של דבר, שנהגו בהיפך הכבוד, ולאחר שכבר "בא השמש

– זרח השמש", והוא - אדמו"ר". אף כך לגבי התואר "מלך המשיח", שח"ו וח"ו לא נוכרח להצטער על כך שקצרנו במקום שאמרו להאריך, ובמיוחד לאחר ההסכמה המפורשת של הרבי מחודש תמוז תשנ"ג, לכתוב תואר זה "כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א" על גבי הספרים הרשמיים של קה"ת].

עלינו לקבל את מלכותו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בכל הפרטים וקיום כל הוראותיו, כמ"ש הרמב"ם "וכל העם באים אליו בעת שירצה, ועומדים לפניו ומשתחוים ארצה" וכלשון הפסוק "ואתם תהיו לו לעבדים".

כולל ובעיקר, כלשון כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א: "הבקשה והדרישה על הגאולה.. שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש, באופן דמראה באצבעו ואומר זה, הנה המלך המשיח, בשר ודם" וכלשונו הק': "צ"ל הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"י פעולות העם שמכריזים יחי המלך".

* * *

סקירה ראשונית זו פרשה בפנינו את המפה במלואה¹ והציג את העבודה המוטלת עלינו כחסידים, חסידי רבינו מלך המשיח.

כי רצונו של המלך להשליט מלכותו על העם, מתגלה באמצעות בקשותיהם והפצרותיהם של אנשי עמו. אז מתעורר רצונו העצמי והוא עולה לכס ממלכתו, כמבואר בארוכה בכתבי ומאמרי רבותינו נשיאנו.

כך היה בעלות כ"ק אדמו"ר שליט"א לכס הנשיאות, אשר הדרך הארוכה להשגת יעד זה עברה דרך הפצרותיהם המרובות של החסידים, כתבי התקשרות ובקשות חוזרות ונשנות.

עלינו מוטלת כעת העבודה, לקבל בעצמנו ועם אחרים את מלכותו של הרבי מלך המשיח שליט"א, בקיום הוראותיו הק' ביתר חיות וקאך "כחדשים ממש", וכפי שכל זה מתבטא בהכרזה שהיא תמצית התקשרותנו לרבי מלך המשיח שליט"א:

יחי אדונו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

1) אמנם בקיצור, והרוצה להעמיק במענות קודשו של הרבי, הן בעניין "קבלת הנשיאות" והן בעניין "קבלת המלכות", ניתן לקרוא ב: "ימי בראשית", "ימי מלך", "ימי בשורה", סדרת הקבצים: "העובדות שמאחורי הפסק", "העובדות שמאחורי הסאטעלייט", "העובדות שמאחורי הכינוס", ועוד.

הנהגות קודש

הנהגות מיוחדות במהלך ימי יו"ד-י"א שבט, בכל שנות הנשיאות.

יש לציין שתיאור זה הוא ראשוני ונכתב בקצרה 'על קצה המזלג', והמעייין ביומני התקופה ימצא אירועים מרתקים, חלקם שמיימים ובלתי נשכחים, במחיצת נשיא דורנו ב"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, סביב להנהגות שמובאים להלן

תשי"ד

התועודות י' שבט של שנה זו, הייתה הפעם הראשונה שהרבי התועד באולם ("בילטמאָר", בין הרחובות "פלעטבוש" ו"בעדפאָרד"), ולא בזאל הקטן ב-770. (יש לציין שהתועודות י"ט כסלו של אותה שנה, הייתה באולם "פרענקלין מענאָר").

תשט"ו

הקים כ"ק אד"ש מה"מ "קרן תורה", שמטרתו החזקת בחורים ואברכים המקדישים את כל זמנם ללימוד התורה. בדרך-כלל, במהלך התועודות יו"ד שבט (עד שנת תשמ"ח) ערך כ"ק אד"ש מה"מ מגבית מיוחדת, בה נתבקש הקהל לתמוך בלומדי התורה. היו שנים שהרבי עצמו הוציא מטבעות מכיסו והכניסם למעטפה המונחת על שולחן ההתועדויות.

תש"ל

ביום שישי, ט' שבט, התקיימה ב-770 הכנסת ספר-תורה של משיח, בהשתתפות קהל גדול ארץ הקודש ומהעולם כולו. תיאורים אינסופיים נכתבו על אותו מעמד מרטיט ובלתי נשכח, במחיצת רבינו שליט"א.

י' שבט תש"ל - בעת מעמד סיום ס"ת של משיח

תמימים מאזינים בקשב רב לשידור לכפר חב"ד

"א שבת תשל"ז חלוקת ליקוטי שיחות לשלוחים

עוד חידוש של שנת תש"ל: הפעם הראשונה שהיה שידור חי מהתוועדות של הרבי שליט"א לארץ הקודש, היה במוצאי שבת קודש יו"ד שבת. לאחר שבעבר (בחודש כסלו תש"כ) כשהעלה החסיד ר' יונה איידלקופ ע"ה רעיון לעשות שידור חי מהתוועדות של הרבי, דחה זאת הרבי, וכלשונו הק': "העברה לכפר חב"ד ע"י רדיו, טלפון מכאן להתוועדות די"ט כסלו - אי אפשרית מטעמים טכניים!" בימים הסמוכים ל' שבת תש"ל שאל החסיד ר' איצק'ע גאנזבורג ע"ה את הרבי שליט"א (דרך המזכיר הריב"ק ש'), וקיבל את האישור המיוחל.

תשל"ו

בשעות הבוקר של י' שבת, שחל אז ביום ראשון, עברה הלוויה ליד 770, של א' מאנ"ש שנפטר בש"ק בבוקר. הרבי שליט"א יצא ולווה את הארון כמנהגו בקודש. בדרך חזרה נטל הרבי את ידיו הק' 8 פעמים(!), בכניסה ל-770, ואח"כ נכנס ל'זאל הקטן' ואמר "יושב בסתר וכו'". הרבי החל לומר מספר שורות, ואז הגביה את גופו הק', כך 4 פעמים.

ועוד מהנהגות הקודש של י' שבת זה: במהלך התוועדות י' שבת ביקש הרבי שליט"א ממספר רבנים לקחת את המקורפון ולדבר לקהל החסידים, בקשר לשלימות ארץ הקודש. ראשון דיבר הרב אפרים יאלעס ע"ה, הרב הראשי לפילדלפי'. אחריו דיבר אורח מא"י (ששמו אינו זכור לכותבי יומני התקופה), אח"כ דיבר הרב פנחס הירשפרונג, רבה של מונטריאל, אח"כ הרב שמחה עלבערג, מ"אגודות הרבנים בארה"ב", בסיום נאומים אלו, ביקש הרבי פסק דין מהרב של ליובאוויטש, ר' זלמן שמעון דווארקין ע"ה, והוא אמר במשפט קצר וממצה: "ארץ ישראל באלאנגט צו עם ישראל!" [=ארץ ישראל שייכת לעם ישראל!].

אח"כ ביקש הרבי שראשי ישיבות תומכי תמימים ג"כ ידברו. ראשון דיבר הרב משה דובער רבקין ע"ה, ראש ישיבת "תורה ודעת" בברוקלין, אחריו עלה הרב ישראל יצחק פיקרסקי ע"ה, ואחרון הנואמים היה הרב מרדכי מענטליק, ראש ישיבת תות"ל המרכזית ב770. כאמור, לכל אחד

הרבי נתן המיקרופון, ואת הנאומים האלו שמעו בכל העולם.

אחר כל זה הרבי הורה למנות כל הרבנים שנמצאים בהתוועדות שיהיו ע"א רבנים שיסכימו לכך שע"פ תורה ארץ ישראל שייכת אך ורק לעם ישראל. המזכיר ר' לייבל גראנער ור' דוד רסקין רשמו את שמות הרבנים, ומסרו את הדף לרבי, שצווה לגנן ניגון שמח במיוחד, תוך כדי שמעודד בחזקה.

למחרת, ביום שלישי י"א שבט, לאחר תפילת מנחה, עמדו כל השלוחים שנוסעים לארץ הקודש עם משפחותיהם בג"ע התחתון, והרבי שליט"א יצא לקראתם, אמר בפניהם מספר מילים, ולאחר מכן חילק כרך לקוטי שיחות, סידור ושטר של \$10 (עבור ההוצאות כאן, לפני הנסיעה לאה"ק), 100 לירות (עבור ההוצאות באה"ק), 50 לירות (לתת לצדקה באה"ק).

הרבי חילק בתחילה לשלוחים הנשואים, ורק לאחר מכן חילק לשלוחים שאינם נשואים. כל זמן משך החלוקה עמד על פתח חדרו הק', כשהספרים מונחים על שולחן.

בסיום החלוקה יצא הרבי לכניסה ל-770, שעה שהשלוחים יצאו לשדה התעופה, ומחא כפיים לעבר השלוחים הנוסעים לאה"ק.

תשל"ט

בחזרת הש"ץ של תפילת מנחה, מקדושה עד סוף הקדיש שלאחר שמונה עשרה, התפלל כ"ק אדמו"ר שליט"א בניגון של מוסף לשבת!

תש"מ

ביומני התקופה מתואר צפיפות גדולה מאוד בהתוועדות הגדולה של י' שבט, כשהקהל מגיע לקרוב ל-10,000 אנשים!

להתוועדות זו הגיע במיוחד מהעיר בוסטון, הרב יוסף בער סולובייצ'יק, ובמהלך ההתוועדות התייחס אליו הרבי שליט"א בכבוד גדול, היוצא מגדר הרגיל. זה התבטא בכך שבכניסת הרבי

תמונה נדירה, בה כ"ק אד"ש כשליח ציבור, מנשק את ספר התורה, לפני שלוקחו לומר "גדלו לה"

להתוועדות, כיבד את הרב סולובייצ'יק לילך לפניו, וכשהגיע למקומו, עמד והמתין עד שהנ"ל התיישב במקומו, בסמוך לרבי.

לאחר כשלוש שעות מתחילתה של ההתוועדות, קם הרב סולובייצ'יק ממקומו כדי לצאת, והרבי נעמד מלא קומתו, דיבר עמו ולחץ את ידו, ונשאר לעמוד במקומו עד צאתו.

תשמ"ו

הרבי הגיע מביתו בשעה 10:13 בבוקר לערך, נכנס לחדרו, ומיד יצא הריל"ג והודיע שכעת יחלק הרבי דולרים בידו הק' לכל אחד ואחת (דבר נדיר ביותר)!

מיד הוציאו את השולחן הנמצא בפרוזדור החוצה מול המעלית, סידרו עליו את הדולרים, וכעבור 2 דקות יצא הרבי לבוש סירטוק של משי (כשהגיע מהבית החליף את הסירטוק הרגיל ולבש את המשי) וחגור באבנט! והחל בחלוקה, כשהוא נותן לכאור"א דולר בידו הק' ומביט על כאור"א. תיאור מלא ומפורט, ניתן למצוא ביומני התקופה.

תשמ"ז

עקב הצפיפות הגדולה, ועקב כך שלא היה ניתן להיכנס לתוך הזאל הגדול (פשוטו כמשמעו), הוקרן בשעת ההתוועדות הגדולה של הרבי, וידאו "שידור חי", בזאל הקטן.

תשמ"ט

י' שבט חל באותה שנה ביום ראשון, ולאחר תפילת מנחה-מעריב, חילק הרבי - באופן נדיר - 3 דולרים לכאור"א, אנשים, נשים וטף.

תש"ן

לאחר תפילת מעריב של אור ליל י"א שבט, חילק הרבי לכאור"א ספר תניא בעטיפה ירוקה. על הכריכה נכתב: "יו"ד שבט, ארבעים שנה לנשיאות

י' שבט תש"נ - מביט על הטנקים

י' שבט תש"נ - בעת חלוקת התניא

כ"ק אדמו"ר שליט"א], ובצירוף דולר א' לצדקה. (הדפיסו 13 אלף ספרים כאלו). החלוקה החלה בשעה 7:10 בערב, והסתיימה ונמשכה למעלה מ-5 שעות, עד השעה 12:20 לערך! בסביבות 12,000 אנשים, נשים וטף עברו במהלך החלוקה (!).

הרבי הקפיד שיקבלו רק ספר אחד, והיו שביקשו עוד ספר (עבור מישהו, וכדו'), והרבי ענה "ניין", תוך כדי שמסמן בראשו הק' לצדדים - "לא". אך היו יחיד סגולה שזכו שהרבי נתן להם עוד ספר.

תנש"א

לאחרי תפילת מנחה של ט' שבט, נכנס הרבי לחדרו למשך זמן קצר, ולאחר מכן יצא וחילק - ליד המעלית במקום בו מתקיימת חלוקת הדולרים לצדקה מידי יום ראשון- לכאו"א מאמר "ברוך שעשה ניסים - תרס"ד" - בצירוף שני שטרות של דולר לצדקה. החלוקה החלה בשעה 6:55 בערב והסתיימה ב-10:20.

תשנ"ב

לאחר תפילת ערבית של ליל יו"ד שבט, בו עומד הרבי שליח ציבור, חילק הרבי "קונטרס מאמרים תרפ"ב". הקונטרס היה מונח בתוך נרתיק פלסטיק, יחד עם שני שטרות של דולר לצדקה, צבעו אדום והוא מכיל כ-50 עמודים. החלוקה הסתיימה ב-10:30, לאחר יותר משלש שעות של חלוקה, בהם חילק הרבי כ-7000 קונטרסים (!).

הנסיעה לאוהל

השנים בהם נסע כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לציון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ביו"ד שבט: משנת תשי"א עד תשכ"ד. לאחר-מכן בשנת תשכ"ח ותשמ"ג. והחל משנת תשמ"ט ואילך. חוץ משנים אלו, לא נסע הרבי לציון כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ ביו"ד שבט. לנסיעה זו היו מצטרפים: המזכיר הרחמ"א חדקוב, הרב שלמה אהרן קזרנובסקי ו-להבחל"ח- המזכיר הריל"ג שי'.

בקשר עם שיחתו הראשונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א בי' שבט תשי"א, בה הכריז שבחב"ד דורשים עבודה עצמית של החסיד, ואין מה לחכות שמישהו אחר יעשה עבורו את העבודה, מוגשת בזה שיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ, בדבר אחריותו האישית של החסיד להיות שבע רצון מהזולת, ופחות מעצמו

האחריות שלנו

קטעים משיחת כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע, ספה"ש
[בלה"ק] תש"ה, ע' קה-קי

גילוי תורת החסידות הוא כעין הגילויים של בית המקדש. בתחילה הי' המשכן במדבר ועד לבית עולמים בבית המקדש היו לפני זה שילה נוב וגבעון, ולפני ביאת המשיח ובנין בית המקדש השלישי צריך להיות גילוי תורת החסידות, הבעל שם טוב, תלמידיו ותלמידי תלמידיו החסידים. אלא שנדבר במה שקרוב אלינו - חסידות חב"ד.

על חסידים לדעת אחריותם. בימים עברו הי' כל אחד רציני יותר, כל אחד ידע את אחריותו, הבעל ידע את אחריותו, האשה ידעה את אחריותה שהיא "עקרת הבית", למלמד הייתה אחריות של הילדים, וכל שהי' נעלה יותר הייתה אחריותו גדולה יותר, וכך חש כל אחד באחריותו.

עלינו לדעת האחריות שלנו.

. . . בחסידות ישנם שני ענינים, התעלות והתמרמרות. על אדם להיות שבור מעצמו ושבע רצון מהזולת. שכך צריך להיות, על הזולת יש לראות את המעלות ועל עצמו - את החסרונות.

ואילו היום איפכא מסתברא, שבעים רצון מעצמם ולא שבעים רצון מהזולת, רואים רק את המעלות העצמיות והחסרונות של הזולת, ומכך צריכים להיות שבורים מאד.

הוד כ"ק אדמו"ר הרה"ק האמצעי אינו מתבייש ואומר, כשרואים חסרון בזולת הרי החסרון הוא בו עצמו, מראים לו מן השמים את חסרונותיו הוא כדי שיתקן אותם.

החסרון אינו בזולת כי אם במי שמסתכל. המעלות שהוא רואה בזולת הוא הרי כדי שיראה עד היכן הוא יכול להתעלות.

היום רואים רק את
החסרונות של הזולת
והמעלות של עצמו, דבר
שבא מהיצר הרע. ברם,
צריכים לפעול שהיצר
הרע לא ינשום וזהו
ההכאה הכללית . .

ואילו היום רואים רק את החסרונות של הזולת והמעלות של עצמו, דבר שבא מהיצר הרע. ברם, צריכים לפעול שהיצר הרע לא ינשום וזהו ההכאה הכללית, שבחסידות זה נקרא חקיקה מבחוץ.

העצה לכך היא דמעות מכבסות. צריכים לבכות ולבקש מהשי"ת, מדוע אראה רע על יהודי.

בשעת התפילה צריכים לבקש, אבינו מלכנו, רחם, מדוע לשנוא יהודי, מדוע לראות עליו רע, הרי הוא יהודי. וצריכה הרי להיות שביעות רצון ממעלותיו.

לפני שנים, אין הכוונה לפני מאה שנים, אלא לפני כמה עשרות שנים, היתה עבודת התפילה, לא באריכות כמה שעות, כי אם 15-20 רגעים, אבל היתה זו תפלה. לפני התפלה למדו משהו, לא הרבה, כי אם כמה שורות, 4-5 שורות, אבל

עבדו בזה. בשעת לבישת הטלית גדול, כשהטלית היתה מונחת על הכתפים, הרהרו במה שלמדו ובשעת התפלה – התפללו, ואילו היום...

מלחמת ה' בעמלק לא הסתיימה עדיין. על כל אחד למסור עצמו להרבצת תורה ביראת שמים ורק מתוך אהבת ישראל, רק בדרך קירוב. לקרב כל יהודי. על כך צריכה להיות מסירות נפש לא רק בכוח כי אם מסירות נפש בפועל.

כל אחד, רב, שוחט, מלמד, ראש ישיבה, בעל הבית, סוחר, כל אחד צריך לעשות ויכול לעשות ובפרט תלמידי הישיבות. אנחנו כולנו בחבילה אחת, אנחנו כולנו אחראים, ככתוב "ואת ערובתם תקח".

אך, הכל בקירוב, לא לרחק מחלל שבת, או מי שאינו שומר על כשרות והדומה, אלא לחבק אותו באהבה וקירוב, לעשות סביבה. בטוח אני שמכך יצאו עדות, עדות, מנהיגי ישראל, מנהיגי בתי כנסיות, תלמידי תורה וישיבות.

אלה שלומדים חסידות יודעים את המעלה של עוצם עיניו, אוטם אוזניו וכולם פיו, גם אם זה בא מצד עבודתו וגם אם זה מצד הרגילות, הרי זה פועל עילוי במדריגתו.

. . . רוצה אני לדבר כעת אל התמימים תלמידי הישיבה. להתבגר פירושו שפועלים ומיתוסף. אם לא עושים הרי שרק הגוף מתבגר ונשארים ילד זקן. ישנם תלמידים שלומדים חסידות ורוצים להבין חסידות, הרי אני אומר לכם, רוצים אתם להבין חסידות – התפללו.

אנשי חיל מוכנים ומזומנים תמיד, גם בשעה שהוא ישן החייל מוכן תמיד. באנשי חיל הרי הקטן שבקטנים והגדול שבגדולים מתנהגים רק על פי פקודות, עושים רק מה שמצווים לעשות, אין העניין של "למה"

תפלה אין משמעה לנגן, תפלה אין משמעה לבכות. בתפלה אכן צריכים לנגן ניגון, בתפלה אכן צריכים לבכות. פעם אמרו: קול מעורר הכוונה, הרי הפירוש הוא שכוונה מעוררת את הקול, כפי הכוונה בתפלה כך הוא הקול, כך מתנגן הניגון. אין הכוונה להתפלל במשך שעות, אלא להתפלל, שהתפלה תהי' תפלה.

בדרך כלל צריכים לשמור על זמני הלימוד בנגלה וחסידות, שלא תהי' סתירה לסדר הישיבה. ולא מתכוונים לכל יום, כי אם מזמן לזמן, ובעיקר בשבת שאז הזמן של תפלה. תמיד הרי יש להתפלל בפירוש המלות את כל

התפלות – ואשריו של מי שמתפלל מתוך הסידור – אלא מדברים אנו כאן מעבודת התפלה. אלא שצריכה להיות הכנה בקריאת שמע שעל המטה, בתיקון חצות, שזה הענין של תרומת הדשן שהי' בבית המקדש בלילה וזה הי' ההכנה לעבודת היום.

מחיצוניות ומבליטות צריכים להתרחק. כשהייתי המנהל פועל בישיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש, שלח אלי פעם הנשיא הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק מכתב: הנערים המתהלכים בבגדים קצרים והציציות שלהם יוצאות מתחת בגדיהם אין זה לפי הרצון.

לפני שמתחילים לעסוק בעבודה צריכים לרחק את החיצוניות ואת הבליטות. אלה צריכות להיות דבר מאוס כמו שרץ. כשהיו מוצאים שרץ בבית המקדש היו כופים עליו כלי. אך על האמור לעיל לא עוזרת כפיית כלי, אלא מן ההכרח לזרוק אותם לגמרי.

הוד כ"ק רבנו הזקן כותב באגרת הקדש, שישלח מרגלים בסתר לידע ולהודיע, שמי שיכול להאריך ולעיין בתפלה ומתעצל יהי' נידון בריחוק מקום להיות נדחה בשתי ידיים. ברוחניות אין עבר, תורה היא נצחית, והרבי כותב להיות נדחה בשתי ידיים, לא רק ריחוק כי אם דחי', וידוע ההבדל בין ריחוק לדחיה, דיחוי משמעו היפוך ומכלל לאו אתה שומע הן, הקירוב בשתי ידיים.

. . . אנשי חיל מוכנים ומזומנים תמיד, גם בשעה שהוא ישן החייל מוכן תמיד. באנשי חיל הרי הקטן שבקטנים והגדול שבגדולים מתנהגים רק על פי פקודות, עושים רק מה שמצווים לעשות, אין העניין של "למה". אנשי חיל יודעים דבר אחד, הוא מוכרח לנצח. אין הוא חושב שום דבר, רק שהוא ינצח, וזה אכן עוזר לו לנצח.

באנשי חיל הרי את העשי' עושים החיילים, ואת אותות ההצטיינות מקבלים הגנרלים.

השיב ר' יונה: אני אמשיך להאמין!

אין ספק, שבאם חסידים אנחנו, ורצון הרבי עומד לנגד עינינו - חובה עלינו להתמקד בנושא עיקרי זה, ולא להניח לשום עניין לדחוק את הנושא המרכזי שהרבי העמיד על סדר היום • התוועדות חסידית עם זקן רבני חב"ד באה"ק, רב קהילת חב"ד בתל-אביב הגה"ח ר' משה אשכנזי ע"ה • מוגש לרגל ראש השנה להתקשרות

בשנים האחרונות העלה הרבי מלך המשיח את נושא הגאולה ומלך המשיח לראש סדר היום הציבורי. זה התחיל בשיחותיו של הרבי לקהל החסידים, ומשם - לעיתונות ולכלל העולם כולו. לפתע הפכה הגאולה לדבר מוחשי וריאלי, והציפייה להתגלותו של המשיח כבר לא הייתה חלום. זוהי מציאות שהולכת ומתממשת מול עינינו.

בכינוס השלוחים תשנ"ב, קבע הרבי את הקו הכללי של עבודת השליחות: הכנת העולם לקבלת פני משיח.

עבודה זו אינה עבודת השלוחים בלבד. זוהי עבודתו של כל אשר בשם ישראל יכונה! ובלשונו של הרבי: "כיוון שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכל יהודי, בלי יוצא מן הכלל". לכן, על כל אחד מאיתנו מוטלת החובה לדאוג שהעיסוק בענייני הגאולה וקבלת פני משיח לא ירד לרגע מסדר היום. וכאשר אנחנו נהיה עסוקים רק בזה - ממילא גם העולם כולו יתעסק בזה.

זכורני, שבעת שכ"ק אדמו"ר הריי"צ הרעיש את העולם בבשורה של "לאלתר לתשובה, לאלתר לגאולה", הרי בבית הכנסת חב"ד "נחלת בנימין" בתל אביב שכלל את גדולי וחשובי חסידי חב"ד בעת ההיא: ה"עובדים" וה"משכילים" וכו' וכו' - היה זה הנושא בה"א הידיעה שדובר וחזר ונשנה במהלך כל ההתוועדויות.

ישנם מראות וזכרונות הנחקקים על לוח הזיכרון ואינם נשכחים לעולם. כזאת היא אותן התוועדות נפלאה של הרה"ח ר' יונה לוויטס, אחד החסידים הנפלאים של תל אביב באותן שנים, יחד עם הרה"ח ר' פיניע אלטהויז. במרכז ההתוועדות עמדה כמובן בשורתו של הרבי הריי"צ ש"לאלתר לגאולה", ור' יונה דיבר על כך ב'קאך' מיוחד.

**גם אותם שעדיין נרתעים
מלומר "יחי אדוננו", הרי
גם הם אומרים "והוא
יגאלנו". מה זה "והוא
יגאלנו"? - בדיוק אותו
תוכן של "יחי אדוננו":
הרבי איתנו עכשיו, ותיכף
ומיד ממש הוא בא לגאול
אותנו.**

בתוך הדברים פנה אליו ר' פנינע ושאל:
ומה תאמרו אם יעבור זמן, ומשיח ח"ו עדיין
לא יבוא?

השיב לו ר' יונה: אני אמשיך להאמין!

שימו לב: מדובר הרי בבשורת הרבי
הריי"צ, שלא ניתנה באופן של נבואה,
ויתירה מזו: הייתה שם התנייה מפורשת -
רק על ידי 'לאלתר לתשובה' יגיעו ל'לאלתר
לגאולה'. ובכל זאת, כאשר חסידים שומעים
בשורה כזו מהרבי - הרי בשורתו הופכת
להיות הנושא העיקרי של ההתוועדויות
ואפילו של שיחות החולין, והכל שזור
בביטחון מוחלט בהתממשות בשורתו של
הרבי. ולמה? כי הרבי אמר. ולחסידי חב"ד
זה מספיק.

אנו צריכים ללמוד מהנהגתם של חסידים
אמיתיים אלו, ובקל וחומר: הרי בזמננו לא
מדובר על בשורה טובה על תנאי. מדובר
בנבואה וודאית ומוחלטת, ללא שום תנאים!
כאשר הרבי ניבא והודיע ש'הנה זה משיח
בא' - הוא לא התנה את זה בשום תנאי
שבעולם. לא זו בלבד - הרבי אמר מפורשות
שלא ייתכן שעניין התשובה יעכב את
הגאולה, כיוון שכללות עניין התשובה כבר
נפעל, ומעתה אין זו סיבה לעיכוב הגאולה.

אין ספק, שלו חסידים אנחנו, ורצון הרבי
לנגד עינינו - חובה עלינו להתמקד בנושא
עיקרי זה, ולא להניח לשום עניין לדחוק את
הנושא המרכזי שהרבי העמיד על סדר היום.

תורת הגאולה בכללותה ארוכה מארץ

מידה, גם הנושאים הקשורים לענייני גאולה ומשיח מרובים הם, ובכולם עלינו לעסוק
ב'קאך' מיוחד. אבל ישנם כמה נקודות שחשוב להניח עליהם דגש. כזאת היא הכרזת הקודש
"יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד" - עצם העובדה שהרבי עודד כל כך את
הכרזת-שירה זו, אחרי כל תפילה, במשך למעלה משנה, די בה כדי שחסידים יראו בהכרזה
זו חשיבות מיוחדת בעבודה להבאת הגאולה.

ברור ומוחלט, שהרבי ראה ברוח קודשו את המצב שיווצר לאחר ג' תמוז, כאשר איננו
רואים את הרבי בגוף גשמי. ומה בחר הרבי להשריש בנו בטרם התעלם מאיתנו? - את

עידוד הכרזת ושירת "יחי אדוננו!" ברור, אם כן, שרצונו של הרבי שנמשיך בכך ביתר שאת ויתר עוז, וזוהי הדרך לקרב ולזרז את הגאולה האמיתית והשלימה.

מיד לאחר ג' תמוז, התכנסו רבני חב"ד בארץ הקודש, ואני בתוכם, בבית הכנסת המרכזי בכפר חב"ד. באופן טבעי, האווירה הייתה מאוד לא ברורה. כולנו היינו מבולבלים, ולא ידענו מה בדיוק צריך להיות הכיוון. לאיך, היה ברור לנו שאסור להפקיר את אנ"ש, שהיו מבולבלים לא פחות ונשאו עיניים שואלות אל מי שאמורים להיות עיני העדה. היינו מוכרחים להגיע למסקנה ברורה באשר ל'קו' אותו הרבי דורש לעת כזאת.

לאחר דיון מעמיק על יסוד שיחותיו של הרבי, התקיימה הצבעה בה היה רוב ברור של כחמשה עשר רבנים שמסקנתם הברורה הייתה שצריך להמשיך להכריז 'יחי אדוננו' ובכל השטורעם. הכוונה הייתה ברורה: היחס שלנו אל הרבי אינו יכול להיות, ואינו בפועל, כאל רבי ששייך לעבר ר"ל. אנו מוכרחים לחיות בהכרה ברורה שהרבי הוא הווה, והוא עכשיו ממש איתנו בדיוק כמו מקודם.

והתוצאות ניכרו בשטח תוך זמן קצר: כולנו זוכרים את אותם ימים כאשר קמו 'נביאי זעם' שצפו את התפרקותה של חב"ד היל"ת. כיום כולנו יודעים שמה שהציל את חב"ד הייתה ההחלטה להמשיך הלאה עם האמונה הטהורה שהרבי נמצא איתנו ללא שינוי, בדיוק כמו קודם. זה נתן לכלל החסידים את הכוח להמשיך הלאה, ובתנופה.

באותם ימים היו אמנם שטענו שהדברים לא יתקבלו בחוץ, וממילא נקטו בגישה שונה לחלוטין, שהתבטאה בכותרת "מה זרעו בחיים" וביטויים דומים שיש בהם התייחסות אל הרבי בלשון עבר רח"ל, בלי הדגשה מוחלטת של ההווה.

אבל גם מי שחשב אז שעניינים אלו לא יתקבלו - רואה היום בחוש שהכרזת הקודש "יחי אדוננו" התקבלה בכל קהילות אנ"ש, ובכל בתי הכנסת, תלמודי התורה ובתי הספר החב"דיים, מכריזים "יחי אדוננו", ומדגישים שהמצב העכשווי הוא נסיון בלבד, ומיד ממש נתראה כולנו עם הרבי בעיני בשר. גם אותם שעדיין נרתעים מלומר "יחי אדוננו", הרי גם הם אומרים "הוא יגאלנו". מה זה "הוא יגאלנו"? - בדיוק אותו תוכן של "יחי אדוננו": הרבי איתנו עכשיו, ותיכף ומיד ממש הוא בא לגאול אותנו.

ידיעה ברורה זו, שהרבי איתנו עכשיו, היא גם הרגשה מוחשית ומחוייבת המציאות. מי שיגדיר את הימצאות הרבי עמנו במושגים שנאמרו כלפי צדיקים אחרים, שאינם נמצאים בעלמא-דין - הרי הוא מתעלם מהמציאות ממש.

מיד לאחר ג' תמוז, התכנסו רבני חב"ד בארץ הקודש, ואני בתוכם, בבית הכנסת המרכזי בכפר חב"ד, ולאחר דיון מעמיק על יסוד שיחותיו של הרבי, התקיימה הצבעה בה היה רוב ברור של כחמשה עשר רבנים (!) שמסקנתם הברורה הייתה שצריך להמשיך להכריז 'יחי אדוננו' ובכל השטורעם!

תשובותיו של הרבי ב"אגרות-קודש" שהם בבחינת "אראנו נפלאות" ממש, ודוגמאות רבות נוספות שמי יספרם - מוכיחות מעל לכל ספק שהרבי איתנו ממש כפשוטו.

מסיבה זאת, כיום קל הרבה יותר להסביר לאנשים בחוץ את הענין של משיח בכלל ו"יחי אדוננו" בפרט, מאחר וכולם יכולים לחוש את ההבדל הגדול שבין הרבי לשאר הצדיקים, אלו שכבר הסתלקו לעולמם ואינם.

כאן גם המקום להפריך את הטענה שפירסום זהותו של משיח מרחק יהודים מחב"ד. אני נפגש עם אנשים רבים מחוגים אחרים, ומעולם לא שמעתי על יהודי שהתחיל ללמוד חסידות - והתרחק בגלל שחב"ד מפרסמים שהרבי הוא משיח! אין דבר כזה, ולא יהיה דבר כזה. תמיד היו כאלה שימצאו תירוצים למה לא ללמוד חסידות, אלה הם אנשים שמעולם לא חיפשו

באמת ללמוד חסידות. מי שהתחיל ללמוד חסידות, או מחפש באמת ללמוד חסידות - לא ייתכן שיתרחק בגלל פירסום זהותו של משיח.

בשבועות האחרונים ישנה התעוררות בין אנ"ש שי' בעניין המשיח, והקהל דן בנושא בכובד ראש. אולי זה נבע מהתקפות כל שהן כנגד העוסקים במרץ ובהתלהבות בהפצת בשורת הגאולה והגואל, אבל בכל דבר רע יש גם כן טוב, וצריך לנצל את ההזדמנות הנפלאה להחיות מחדש וביתר שאת את הציפייה והעשייה להתגלותו השלימה של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח, תיכף ומיד ממש!

לזכות
הוד כ"ק אדמו"ר
מלך המשיח שליט"א

יחי אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח לעולם ועד